

COMENÇA UN LLARG PROCÉS DE CONVIVÈNCIA I RECONCILIACIÓ

ETA: el final esperat?

El 20 d'octubre del 2011 és una data que ningú en aquest país no oblidarà mai. En aquest dia es va produir un comunicat llargament esperat: ETA posa fi a la seva activitat violenta. Malgrat que és una boníssima notícia, no n'hi ha prou. Encara falta que la banda terrorista es dissolgui, que demani perdó a les víctimes i que entregui les armes. Així ho ha valorat l'Església, a través de comunicats dels bisbes bascos i de diferents entitats. Es tracta d'un primer pas que cal celebrar, tot i que amb certa cautela, i continuar treballant perquè la reconciliació i la convivència sigui una realitat.

Així ho deia, per exemple, el secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola: «Tant de bo la declaració d'ETA sobre el final de la violència terrorista s'avalí com un pas significatiu en la desaparició de l'organització terrorista. Tant de bo! Els bisbes s'alegren d'aquesta declaració d'intencions del cessament de la violència terrorista.»

P 2, 5, 6, 8 i 40

«L'Església és el lloc de trobada més plural de la societat basca»

RAFAEL AGUIRRE, teòleg, biblista i catedràtic emèrit de la Facultat de Teologia de Deusto, ens ofereix algunes reflexions a l'entorn de la nova situació que viu Euskadi i el seu futur. Entre altres coses, ens explica que «l'Església és probablement el lloc de trobada més plural que hi ha en una societat com la basca molt fragmentada ideològicament».

Nova aventura educativa al Prat de Llobregat

Agustí Codinach

L'associació intercongregacional Saó-Prat, impulsada des del 2004 per terecianes, concepcionistes i germans maristes, acaba de fer un important pas endavant en la seva voluntat de millorar l'atenció a joves que, després d'abandonar els estudis reglats, es troben en greu risc d'exclusió social. La inauguració d'un nou centre dedicat a la formació i a la inserció laboral ha estat ocasió per renovar el seu compromís públic de continuar lluitant per les oportunitats de tots aquells infants i joves que necessiten motivació i empena per tenir més oportunitats. «El nou equipament —ha afirmat la Gna. Cata González, directora de l'entitat— és una aposta decidida pels joves que tenen més difícil el seu camí cap a la dignitat.» P 22 i 23

Mor Roser Bofill, un referent històric de la comunicació

JOSEP URDEIX:
«La Roser Bofill i les seves grans fidelitats»

LLUÍS FOIX:
«Valenta i tranquil·la»

P 28

Sumari

P 3 Trenta anys de Cristianisme i Justícia

P 20 Celebrat el certamen marià de Lleida

P 29 S'inaugura el Centre d'Estudis Arnau de Vilanova

P 32 VIII Mostra de Cinema Espiritual de Barcelona

P 33 Els dibuixos de Pilarín Bayés a Vic

Editorial

ETA, la fi anhelada?

Aquest mes d'octubre podria passar a la història de la pau al nostre país: el dia 17 es va celebrar una Conferència Internacional de Pau a Sant Sebastià per tal de mirar de resoldre el conflicte basc, amb la participació dels principals polítics i mediadors internacionals; tres dies després la banda terrorista ETA anunciava que aturava definitivament l'activitat armada. El príncep Felip a Astúries en una històrica intervenció ha afirmat que aquesta renúncia d'ETA representa «una gran victòria de l'Estat de dret». Entre les llàgrimes emocionades d'alguns polítics, l'eufòria d'uns i el legítim dret al dubte de molts (la banda no s'ha extingit), semblaria que finalment es cloqués una llarga etapa de sofriments i també de negociacions per posar fi a aquesta xacra.

Donem un cop d'ull a la història: el 31 de juliol del 1959, festa de Sant Ignasi, un grup de joves procedents del Partit Nacionalista Basc, reunits en un bar del barri donostiarra de Gros, van acordar fundar ETA (*Euskadi Ta Askatasuna*, és a dir «País Basc i llibertat»). Els primers anys ETA pràcticament no va recórrer a la violència, però fou en la III Assemblea, el maig del 1964 quan es va aprovar la ponència *La Insurrecció a Euskadi* on es deia que la lluita armada era «la millor manera d'aconseguir els fins proposats». Oblidant que la fi no justifica els mitjans, l'opció pel terrorisme ha deixat en el decurs d'aquests anys un tràgic seguici de més de vuit-cents morts, a banda dels ferits i de tants extorsionats per l'anomenat «impost revolucionari». Ancorats en els principis del marxisme-leninisme, passats vint-i-dos anys des de la caiguda del Mur de Berlín i del sistema comunista, ETA encara anuncia el cessament de la lluita armada amb el puny enlaire. El poeta líric alemany Friedrich Rückert deia que «tot error conté un nucli de veritat». Amb la perspectiva històrica

podríem preguntar-nos, quin nucli de veritat hi havia en els orígens d'ETA? Què va portar els seus dirigents a emprendre aquesta cursa embogida? En el decurs de la seva peculiar guerra de guerrilles, ETA ha ofert diverses treves. Ara fa dos anys (2009) des de *Catalunya Cristiana* expresàvem el nostre desig que «amb motiu del cinquantenari en podria establir una altra, tant de bo que fos la definitiva». Quan el gener d'aquest any, la banda armada va declarar el cessament de la violència, els bisbes bascos van declarar: «Manifestem el nostre anhel i esperança de pau, i reitem l'exigència moral de la seva dissolució definitiva i incondicional.» Certament que la conferència internacional que va precedir l'esperat anunci és una baula més d'una llarga cadena de negociacions, però no deixa de posar en relleu la importància i l'eficiència d'una mediació internacional per a la resolució d'aquesta mena de conflictes. Ha estat també molt important en aquests anys la maduresa i la resiliència de la societat civil. Destaquem també el fet que en vigílies electorals, els grans partits s'hagin posat d'acord en no rendibilitzar aquest cessament de la violència. Però encara sorgeixen més preguntes: l'anunci és una mera estratègia o un cop d'efecte? Els etarres lliuraran les armes? Què demanaran a canvi? Estaran disposats a restituir fins allà on sigui possible els danys provocats? S'obrirà al País Basc un ampli procés de reconciliació?

TELÈFON PER ALS SUBSCRIPTORS DE BARCELONA CIUTAT

Hem obert un telèfon d'atenció perquè els subscriptors puguin notificar qualsevol incidència en la distribució del setmanari.

933 613 660

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, *BARCELONA*; Guillem Farré, *CASTELLÓ*; Víctor Gay, *GIRONA*; Jordi Curcó, *LLEIDA*; Cristina Sánchez, *MALLORCA*; Júlia Ayala, *SOLSONA*; Joan Boronat, *TARRAGONA*; Víctor M. Cardona, *TORTOSA*; Patricia Navas, *URGELL*; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, *VIC*

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Margarita Borrell, Cinto Busquet, Lucía Caram, Agustí Codinach, Lluís Foix, Enric Frigola, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Gregorio Guitián, Andreu Ibarz, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Joan Planellas, Llorenç Puig, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Antonio Sospedra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Josep Urdeix, Miquel A. Violan, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: **redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)**

a/e: **administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)**

a/e: **publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)**

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: *Impressions Intercomarcals*, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 120 €

Gibraltar i Portugal: 120,1 €

Resta d'Europa: 195,10 €

Amèrica i Àfrica: 233,11 €

Àsia i Oceania: 311 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

Un nou llinar

Només «botellón» el cap de setmana?

Ho he llegit a la premsa i he quedat perplex. Els mateixos joves ho diuen: «Cada cap de setmana. Què vols fer, si no?» La frase amaga una gran pobresa d'alternatives, una forma de viure molt reduïda i poc creativa. Tanmateix, la culpa no és tota dels joves. Què els està oferint la nostra societat consumista? Pel que sembla, allò que els fa víctimes cada cop més joves. Tema de conversa, preocupació i desconcert per part de pares i educadors, sovint desbordats per no estar —ho diuen ells— preparats per fer front a situacions i problemes que no havien previst ni imaginat.

Llavors, el diàleg amb els fills, viscut amb dificultat, mostra en uns i altres la por de parlar clar i amb confiança. Què és això? Manca d'autoritat? Claudicació? Impotència? D'altra part, molts joves, encara que

no ho sembli, posen de manifest la seva distància respecte d'ells: «No m'agradaria que els meus pares em veiessin fent el *botellón*», diu un d'ells.

Havent-hi com hi ha tantes altres maneres d'aprofitar un cap de setmana, em costa creure que nos s'ofereixin ni s'acceptin alternatives més humanitzadores. Cap on va la nostra societat, amb la crisi econòmica i de valors espirituals que viu, on més del 35% dels estudiants espanyols de secundària reconeix haver-se embriagat una vegada durant l'últim mes? Qui està disposat, posant-se al seu costat, a educar aquest 73% de menors que diuen haver consumit alcohol durant els últims dotze mesos? Qui vol realment el seu bé, el seu creixement humà, la seva assumpció de valors autèntics? Qui treballa solidàriament pel seu present i futur? Qui els estima realment sense aprofitar-se'n?

Altres alternatives hi són. Als joves no se'ls pot enganyar ni tampoc ells s'han de deixar enganyar. Més aviat, se'ls ha de proporcionar un nou clima on la vivència d'amistat els faci madurar i l'esperit de festa sigui sa, proposant-los més reflexió, més esforç, més natura, més valors transcendents, més visió esperançada de futur. Haurem de ser valents i dir, també, més implicació amb l'Evangelí!

Un cap de setmana pot oferir infinitament molt més que el que proporciona el *botellón* i les seves ressaques. Quelcom ha de canviar i hem de fer que canviï. Siguem creatius i fem propostes, que els joves són prou generosos i capaços de fer-s'ho seu amb entusiasme, quan els qui els animen els regalen el seu temps i són els primers a donar bon exemple.

Sebastià Taltavull Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona

Trenta anys treballant per un món més just

Cristianisme i Justícia aporta una mirada cristiana als problemes socials

Eduard Brufau

El 1981 el P. Ignasi Salvat, llavors provincial dels Jesuïtes de Catalunya, signava l'acta fundacional de Cristianisme i Justícia. Era el dia 9 de setembre, festa de Sant Pere Claver, jesuïta que va donar la vida pels esclaus, els pobres i els oprimits. Seguint, doncs, l'exemple d'aquest sant català, i sota l'influx del mateix esperit renovador del Concili Vaticà II, la nova entitat naixia amb la voluntat de denunciar les injustícies i reflexionar sobre com fer que la nostra societat fos més justa. En aquests 30 anys Cristianisme i Justícia, malgrat els canvis profunds que ha viscut el món, no només s'ha consolidat sinó que ha crescut i s'ha convertit en una veu de referència a l'hora de parlar sobre la justícia social des de la fe. D'aquesta manera ha demostrat que la seva existència no responia a una situació sociopolítica passatgera, conjuntural, sinó que està construïda sobre uns fonaments fermes: el cor mateix de la fe cristiana.

Compromís social des de la fe cristiana

Des dels inicis, aquest centre d'estudis vinculat als jesuïtes de Catalunya va comptar amb un equip multidisciplinari de teòlegs, sociòlegs i professionals d'àmbits diversos, tant laics com religiosos, un veritable «voluntariat intel·lectual», com diuen ells mateixos. Avui són més de vuitanta, i entre ells hi ha noms com ara Antoni Comín, Xavier Melloni o Teresa Forcadès, per citar-ne només alguns dels més coneguts. La gran heterogeneïtat d'aquest equip de voluntaris, que aporten punts de vista diferents i complementaris, ha fet possible que Cristianisme i Justícia s'hagi convertit en una frontissa indispensable entre el món creient i el no creient, entre l'Església i la societat i entre diferents àmbits del pensament.

Pel que fa a l'equip fundador, bona part d'ells continuen treballant-hi amb la mateixa vigoreïtat que el primer dia, com ara els pares Francesc Riera, Josep Rambla i José Ignacio González Faus. Juntament amb ells algunes de les personalitats que van tenir un paper primordial en el naixement i el desenvolupament de Cristianisme i Justícia han traspassat al llarg d'aquests 30 anys, com ara els pares Joan N. García-Nieto i Ignasi Salvat, aquest darrer desaparegut el juny passat. Des de l'any 2007 el director n'és el P. Llorenç Puig i

L'equip de Cristianisme i Justícia

Quaderns CJ

La publicació insígnia de Cristianisme i Justícia tracta els grans temes i preocupacions que han afectat el món des dels anys 80. En només 30 pàgines, ara consultables també a internet, se sintetitzen la reflexió, l'anàlisi i una visió humana de la realitat. És, probablement, la iniciativa més coneguda de l'entitat i la que li ha donat un ressò més enllà de les nostres fronteres. Els *Quaderns CJ* reflecteixen la feina de l'equip del centre i la seva idiosincràcia: tractar els diferents àmbits de la realitat des de la perspectiva de la fe.

amb ell una nova generació assumeix el repte de conduir el centre d'estudis a la nova realitat del segle XXI.

Des del començament aquesta entitat cristiana s'ha distingit per abordar problemes tant del tercer món com de casa nostra. Durant els primers anys es va centrar especialment en la situació a Àmerica Llatina, on els teòlegs de l'alliberament denunciaven, sovint arriscant la pròpia vida, l'opressió i la violència que les dictadures perpetraven sobre la població pobre, sobretot la indígena. Pel que fa als problemes de casa nostra, Cristianisme i Justícia debatia llavors sobretot al voltant

de problemes socioeconòmics com ara l'atur, problemes que ara tornen a estar, malauradament, al centre mateix del debat. Avui, certament, la crisi econòmica centra bona part de les reflexions i les propostes de Cristianisme i Justícia, sense oblidar moltes altres realitats com ara les desigualtats Nord-Sud, els conflictes bèl·lics, el medi ambient, la immigració o el diàleg interreligiós.

Activitats i publicacions

A partir de l'estudi i la reflexió de tot el seu equip, que es materialitzen en el seminari social i el seminari teològic, Cristianisme i Justícia organitza un seguit d'activitats molt diverses obertes a tothom, com ara cursos, tertúlies, seminaris, cicles i conferències. Totes aquestes iniciatives tenen una bona acollida per part del públic, però una de les que té més èxit és el cicle de conferències *Els dilluns dels Drets Humans*, que s'organitza juntament amb Justícia i Pau. Al llarg d'aquests anys també s'ha de destacar la creació l'any 1989 de la Fundació Lluís Espinal, que promou el diàleg entre les ciències socials i la teologia, i que du el nom del jesuïta català assassinat a Bolívia l'any 1980 per la seva defensa dels pobres.

Però sens dubte una de les gran fites de Cristianisme i Justícia és la consolidació de les seves publicacions, sobretot dels *Quaderns CJ*, dels quals s'editen 50.000 exemplars en català, castellà i anglès. Cadascun dels seus números està dedicat a una realitat concreta del món actual, que, naturalment, de-

passa la funció merament informativa, i ofereix anàlisis i interpretacions rigoroses de cada tema. Tenen la virtut de combinar l'estudi seriós amb la claredat expositiva, cosa que explica l'èxit que tenen. Alguns dels títols dels darrers anys són *El Déu de Bush*, *Els crims de les grans companyies farmacèutiques*, o *Crisi, un final per escriure?* Paral·lelament el centre d'estudis publica les col·leccions de llibres Sèrie Estudis i d'articles Papers.

Per celebrar aquests trenta anys el 14 d'octubre passat Cristianisme i Justícia va organitzar a Barcelona un acte commemoratiu a l'església dels Jesuïtes de Casp, amb la presència de tot l'equip directiu i molts dels col·laboradors habituals de l'entitat. Amb la nau plena de gom a gom, tant els parlaments, com els vídeos i l'actuació del cantautor Luis Guitarrà, van subratllar la necessitat d'entrellagar passat, present i futur, per tal de poder transmetre a aquesta nova societat l'esperança i els valors del cristianisme i la justícia, que són, per naturalesa, inseparables.

CENTRE D'ESTUDIS CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Roger de Llúria, 13
08010 Barcelona
Tel. 933 172 338
a/e: info@espinal.com
www.cristianismeijusticia.net

«Hem de defensar el nostre nom; el cristianisme i la justícia han d'anar junts»

Òscar Mateos, cap de l'àrea social de Cristianisme i Justícia

E.B.

Cristianisme i Justícia ha comptat des dels inicis amb teòlegs i personalitats de primer ordre. Avui una nova generació perfectament formada assumeix el repte de pilotar l'entitat en una època global turbulenta. Òscar Mateos forma part d'aquesta segona generació que té molt clares les línies per les quals s'han de regir: estar atents a la realitat que ens envolta ara i aquí, ser sensibles amb els més vulnerables i no perdre el sentit de l'esperança.

Quin balanç fa d'aquests 30 anys?

Creiem que CiJ ha aconseguit fer arribar a moltes sensibilitats diferents una reflexió que parteix de la fe. La nostra reflexió surt d'un diàleg fe-justícia que ha arribat a molta gent que no és cristiana ni creient. En un món en què moltes persones tenen una imatge estereotipada de l'Església, CiJ mostra que dins de l'Església també hi ha lloc per al diàleg entre fe i justícia social.

També hem sabut ser frontissa amb entitats molt diferents. Als anys 80, per exemple, vam estar molt actius en el debat sobre la renda mínima d'inserció. Llavors vam convocar moltes entitats socials i hi vam col·laborar. Avui continuem treballant en xarxa amb moltes entitats, i aquesta és una de les nostres característiques.

En tot aquest temps, podem dir que hem aconseguit una societat més justa?

Nosaltres hi veiem matisos, perquè és cert que s'han aconseguit fites importants però també constatem retrocessos molt notables. En termes de pobresa absoluta la situació mundial ha millorat. Les desigualtats nord-sud s'han reduït i el millor exemple són els països emergents. En general també hi ha més consciència social i ecològica, és a dir, ens adonem que aquest món no ens pertany, que només en som els llogaters.

Però a la vegada hi ha hagut retrocessos espectaculars. A les societats del nord l'estat del benestar ara està afeblit. Això ha fet que en els últims anys dins dels països rics hagi crescut la desigualtat. Paradoxalment, doncs, mentre les diferències entre nord i sud s'han reduït, dins del nord han augmentat.

Ha canviat també la manera de ser i de fer de les persones?

En els darrers trenta anys s'ha produït un aïllament de l'ésser humà. La societat cada vegada rebutja més el fet comunitari i es creen individus que busquen els seus interessos i prou. El sociòleg Zygmunt Bauman, per exemple, diu que hem passat de la societat del ciutadà a la del consumidor, i aquest és un canvi cultural preocupant.

D'aquesta manera es perd el sentit social de la solidaritat. Els valors democràtics de llibertat, igualtat i fraternitat es distorsionen. La llibertat l'hem

acabat entenent com una liberalització econòmica, però s'oblida la llibertat en un sentit humà. Ens allunyem de la veritable igualtat —iguals en oportunitats i en dignitat humana—, i se substitueix per l'homogeneïtzació. La fraternitat potser no en surt tan malparada, perquè avui hi ha molta solidaritat i més entitats que fa 30 anys. En general, però, cal una regeneració ètica, i per això és positiu que hagi sorgit el moviment del 15-M, que convida a reflexionar sobre tota aquesta situació.

Com es veuen des de CiJ aquests dies d'incertesa que vivim: crisi econòmica, revoltes àrabs...?

Sovint es diu que no estem en una època de canvis, sinó en un canvi d'època. Lluny de ser un tòpic, això és una gran veritat. Cada generació ha viscut els seus canvis, però la diferència és que ara estem en una crisi sistèmica que afecta totes les dimensions: la política, l'economia, la societat, etc. Pel que fa a les revoltes àrabs, si som honestos, ens n'hauriem d'alegrar, perquè es posa fi a uns règims dictatorials. Que la gent reclami drets civils és una cosa de sentit comú.

Un altre escenari important és la crisi d'Europa, i en general del món occidental. Ara veiem que el nostre model econòmic és insostenible. I les conseqüències són greus, perquè la política, i per tant la democràcia, s'ha supeditat absolutament a aquest sistema que ara trontolla.

Agustí Codinach

D'aquesta crisi en pot sortir una Europa més reforçada, amb un pacte d'harmonització fiscal, amb més cohesió social, o pot passar que cadascú vagi per la seva banda, cosa que durà a una societat on s'imposin els interessos econòmics per damunt de tot.

Quins projectes té CiJ en aquest nou context?

Ara mateix ens fixem en quatre grans àmbits. El primer és el rumb incert que pren l'estat del benestar. El segon són les transformacions socials i polítiques, com ara el 15-M, i sobretot l'ús d'internet i les xarxes socials. Aquestes noves tecnologies tenen un desenvolupament extraordinari i posen en qüestió el monopoli dels mitjans de comunicació habituals i el poder dels partits polítics i els sindicats. El tercer grup és l'ètica i la sostenibilitat. Hem de veure quina ha de ser la nostra actitud, com a persones, com a cristians, a l'hora de tractar la terra i explotar-ne els recursos, que són limitats. Finalment també ens fixem en el diàleg interreligiós.

Hem d'encarar el futur sent fidels al nostre nom, que és molt explícit. Quan et presentes a llocs no creients i dius que ets de Cristianisme i Justícia a vegades et miren estranyats. Nosaltres creiem precisament que és clau defensar aquest nom, perquè el cristianisme i la justícia han d'anar plegats. Hem de fer veure que, al contrari del que molta gent pensa, l'Església també s'involucra en qüestions socials.

Trenta anys que miren endavant...

Llorenç Puig

Director de Cristianisme i Justícia

Cristianisme i Justícia va néixer fa 30 anys, per allà els anys vuitanta, mogut pel desig de respondre a les necessitats d'una resposta als problemes socials que hi havia en aquell temps, i de voler que aquesta resposta vinqués des d'una perspectiva profunda, que anés a les arrels, i animada per una fe de la qual brolla la cerca apassionada de la justícia. En aquell moment els grans temes eren l'atur, l'existència de tantes persones sense prestacions socials bàsiques, i el context d'una globalització que anava prenent força i que no estava clar cap a on portaria.

Ara, trenta anys després, vivim un context social, econòmic i polític també molt preocupant, i sembla que els temes que llavors centraven la nostra atenció, tornen a repuntar malauradament amb força. Per això hem volgut celebrar els 30 anys de CiJ. No perquè calgui celebrar tan fortament tots els aniversaris «rodons», sinó perquè volem manifestar que CiJ se sent, ara més que mai, impulsat a acceptar la responsabilitat del moment que vivim, i tractar d'aportar el seu granet de sorra. I ho vol fer de forma senzilla però renovada, des de la seva perspectiva de Centre d'Estudis que vol seguir analitzant les causes de les injustícies socials amb rigor i mirant la realitat des del que passa amb els darrers, els més vulnerables.

En la celebració del 14 d'octubre passat ens ha agradat

revisar amb agraïment els nostres orígens i les nostres arrels. Però sobretot hem volgut mirar cap endavant tot cercant com hem de respondre, avui, als reptes que ens planteja el moment que vivim. I el que intuïm és que, ara més que mai, cal que cuidem tres aspectes que hem volgut refermar: a) l'atenció als «signes dels temps», amb aquella «mística d'ulls oberts» que volem que ens inspire, b) sent conscients que avui els reptes són tan grans que hem de col·laborar i treballar activament en xarxa, aportant cadascú el que té i pot, i c) treballant amb un desig de lucidesa, d'anar a les arrels, i sobreveient els signes d'esperança que hi ha en el nostre món, malgrat tot. Això prové d'una profunda experiència espiritual que volem cuidar, compartir, i que impregni tot el que fem.

Ara més que mai, ens sentim cridats a treballar pels més desfavorits, mitjançant una reflexió que analitzi les causes de les injustícies, que sigui crítica amb els corrents de pensament que «obliden» els més petits, els darrers, i que proposi, juntament amb altres, nous camins per on hem d'anar construint nous models de societat més justos i més humans. I també, ara més que mai, ens sentim cridats a fer aquest servei com a entitat d'Església, que també ajudi a aquesta reflexió intraeclesial i teològica que propiciï una Església més visiblement compromesa en la defensa i servei dels darrers i dels exclosos, com Jesús ens ha mostrat.

L'Església celebra la fi de la violència terrorista

Els bisbes recorden especialment les víctimes d'ETA

Rosa María Jané Chueca
Bilbao

El 17 d'octubre el Palau d'Aiete de Sant Sebastià acollia una conferència internacional de pau amb noms tan importants com ara Kofi Annan, exsecretari general de l'ONU o Gerry Adams, líder del Sinn Féin, i altres membres menys coneguts però no per això menys significatius, com ara el vicari general de Bilbao, Ángel María Unzueta. En aquesta conferència es va reclamar a ETA la fi de la seva activitat violenta. Només van passar tres dies quan la banda terrorista va moure fitxa i va emetre un comunicat llargament esperat: «ETA ha decidit el cessament definitiu de la seva activitat armada.»

Les reaccions a les quals ha donat peu aquest comunicat han estat, en general, d'alleujament i d'alegria, encara que per a molts, especialment per a les víctimes del terrorisme, s'ha quedat curt: el text no demana perdó pels actes de violència comesa, ni anuncia la dissolució d'ETA ni diu res d'entregar les armes.

Quan ETA va fer públic el seu comunicat la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE) celebrava la seva CCXXI reunió. En acabar la trobada, el portaveu i secretari general de la CEE, Mons. Juan Antonio Martínez Camino, va comparèixer en roda de premsa i va voler recordar, en primer lloc, les víctimes de la violència terrorista. I per això, es va remetre a la instrucció pastoral dels bisbes de l'any 2006 *Orientacions morals davant de la situació actual d'Espanya*: «Els bisbes expressen el seu afecte, respecte i sincera solidaritat amb les víctimes, amb els seus familiars, amb els seus amics, amb totes les persones que han patit directament o indirectament els cops del terrorisme.»

Seguint amb la declaració del 2006, Mons. Martínez Camino va subratllar: «Com a bisbes i com a ciutadans desitgem ardentment la fi de tota activitat terrorista, que tan durament ha castigat durant tants anys no només el País Basc i Navarra, sinó tot Espanya.» Davant dels periodistes, el prelat va expressar un desig: «Tant de bo que la declaració d'ETA sobre la fi de la violència terrorista s'avalí com un pas significatiu en la desaparició de l'organització terrorista. Tant de bo! Els bisbes s'alegren d'aquesta declaració d'intencions del cessament de la violència terrorista.»

Un altre aspecte que va indicar Mons. Martínez Camino és que «els principis morals que regeixen l'activitat política no es poden canviar, son inalterables. Els terroristes no poden ser reconeguts com a representants polítics de ningú. És un principi que sempre s'ha de mantenir». Sobre la missió de l'Església, va destacar que es la d'«enfortir la consciència moral dels ciutadans» i parlar dels principis morals «propis de la recta raó natural. I un dels principis és el respecte de la vida, l'ús de mitjans legítims en el debat polític i en l'acció política, i subratllar el caràcter intrínsecament pervers del terrorisme. Un catòlic no pot pertànyer a una banda terrorista, sota cap excusa, ni pot donar-li el seu suport directe o indirecte, ni encobrir-la».

Finalment, el portaveu de la CEE va deixar molt clar que «el terrorisme no

Nota de la Comissió Permanent

- Recordem novament que es reconeix la legitimitat moral dels nacionalismes o regionalismes que, per mitjans pacífics, desitgin una nova configuració de l'estat espanyol. I també, que cal tutelar el bé comú de la nació espanyola en el seu conjunt, evitant els riscos de manipulació de la veritat històrica i de l'opinió pública per causa de pretensions separatistes i ideològiques de qualsevol tipus.
- Una societat que vulgui ser lliure i justa no pot reconèixer ni explícitament ni implícitament una organització terrorista com a representant polític de cap sector de la població, atès que el terrorisme és una pràctica intrínsecament perversa, del tot incompatible amb una visió justa i raonable de la vida.
- Davant dels reptes que es presenten a la comunitat internacional, són necessàries polítiques guiades per la recerca sincera de la pau, basades en el respecte al dret, nacional i internacional, així com en la promoció de la comprensió i de la solidaritat entre els pobles i les cultures.

admet cap justificació. Això val per avui i per al futur. Els terroristes no han de ser reconeguts com a representants polítics de ningú. Sense consciència i sense principis morals no és possible la democràcia. I la democràcia, però, no els pot generar ella sola. La política no pot generar els principis morals».

Els bisbes bascos

Els prelats bascos també van fer diverses notes davant de l'anunci d'ETA. El bisbe de Bilbao, Mons. Mario Iceta, va fer una reflexió amb un record especial a les víctimes. «La decisió d'ETA de cessament definitiu de tota

activitat terrorista i violenta ha de ser considerada com un pas positiu, i ens unim a l'alegria de la societat. (...) Tots esperem la desaparició definitiva d'ETA, que anhelem que arribi com més aviat millor.» Per a Mons. Iceta, en aquests moments «cal recordar i reconèixer les víctimes i els seus familiars, vetllar per la seva memòria i acompanyar-los amb el nostre afecte, oferint-los tota l'ajuda necessària. La llibertat, que ha estat constreta i sostreta per l'amenaça i l'exercici de la violència, guanya espai en la nostra societat».

Segons el bisbe de Bilbao, tota la societat és cridada a «col·laborar i sumar esforços en la construcció d'una societat en pau i reconciliada». I afegia: «Cal recordar els pilars sobre els quals es fonamenta la pau i que són necessaris per a una veritable reconciliació. La pau és fruit de la veritat i de la justícia, de la capacitat de reconèixer i reparar el mal provocat, de la humilitat i el coratge de demanar perdó, i de la magnanimitat i l'amplada de cor per atorgar-lo i acollir-lo. El camí de la veritable reconciliació, tasca prioritària de l'Església per a aquest temps, va molt més enllà del cessament de tota violència. En aquest llarg recorregut, la comunitat cristiana vol fer-se companya de camí per guarir ferides personals i socials, enderrocar murs que separen i bastir una societat justa i reconciliada, en llibertat i en pau.»

Per la seva part, el delegat de Pastoral Social de Bilbao, José M. Delclaux, també va voler fer la seva valoració sobre l'anunci d'ETA. Per al delegat, les víctimes que no han fet servir políticament la seva condició de víctimes o «les que no han permès que el seu dolor fos manipulat políticament» són les vencedores. I destacava que «aquelles persones que han desitjat el final d'ETA perquè no volien que uns altres patissin el que ells han patit» són les que de debò han vençut la violència. Davant del nou procés, Delclaux proposava acollir-se a l'alè i lideratge espiritual de les víctimes per portar endavant «un procés de reconciliació ciutadana amb l'objectiu d'oferir als vostres fills i a les noves generacions un futur de pau, on l'odi, la venjança i la violència no tinguin cap legitimitat».

D'altra banda, el bisbe de Sant Sebastià, Mons. José Ignacio Munilla, va escriure una nota que va ser llegida el diumenge 23 d'octubre a totes les parrò-

quies, monestirs, santuaris i comunitats on es va celebrar l'eucaristia dominical. En primer lloc, el prelat insistia a agrair a «Déu poder veure més a prop la dissolució ineludible i urgent d'ETA». Segons Mons. Munilla, «seguim units a les famílies que pateixen, que són les nostres. La comprensible il·lusió social generada per la notícia del cessament de la violència terrorista no pot silenciar el dolor de les víctimes, que no ha cessat».

El bisbe de Sant Sebastià no oblidava donar les gràcies a tots aquells que «des de la primera acció terrorista, i de forma desinteressada, s'han compromès públicament contra la violència i han treballat per la pau, a títol individual, en associacions eclesials i civils, en els partits polítics, en la judicatura, en els mitjans de comunicació social, en les forces de seguretat...».

També reflexionava sobre la nova etapa que s'obre a Euskadi a partir d'ara, especialment sobre el paper de l'Església: «Com a Església del Senyor, volem oferir a Déu i, amb la seva ajuda, a la societat, com a instruments de reconciliació, perquè les ferides obertes puguin arribar a guarir-se. (...) Aquesta tasca de pacificació i reconciliació ha de començar a l'interior del nostre cor, de forma que cadascun de nosaltres completem el camí de la nostra conversió personal, acollint Crist com aquell que ha enderrocat els murs que ens separen i fent possible una societat on el vincle de la caritat no sigui una utopia i on la veritat sigui cercada en llibertat i acceptada amb humilitat. Els cristians estem implicats personalment i com a Església en aquesta tasca i posem al servei de tothom la nostra fe.»

* RàdioEstel

DE
MATINADA

Nits de dissabte a
diumenge
de 00.20 h a 1.30 h

Per a tots aquells que no
podeu dormir,
us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623

www.dematinada.es

Justícia i Pau insta a continuar treballant per la reconciliació

Demana una implicació activa en la via del diàleg

R. M. J.
Barcelona

«És un pas importantíssim. A partir d'ara la societat basca i les forces polítiques han de saber estar a l'alçada, serà molt important que el Partit Popular i el Partit Socialista sàpiguen deixar de banda els interessos partidistes i se centrin en la consolidació d'aquesta pau que ara arriba, especialment el PP, que tot sembla indicar que arribarà al Govern. No ens hem d'espantar si, en alguns moments, com ha passat a Irlanda i en altres processos de pau, queden alguns reductes violents o de suport a la violència.» Aquesta és la declaració que feia a Ràdio Estel Arcadi Oliveres, president de Justícia i Pau, l'endemà que ETA fes públic el comunicat.

L'entitat que presideix Arcadi Oliveres ha publicat una declaració en la qual valora la decisió d'ETA d'abandonar definitivament l'activitat armada. En primer lloc, Justícia i Pau subratlla «la nostra gran alegria» per aquesta

«El pes del passat solament pot ser acceptat en presència d'un perdó recíprocament ofert i rebut»

«notícia històrica que fa molt de temps que esperàvem i que és un pas molt important i necessari per eradicar la violència política que tant de sofriment ha generat». Justícia i Pau considera que amb aquest anunci s'ha iniciat la «fase decisiva» d'un procés que ha de portar a «l'assoliment d'una pau justa i definitiva, i a la reconciliació». En l'escrit, insta el Govern espanyol a administrar aquesta etapa «amb prudència i responsabilitat» i a impulsar

«les mesures polítiques oportunes que facilitin la irreversibilitat del procés de pau».

«Esperem que la voluntat expressada per ETA tingui continuïtat i es materialitzi amb el desmantellament de la seva organització i l'entrega de totes les armes de què encara disposi», es llegeix al comunicat de Justícia i Pau. «Així mateix esperem que el nou escenari porti a determinar progressivament la situació penitenciària més adequada de les persones condemnades per la comissió d'accions terroristes i afavorir així la seva reinserció social.» Justícia i Pau té paraules per a les víctimes de la violència i demana que no s'oblidi el seu patiment ni les seves necessitats. Igualment, considera que «l'aportació d'un equip internacional de mediadors o assessors, amb experiència en la resolució de conflictes similars, pot ser molt constructiva». També fa una crida a les institucions, partits polítics, entitats cíviques i religioses, i a tota la societat perquè «s'impliquin activament, per la via del diàleg, en favor de l'assoliment d'una pau justa i definitiva, en la qual es respectin íntegrament els drets humans i el dret a la lliure determinació del poble basc».

Finalment, assenyala que la veritable pau només és possible «mitjançant el perdó i la reconciliació, els quals sempre han d'anar units a les exigències de la justícia i la veritat. Sabem que el perdó és difícil, perquè la violència sempre deixa una gran càrrega de dolor. Ara bé, el pes del passat, que no es pot oblidar, solament pot ser acceptat en presència d'un perdó recíprocament ofert i rebut: es tracta d'un recorregut llarg i difícil, però no impossible».

Pregar per la pau

El tercer dimecres de cada mes, a les 19.00, l'església de Sant Agustí de Barcelona acull una pregària per la pau a Euskadi. Giorgio Chevallard, un dels organitzadors d'aquesta iniciativa, ha comentat a Catalunya Cristiana que el comunicat d'ETA «significa que, tot i alegrant-nos pel pas important de renunciar a la violència terrorista (que no és encara tota la violència), entenem que no hem arribat encara a la pau, que és molt més que absència de violència». Per això ens explica que «la pregària per la pau ens ha educat en aquests anys a entendre que allò fonamental és la nostra conversió: no només que ETA es dissolgui i lliuri les armes, sinó que els terroristes i tots sentim dolor sincer del mal causat als altres, intentant arreglar el que es pugui». En aquest sentit, Chevallard sosté que la pau comença «en el cor de cadascú, comença en les relacions, en la família, en les comunitats, en l'educació, fins i tot en l'esport es pot veure». I assegura que «no hi ha pau sense justícia, no hi ha pau sense perdó. Només Crist pot portar al món una misericòrdia (sobrenatural) capaç d'abraçar totes les nostres misèries. Tots necessitem ser mirats, ser abraçats així: i si un home fa una barbaritat, no puc pensar que jo no la faria mai, perquè sóc igual de pecador. Per això el cristianisme és un factor de pau essencial en la història, com es veu a Terra Santa en el conflicte àrab-jueu. On, en canvi, venç la ideologia, sempre venç la injustícia, el dolor, la guerra, el pecat, la mort».

Subscriu un missioner

Regala una subscripció de CatalunyaCristiana perquè també els missioners rebin notícies de casa (podeu mantenir-hi correspondència).

Nom		
Cognoms		
Adreça		
Població		
DP	Tel.	NIF

Marqueu la vostra preferència (preu d'una subscripció missionera)

☐ Amèrica i Àfrica: 233,11 €	☐ Missioner	☐ Edició en català
☐ Àsia i Oceania: 311 €	☐ Missionera	☐ Edició en castellà
☐ Adjunto xec nominatiu	☐ Domiciliació bancària	

Senyors, els prego que carreguin al meu compte el rebut que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva donació Subscripció Missionera.

Titular				
Entitat	Oficina	DC	Compte	Data (dd/mm/aa)

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Anàlisi

ETA i l'adéu a la violència

Jordi Armadans
Director de la Fundació per la Pau

Potser la relativa confiança en què l'anunci d'ETA de cessament definitiu de la violència s'acabaria produint ens fa valorar poc la seva gran importància. Però:

- si recordem les més de 800 persones mortes per les accions d'ETA, i les que van quedar ferides o van viure amenaçades durant tots aquests anys
- si recordem alguns dels moments de gran crispació social i política generada pel conflicte, per exemple, a partir del final de la dècada dels noranta
- si recordem la immensa soledat que van patir grups per la pau com Gesto por la Paz o Elkarri en un context de brutal polarització i simplificació
- si recordem que sota el nom de «lluita contra el terrorisme» també es van fer coses ben negatives, afegint més dolor i més atemptats als drets humans (GAL, tortures, il·legalitzacions, etc.)
- si recordem l'estesa convicció que no hi havia res a fer i que, al final, ens havíem de resignar a suportar aquesta situació

Si recordem tot això, potser llavors ens adonarem que l'anunci d'ETA del dijous 20 d'octubre del 2011 és una de les millors notícies que molta gent d'aquell i d'aquest país haurem pogut viure.

Que queda molta feina? Molta! Que cal afrontar molts reptes? I tant! Que la fi d'ETA no resol el conflicte polític de fons? És clar! Però aquest és el primer pas que ha de permetre abordar tot el que resta amb més serenitat, amb més diàleg, amb participació de tothom, i amb el complet desterrament de la violència, l'extorsió i l'amenaça.

Programació 2012

Club⁺amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

Del 21 al 28 de maig

Del 17 al 24 d'agost

Del 30 novembre al 7 de desembre

Expedicions culturals

Etiòpia

CRISTIANISME ETÍOP

Celebració de la Pasqua Ortodoxa Etíop -FASIKA-a
la Jerusalem africana-LALIBELA

Acompanyats de professor conferenciant des de Barcelona, en aquest viatge aprofundirem en les tradicions i història dels cristians d'Etiòpia i participarem de la celebració de la Fasika o PASQUA ORTODOXA ETÍOP, i ho farem a Lalibela, un dels grans centres de peregrinació.

A més a més gaudirem de les visites a monuments i paisatges de la part Nord del país, gairebé tots declarats patrimoni de la humanitat. Terra de natura impactant, i patrimoni cultural únic: de misterioses esglésies monolítiques excavades a la roca en l'anomenada Jerusalem Celestial. Salvaguarda de la desapareguda Arca de l'Aliança, transportada des del Temple del Rei Salomó. País imprescindible per entendre el cristianisme més antic.

Del 9 al 19 d'abril

ROMANIA

Del 8 al 16 de juny

ROMANIA és una de les terres en què la bellesa paisatgística competeix amb la riquesa cultural. Entre els Carpats i el Danubi, visitarem tresors reconeguts per la UNESCO com les fortaleses d'acies, o els pobles medievals emmurallats, gaudirem dels evocadors frescos exteriors dels monestirs i esglésies de Bucovina, senyal d'una organització social renovada en el si de la cristiandat. Coneixerem els llocs més emblemàtics de Bucarest, la capital de Romania, i ens desplaçarem fins a "la perla dels Carpats" Sinaia, les ciutats medievals de Brasov, Prejmer, o el castell de Bran, famós per la seva relació amb les llegendes de Transsilvània. Nou dies intensos d'experiències inoblidables.

ARMÈNIA

Un país marcat
per la fe

ARMÈNIA és una nació arrelada en les tradicions bíbliques. Segons una d'elles, a la muntanya de l'Ararat, símbol del poble armeni (avui dins de fronteres turques), va ser on Noè va desembarcar de l'Arca, i segons una altra llegenda on és situat l'Edèn. També és el lloc on van portar els apòstols Judes Tadeu i Bartomeu la relíquia de la Santa Llança (de Longinos). Primer país que adopta el cristianisme com a religió d'estat l'any 301 dC. Salvaguarda del cristianisme des de la seva identitat com a nació.

Del 2 al 12 de juliol

Viatjar a Armènia és descobrir les seves esglésies, la seva litúrgia, el deliciós menjar, la seva gent. Un país acollidor, de gran bellesa paisatgística i cultural, un país marcat per la seva fe que ens arriba al cor.

Places limitades

Club+amics
Comtes de Bell-lloc 67-69
08014 Barcelona

Tel: 93 409 27 00
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

«S'ha d'interioritzar la democràcia com a cultura, moral i convicció personal»

Rafael Aguirre, catedràtic emèrit de la Facultat de Teologia de Deusto

Carme Munté

El comunicat d'ETA ha estat rebut amb cautela per alguns sectors que, tot i reconèixer que és una notícia positiva, adverteixen que només és un primer pas i que la banda terrorista ha d'anunciar la seva dissolució i demanar perdó a les víctimes. Rafael Aguirre, teòleg, biblista i catedràtic emèrit de la Facultat de Teologia de Deusto, crític amb la conferència internacional de pau, ens ofereix algunes reflexions al voltant de la nova situació que viu Euskadi i el seu futur.

Com valora el comunicat d'ETA?

Valoro l'anunci d'ETA del «cessament de la seva activitat armada» de manera molt positiva, perquè és el triomf de l'estat de dret, que no fa contrapartides polítiques, i serà un alleujament enorme per a milers de persones amenaçades. És destacable que el comunicat subratlli dues vegades el caràcter definitiu d'aquest cessament. Em sembla que en la tensió a l'esquerra abertzale s'ha imposat el sector que és conscient de la derrota de l'estratègia terrorista, que resulta perjudicial per a la seva causa, que ara la tiraran endavant per mitjans estrictament polítics. El comunicat en què es fa l'anunci és un intent de legitimar la història d'ETA. El que l'esmentat comunicat no fa, i cal exigir-ho a ETA, és anunciar la desaparició de la banda, amb la consegüent entrega de les armes, i el reconeixement del patiment injust infligit a les víctimes.

Quin procés s'obre ara al País Basc?

ETA ha estat derrotada, no ha aconseguit cap dels objectius que considerava que justificaven els seus atemptats, amenaces i xantatges, però se li ha ofert un pont de plata perquè surti d'escena amb excessiva complaença. El problema és com percebrà la fi d'ETA una societat que —contra el que se sol dir—, excepte en casos puntuals i passatgers, no s'hi ha enfrontat, sinó que s'ha estimat més passar de llarg, fer veure que no veia el patiment dels amenaçats i de les víctimes. És paradoxal, però els derrotats democràticament poden aparèixer com a vencedors políticament. ETA ha estat derrotada, però el seu projecte polític en pot sortir beneficiat políticament, perquè es pot donar el cas que es premii com a actors

de la pau els que han estat actors de la violència, simplement perquè han deixat les armes. És molt probable que assistim d'immediat a un tsunami nacionalista. Al País Basc el panorama polític canviarà profundament i el creuament d'aliances pot ser molt divers. Una incògnita clau és si el nacionalisme radical postetarra superarà el nacionalisme convencional. D'altra banda, queda clar que l'abertzalisme radical abandona l'estratègia terrorista i opta per les vies polítiques per raons tàctiques, i ara els queda un camí per recórrer per interioritzar la democràcia com a cultura, moral i convicció personal.

Quin és el paper que l'Església ha de desenvolupar?

L'Església ha d'evitar tot paper directament polític, estil mediació entre les parts, verificació d'acords, etc. Això és el que proposen els que neguen el caràcter democràtic de la nostra societat i, per tant, volen recórrer a instàncies externes per gestionar les conseqüències del conflicte etarra. Però aquí no hi ha hagut un conflicte armat entre dos bàndols, sinó un grup terrorista que atemptava contra la democràcia. Massa vegades l'Església ha compartit, malauradament, el plantejament entre dos bàndols enfrontats d'igual legitimitat. La societat basca recupera la llibertat, però està plena de ferides i traumes. Per guarir aquesta situació farà falta més d'una generació i l'Església pot i ha de desenvolupar un paper actiu i positiu. L'Església ha de combatre la idolatria, en aquest cas l'absolutització d'una ideologia, que obnubila la ment i endureix el cor, una ideologia erigida en valor absolut en nom de la qual s'ha justificat fins i tot la mort de qui no s'hi doblegava. El terrorisme d'ETA pot desaparèixer, però és molt més costós extirpar la ideologia que l'ha mogut durant tant de temps i que ha quallat en una àmplia base social. L'Església també té la important tasca d'educar en la inviolable dignitat de la persona humana, en el respecte, en l'acceptació

«Aquí no hi ha hagut un conflicte armat entre dos bàndols, sinó un grup terrorista que atemptava contra la democràcia»

de l'altre i d'idees diferents, que són sempre relatives. L'Església és probablement el lloc de trobada més plural que existeix en una societat com la basca, molt fragmentada ideològicament. Aquesta pluralitat interna de l'Església, basada en el valor superior de la fe en el Déu de Jesucrist, és un valor molt gran, que cal preservar amb molta cura i es pot convertir en ferment i escola d'acceptació de la diversitat, de la pluralitat, de les diferents maneres de ser basc que existeixen. L'Església no pot deixar de parlar de penediment als que han violentat el proïsme ni deixar de parlar de perdó, com un valor evangèlic, que va més enllà de l'exigible en justícia, però que té un valor humanitzant enorme; per poder dir aquesta paraula a les víctimes del terrorisme cal tacte, respectar els processos i, sobretot, posseir una autoritat moral que la majoria de les víctimes del terro-

risme avui no concedeixen a l'Església per l'actitud que preponderantment ha tingut cap a elles al llarg d'aquests anys.

Com s'ha d'avançar cap a una reconciliació de tota la societat basca?

La reconciliació és una paraula que s'ha fet servir de forma superficial i barata entre nosaltres massa vegades. Per això, m'estimo més començar per una cosa més modesta, que és «convivre». En la societat basca cal aprendre a conviure, cosa que exigeix respectar les persones, les idees, les diferents formes d'entendre què és ser basc i els diferents sentiments de pertinença. La convivència exigeix respectar la democràcia i les seves normes, i partir de la base comuna de ciutadania, que a tots ens confereix els mateixos drets i deures. Per les deformacions que hi ha hagut és poc operatiu socialment el concepte de reconciliació, que té un origen teològic. Cal destruir estereotips a l'ho-

ra de jutjar els altres, l'acord amb qui pensa diferent no cal veure'l com una claudicació, sinó com un triomf, s'han d'amorosir les ferides, llaurar el camp desertitzat espiritualment i moralment per la ideologia etarra, contrarrestar l'adoctrinament ideològic que domina en bona part del sistema educatiu basc. El símbol d'ETA és una serp i es pot dir que aquesta serp té molts caps i ens els trobem a tot arreu al País Basc. El que dic no és, potser, políticament correcte i molts no ho volen veure, però crec que ens hem d'enfrontar amb la crua realitat. En el futur immediat serà decisiva la pugna per veure quin relat s'imposa sobre el que ha succeït al País Basc aquests darrers quaranta anys. La declaració d'ETA i el mateix muntatge de l'anomenada conferència de pau d'Aiete, reivindica positivament la història d'ETA i s'oblida de les víctimes del terrorisme. Em sembla una infàmia i si aquesta visió s'imposa caurem en un enorme enviliment moral. Les víctimes són una exigència de justícia, que no hi pot haver impunitat, que cal aclarir tots els atemptats i crims, que la seva memòria ha d'orientar el futur de la societat basca. A les víctimes no se les ha de manipular de forma partidista. Són les autoritats democràtiques i no les víctimes les que han de prendre decisions delicades, conseqüències del terrorisme etarra i són molts els factors que s'han de tenir en compte, però un i essencial és el de no ofendre la memòria de les víctimes i no buidar el seu potencial polític. Les víctimes s'han de sentir sincerament acompanyades per una societat que derrota el projecte polític dels seus victimaris.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES
per a grans persones grans

Autèntica LLAR-RESIDÈNCIA, quatre places disponibles, preu a negociar.

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Benet XVI institueix l'Any de la Fe amb un «motu proprio»

Publica la carta apostòlica «Porta fidei»

Zenit
Ciutat del Vaticà

La «porta de la fe» està sempre oberta i és la clau per entrar en l'Església de Déu. Amb aquest concepte el Papa introdueix la carta apostòlica en forma de *motu proprio* que institueix l'Any de la Fe. Titulat *Porta fidei*, el document explica el sentit d'aquest temps especial de gràcia que començarà l'11 d'octubre del 2012 (50è aniversari de l'obertura del Concili Vaticà II) i acabarà el 24 de novembre del 2013, solemnitat de Crist Rei.

«Tindrem l'oportunitat de confessar la fe en el Senyor ressuscitat a les nostres catedrals i esglésies de tot el món; a les nostres llars i amb les nostres famílies, perquè cadascú senti amb força l'exigència de conèixer i de transmetre millor a les generacions futures la fe de sempre», es llegeix a la carta. Segons el Pontífex, «en aquest any, les comunitats religioses, així com les parroquials, i totes les realitats eclesials antigues i noves, trobaran la manera de professar públicament el Credo». Per confessar la fe «en plenitud i amb convicció renovada, amb confiança i esperança», serà fonamental, afegeix Benet XVI, «intensificar les celebracions de la fe en la litúrgia i descobrir el Credo».

El Bisbe de Roma anima a utilitzar el Catecisme de l'Església catòlica, «subsidi preciós i indispensable» per accedir a un coneixement sistemàtic dels continguts de la fe. Per celebrar aquest temps «de manera digna i fecunda», el Papa demana incrementar «la reflexió sobre la fe per ajudar tots

els creients en Crist perquè la seva adhesió a l'Evangeli sigui més conscient i vigorosa, sobretot en un moment de canvi profund com el que viu la humanitat». El camí de la fe, subratlla Benet XVI, dura tota la vida, des del Baptisme fins al «pas a través de la mort a la vida eterna». «Avui passa amb freqüència —adverteix el Pontífex— que els cristians es preocupen molt per les conseqüències socials, culturals i polítiques del seu compromís, alhora que consideren la fe com un pressupost obvi de la vida comú.»

Seguint la indicació de l'Evangeli de Mateu, indica el text, no podem deixar que la sal es torni sense gust i que la llum s'amagui. «Com la samaritana, també l'home actual pot sentir novament la necessitat d'apropar-se al pou per escoltar Jesús, que convida a créixer en ell i a extreure l'aigua viva que brolla de la seva font.»

En el document, Benet XVI recorda que ha convocat l'Assemblea General del Sínode dels Bisbes, l'octubre del 2012, sobre *La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana*. I explica que serà «una bona ocasió per introduir tot el cos eclesial en un temps d'especial reflexió i redescobriments de la fe».

La porta de la fe està sempre oberta, escriu el Papa.

«És l'amor de Crist el que omple els nostres cors i ens impulsa a evangelitzar»

L'anterior Any de la Fe va ser convocat per Pau VI el 1967 i, com recorda Benet XVI, s'inscrivía en la renovació de l'Església postconciliar, que, com qualsevol renovació, «passa també a través del testimoni ofert per la vida dels creients». A la fe està estretament vinculada la missió, recorda la carta. En aquest sentit, afirma: «És l'amor de Crist el que omple els nostres cors i

ens impulsa a evangelitzar. Avui com ahir, ell ens envia pels camins del món per proclamar el seu Evangeli a tots els pobles de la terra.» La fe, afegeix, «creix quan es viu com a experiència d'un amor que es rep i es comunica com a experiència de gràcia i de goig».

Segons el Papa, «no hi ha cap altra possibilitat per posseir la certesa sobre la pròpia vida que abandonar-se, en un *in crescendo* continu, a les mans d'un amor que s'experimenta sempre com més gran perquè té el seu origen en Déu».

Com a conclusió de la carta apostòlica, el Bisbe de Roma recorda que «la fe sense la caritat no dona fruit, i la caritat sense fe seria un sentiment constantment a mercè del dubte». Esmentant sant Pau, el Papa diu: «Sostinguts per la fe, mireu amb esperança el nostre compromís en el món, esperant "un cel i una terra nova en els quals habiti la justícia".»

I acaba: «Nosaltres creiem amb certesa ferma que el Senyor Jesús ha vençut el mal i la mort. Amb aquesta confiança segura ens encomanem a ell: present entre nosaltres, venç el poder del maligne, i l'Església, comunitat visible de la seva misericòrdia, roman en ell com a signe de la reconciliació definitiva amb el Pare.»

Anàlisi

A propòsit de la nova evangelització (i 2)

Dr. Joan Planellas
Vicedegà de la Facultat de Teologia de Catalunya

Davant el repte de l'anomenada «nova evangelització» assenyalarem alguns trets que caldria tenir presents a l'hora de realitzar aquesta

tasca, sobretot en el context eclesial de casa nostra:

- 1) Cercar sempre un terreny comú de diàleg entre l'home d'avui i la seva cultura, d'una banda, i la fe cristiana, de l'altra. Aquest terreny comú és condició indispensable per poder fer comprensible el missatge cristià: és el diàleg entès en la seva dimensió positiva.
- 2) Accentuar el que podríem anomenar «un pensament de proposta positiva» de la fe cristiana. L'Evangeli no es «posposa» ni s'«imposa», sinó que es «proposa». L'Església ha d'enfrontar-se a les situacions donant sortides, donant esperança, il·lusió, perspectives de futur, proposant positivament les coses. No som els cristians els homes del «no», sinó els homes i les dones del «sí» a Déu, a la vida, a la solidaritat, a la caritat.
- 3) Efectuar un retorn als principis del catolicisme.

És necessari poder pensar la situació actual de l'Església a la llum i en el mateix esperit normatiu dels seus orígens (tasca reiniciada pel Vaticà II). Un diàleg inadequat amb el món seria voler innovar o canviar dirigint els esforços principalment cap a aquells elements nous o canviants, fruit de la fascinació pels canvis vertiginosos de la societat moderna, sense tenir cura de fer vida, en l'«avui» de l'Església, aquells elements estructurals que provenen de la genuïna Tradició.

- 4) La trobada de l'Església com una llar. Moltes realitats de la fe no es poden descobrir sense la inserció en una Església concreta i vivint l'experiència de creure «amb» els altres, de caminar «amb» els altres, d'esperar «amb» els altres. En aquest sentit, la comunitat local és la punta de llança de tota nova evangelització. En íntima unió amb els pastors, cal una sinodalitat en els diversos nivells, viscuda en la llar de l'Eucaristia.
- 5) Un laïcat compromès i actiu, ben format teològicament. La primera evangelització va ser portada a terme en els dos primers segles per les primeres generacions apostòliques; la segona la van dur a terme els monjos per mitjà de la gran xarxa de monestirs; i la tercera evangelització pels nous

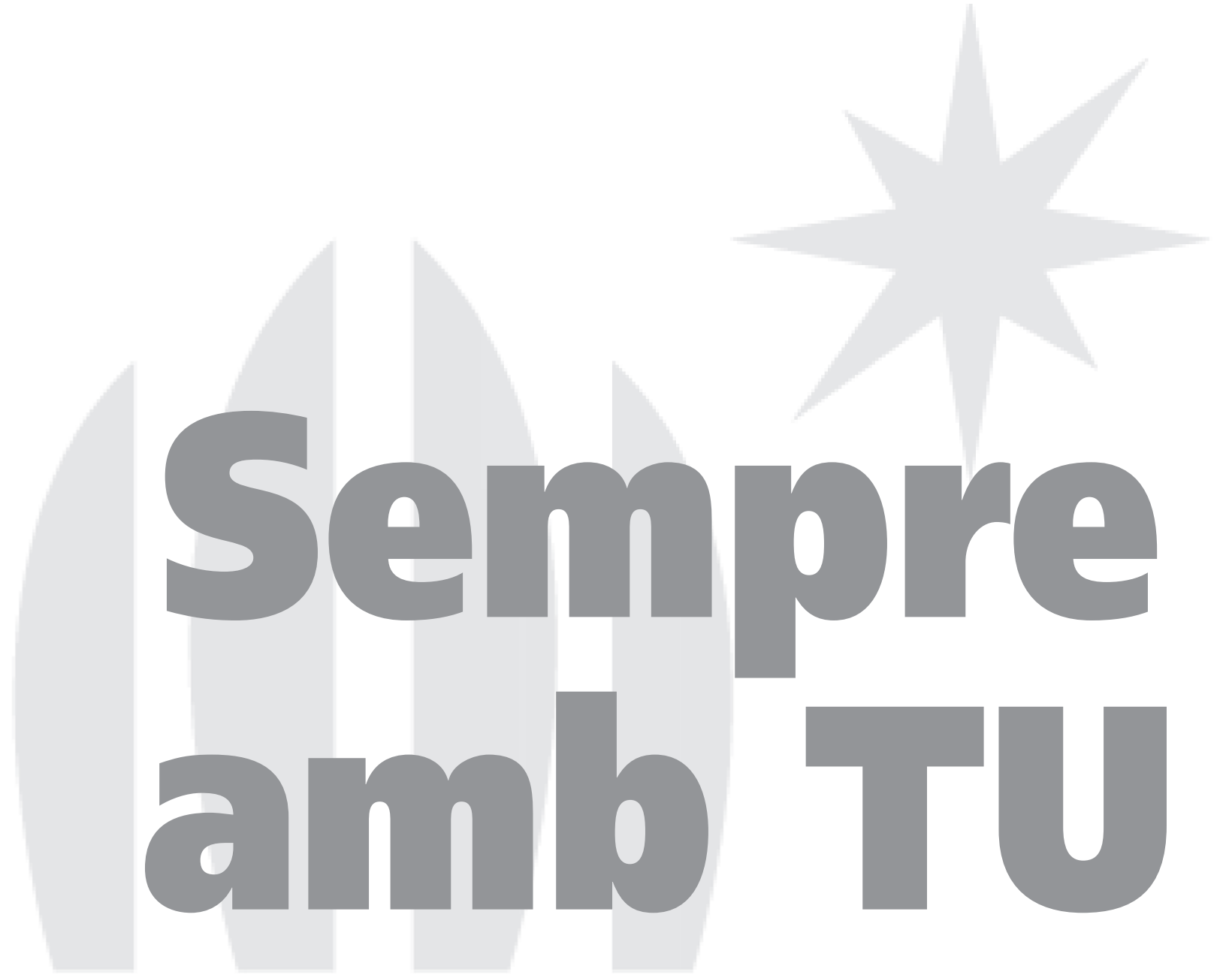
ordes religiosos, després de la crisi de Luter i del descobriment del nou continent. En els moments actuals, podem dir que, en la nova evangelització, serà determinant l'actuació d'un laïcat actiu i compromès, amb una adequada articulació i complementarietat amb la tasca insubstituïble del ministeri ordenat.

- 6) La proposta positiva de la fe, amb l'«anunci explícit» de Jesucrist com a Paraula de Vida, ha d'anar íntimament unida a un testimoni coherent de vida cristiana i de santedat. Aquest testimoni, afirma Pau VI, «és ja proclamació silenciosa, però molt forta i eficaç, de la Bona Nova».

En conclusió, davant el repte de la «nova evangelització», els cristians hem de ser més conscients de la gran missió històrica a realitzar: comunicar l'Evangeli del Senyor, vivint d'ell i aportant vida a aquest món. Es tracta d'una missió profètica, i els profetes no han tingut mai una vida fàcil. Amb tot, l'Església ha de ser capaç d'establir un diàleg fructífer amb el món fonamentat en una experiència concreta de vida, i reproduint aquell «veniu i ho veureu» de l'Evangeli de Joan (1,39), és a dir, el diàleg admirable d'invitació i proposta que estableix Jesús en la crida dels seus deixebles.

RàdioEstel

**Sempre
amb TU**

- Barcelona 106.6
- Tarragona 100.6
- Catalunya Central

- Girona 103.4
- Tortosa 90.1
- Garraf 96.8
- Osona 98.4

- Lleida 91.5
- Cerdanya 104.4
- Seu d'Urgell 105.0
- Andorra 107.5

www.radioestel.com

«Una caritat sense Esperit no és una veritable caritat»

Vicente Altaba, delegat episcopal de Càritas espanyola

Guillem Farré

Des de l'inici de la crisi econòmica, l'acció caritativa de l'Església, entesa com a acció solidària, és especialment reconeguda. Però aquesta acció caritativa és molt més que una promoció humana, perquè la font que l'anima està en Déu mateix. Vicente Altaba, delegat episcopal de Càritas espanyola reflexiona sobre què és la caritat, si és possible canviar el món, i sobre els reptes de l'acció caritativa organitzada de l'Església.

Comencem per una definició: què és «caritat»?

Caritat és amor. Però no un amor qualsevol, sinó un amor a imatge de l'amor entranyable i misericordiós de Déu, que Joan defineix com a amor. Des d'aquesta perspectiva podem dir que la caritat, com ens ho recorda Benet XVI, és «do ofert i rebut». En primer lloc és do rebut perquè és un regal, una gràcia, quelcom que ens donen gratuïtament. I perquè és do rebut, es fa do ofert, do que ens concedeix una mirada sobre l'altre com la de Déu, i un cor per estimar-lo com Déu l'estima.

En què es diferencia la caritat exercida en l'Església de l'acció humanitària de qualsevol ONG?

Quan l'amor és veritable i profund, és més el que ens uneix que el que ens diferencia. Així i tot, la caritat exercida per l'Església té algunes peculiaritats que li donen una identitat particular. La primera diferència està en la seva font: per a nosaltres els cristians, està en Déu mateix. Només es pot estimar des de l'experiència de sentir-se estimat. Una altra diferència està en la mística que anima i dona sentit a la nostra caritat, i que és una mística eucarística: neix d'aquest sagrament que dona la vida del Senyor i fa de la nostra vida una existència entregada per als altres. I una altra diferència important està en el seu sentit últim i en algunes de les seves mediacions. Nosaltres no pretenem solucionar tots els problemes socials, però sí que les persones se sentin estimades i acompanyades en un procés de desenvolupament integral de totes les dimensions del seu ésser.

Quin lligam hi ha entre caritat i evangelització?

Hi ha un vincle molt profund, però no perquè fem servir la caritat per al proselitisme, que ni busquem ni volem fer, sinó perquè estem molt convençuts que el que realment ajuda i salva és l'amor. La persona humana se sent salvada quan se sent estimada, i el que nosaltres pretenem en l'exercici de la caritat és que el pobre se senti acollit, ajudat i, sobretot, estimat. Evangelitzar, en el fons, és això: fer present en les nostres vides la Bona Notícia de l'amor de Déu. Si es pot, parlant de Déu, i si això no és possible, deixant que parli només l'amor, com diu Benet XVI. Em consta que de vegades costa d'entendre això, però ho considero fonamental. Tot en la vida de l'Església, també l'exercici organitzat de la caritat, té una única missió: fer present l'amor de Déu, evangelitzar

sense fer proselitisme ni adoctrinar ni excloure els qui no accepten o comparten la nostra fe.

No hi ha dubte que la dimensió solidària de l'Església té un reconeixement social, però per què costa que s'entengui la seva dimensió de fe?

Perquè hi ha moltes persones que han perdut el sentit de la transcendència, del que va més enllà d'elles mateixes i es queden en la percepció i valoració del més immediat, del més tangible i perifèric. Aquestes persones, és veritat, reconeixen i admiren el que fa l'Església en el camp caritatiu i social, però no comprenen el sentit i intenten explícitament separar aquest servei de la fe i de la mateixa Església. Són els que diuen «Càritas sí, l'Església no». Hem d'estar molt atents a aquesta separació perquè és inacceptable, ja que Càritas no és res més que l'Església en el seu servei organitzat de la caritat.

Quin model social i/o econòmic es reflecteix en la caritat cristiana?

L'Església no ens ofereix models concrets d'acció social i política. Ens ofereix uns principis, elements de judici i criteris d'acció perquè siguem nosaltres, especialment els laics, els qui il·luminats per ells i aplicant també les mediacions de les ciències humanes —sociologia, economia, ciències polítiques...— anem configurant aquest món segons el projecte de Déu, i amb el necessari respecte cap a l'autonomia

«No pretenem solucionar tots els problemes socials, però sí que les persones se sentin estimades i acompanyades»

de les realitats temporals. Dit això, també podem afirmar que la caritat cristiana promourà sempre models que respectin la dignitat intrínseca de la persona, la llibertat individual i dels pobles, el desenvolupament integral, el reconeixement dels drets humans, la justícia social, la cooperació internacional, el desenvolupament sostenible, la gratuïtat...

Des d'una visió cristiana, és possible una vinculació entre rics i pobres sense separar-los en guetos, classes enfrontades o posicions

d'assistent i assistit?

No és només possible, sinó que és necessari. Hélder Câmara deia que «ningú és tan pobre que no tingui res per donar ni tan ric que no tingui res per rebre». Tots necessitem i podem ajudar-nos. Tots tenim les nostres capacitats i possibilitats. La lluita de classes ja sabem què ha donat de si. El camí que promovem des de Càritas és el de la cooperació fraterna, que ens porti a ajudar els pobres i acompanyar-los en la seva lluita per la transformació social necessària, i a deixar-nos ajudar i transformar per ells en la nostra manera de pensar i viure. És més, pensem que no es pot iniciar un procés de veritable desenvolupament i transformació social si no és des dels pobres i amb els pobres.

Només podem aspirar a solucions puntuals, com ara donar una bossa de menjar, o és possible creure en el canvi del món i transformar les estructures de pecat i injustícia?

Donar únicament solucions puntuals genera dependència i no promou el desenvolupament humà. És veritat que de vegades s'han d'abordar necessitats molt primàries i concretes, i que s'han d'oferir solucions puntuals, però la nostra mirada ha d'anar més enllà. El que ens ha de preocupar és ajudar perquè l'altre tingui per ell mateix les capacitats i recursos que li permetin viure amb dignitat. Nosaltres ens dediquem al desenvolupament integral de la persona, i a la transformació d'aquesta societat que genera pobres i cada vegada més diferència entre rics i pobres.

Què ha definit la tasca de Càritas en els tres últims anys de crisi?

Tres coses. Primer, estar molt atents a la realitat per donar resposta a la crisi que ens ha caigut a sobre i que ens ha obligat a canviar ritmes i respostes. Segon, no descuidar la línia de treball que estàvem desenvolupant en la promoció i acompanyament. I tercer, cuidar molt l'espiritualitat, ja que una caritat sense Esperit no és una veritable caritat, ni té consistència ni capacitat de continuar.

La crisi ha posat de manifest un pecat de falta de sobrietat?

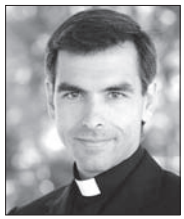
Crec que sí. Com alguns dels nostres polítics, no ens hem cregut que hi havia crisi fins que ens ha fet caure del sofà, ens ha tocat la butxaca o la mateixa vida familiar. De fet, a Càritas estem a punt de llençar una campanya amb el lema «Viu senzillament perquè d'altres senzillament puguin viure». Necessitem deixar moltes coses supèrflues i anar a l'essencial.

S'ha consolidat el canvi d'una ajuda assistencial a la d'oferir recursos als mateixos usuaris com ara formació, capacitat sociolaboral, prevenció...?

En els últims temps hem hagut de tornar a realitzar tasques d'assistència que creïem que estaven superades, però no volem renunciar a altres dimensions de la caritat, com tot el que toca la promoció de la persona, la dimensió pública i política de la caritat i l'acompanyament personal.

De vegades es diu que s'ajudi primer els de casa i, després, els de fora. Quins són els límits de l'acció de Càritas?

Els límits de l'acció són els de l'amor i els que ens marquen les necessitats dels darrers, dels més necessitats i no atesos. Dit amb unes altres paraules: no podem oblidar que en un món on la pobresa està globalitzada, també ha d'estar-ho la caritat. La caritat és universal.

Punt de vista

Gregorio GuitiánFacultat de Teologia
Universitat de Navarra

Serveix la moral per a l'economia?

En aquests temps, en els quals tots som conscients de la necessitat d'un esforç conjunt per superar la situació econòmica que patim, potser podrien ser d'utilitat algunes reflexions des de l'àmbit de la Doctrina Social de l'Església. Cal advertir, però, que no toca a la teologia proposar solucions tècniques als problemes econòmics, sinó en tot cas oferir principis, judicis i orientacions que ajudin a pensar i trobar solucions concretes que es puguin posar en pràctica. En aquest sentit, hi ha dues línies que poden ajudar a remuntar la crisi: recuperar el sentit del bé comú i millorar la qualitat moral personal.

Una de les línies de força de la darrera encíclica de Benet XVI ha estat precisament la crida a la recuperació del bé comú (en els diferents nivells) com a horitzó de l'activitat econòmica i política. El tipus de desenvolupament que demanen les societats modernes no és un desenvolupament a qualsevol preu, focalitzat en resultats immediats, sinó un desenvolupament sostenible.

L'eterna pregunta sobre si l'ètica és rendible en els negocis admet dues respostes: sí i no. Hi ha casos d'iniciatives guiades per principis ètics sòlids que han fracassat i altres que tenen èxit. El que sí que està clar és que una moral sòlida genera confiança, i la confiança, com podem comprovar, és molt important per als negocis.

La doctrina social de l'Església insisteix en el fet que la prosperitat econòmica, el desenvolupament desitjat, requereix que prestem atenció a la dimensió espiritual

de les persones. Això deixa oberta l'exploració del paper de la religió, que uneix fe i raó en ajuda mútua, com a element de contribució positiva a l'activitat econòmica. Quan diem contribució, no hem de pensar reduktivament en aportació econòmica, sinó també en aquesta aportació qualitativa, intangible, que dóna lloc a disposicions i actituds de les persones francament positives per al bé comú de l'empresa i de la societat. Si ens prenem seriosament que la persona és un valor cada vegada més reconegut en l'empresa, hem de descobrir

que la dimensió espiritual de la persona dóna pas a un potencial de qualitat professional, de compromís, de lliurament, de fraternitat i de servei de gran rellevància per remuntar la crisi.

Amb tot, això cal entendre-ho bé. El cristianisme no neutralitza en absolut el requisit imprescindible de l'esforç, sinó en tot cas el sosté i el potencia. Sens dubte la cultura de la fugida mina les forces per encarar els reptes professionals als quals ens enfrontem. El moment requereix una actitud disposada a enfrontar les contrarietats amb afany de superació; disposada a mi-

llorar la competència professional, a exercitar-se en la constància; un esforç per trobar solucions veritables a les dificultats, malgrat que portin més temps, com per exemple quan s'aposta per la investigació de qualitat, etc. En definitiva, cal moral en temps de crisi. Enfront d'aquesta tasca, el cristianisme té la capacitat de generar les energies espirituals necessàries per ser tenaços en aquest objectiu amb una actitud positiva i esperançada que, no obstant això, no es desentén de la realitat.

Saber escoltar

Joan Guiteras i VilanovaDegà del Capítol Catedral
de Barcelona

Interior i exterior

Hi ha, a l'evangeli segons sant Lluc, una escena impressionant. Esdeveniment que punxa l'ànima. Un fariseu convida Jesús a casa seva. Jesús, abans d'entaular-se, omet —expressament?— el ritual de rentar-se les mans.

Cal saber que els fariseus donaven importància radical als ritus. L'omissió de les prescripcions rituals els escandalitzava. Jesús, davant l'estranyesa del seu amfitrió, parla. Ho fa clarament. Es queixa i indica que, a més de complir els rituals, s'ha de treure d'un mateix la rapacitat i la dolenteria. És tan forta l'avidesa dels béns de l'altre! Els humans som capaços de tantes malifetes! Fins a tal punt podem ser perversos! Amb facilitat ens desviem de la rectitud moral!

Jesús diu que el que ha fet l'exterior —Déu— ha fet també l'interior. Què s'ha de fer per obtenir l'equilibri espiritual? Quina és la relació entre el defora i el dedins? La solució és l'almoina. Només per la caritat s'obté el veritable orde espiritual. «Doneu com a almoina allò que hi ha a les copes i als plats, i llavors sí que tot us

quedarà pur» (Lc 11,37-41).

Un amic sacerdot em contà, en una determinada ocasió, el que havia dit a una persona adinerada: «La teva riquesa l'ha de redimir la caritat.» Tenia tota la raó. La caritat és el que dóna validesa als gestos de la nostra vida. L'existència religiosa procedeix d'un cor entregat a Déu i, per tant, atent a les necessitats dels altres.

Val la pena recordar, ara que es parla de la «nova evangelització», que el seguiment de Jesús implica tota la persona. El cristianisme comporta la transformació total de les persones. Té la seva dificultat. Canviar la mentalitat, la nostra manera de viure, els nostres criteris...! Hem de tenir la certesa que l'evangeli és la forja de la llibertat humana. La conversió toca el cor. Déu dóna la seva gràcia per al canvi espiritual. Aquest és el do de la conversió.

La llibertat uneix l'interior i l'exterior. Com l'ànima i el cos. Per aquesta raó, perquè creixem en la fe, hem de sortir a la recerca de la gràcia divina. La llibertat integra la nostra persona i li atorga unitat entre el ser i el fer. La «nova evangelització» ha de fer-nos conscients del realisme espiritual. Hem de saber que la virtut que valida l'actuació cristiana és la caritat. Sant Pau, en el seu himne a la caritat, afirma —i és paraula inspirada— que sense la caritat no som ni valem res.

Les circumstàncies crítiques dels nostres dies són prou eloqüents. Hi ha moltes necessitats. La caritat ha d'il·luminar la justícia. Una ocasió per engegar el motor de la caritat. Obrir-se a Déu és obrir-se als germans i a les seves necessitats. Per un món millor i per la vida eterna.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Safrà

Durant molt de temps vaig dedicar la meua columna a comentar animals i plantes relacionats amb la Bíblia. Crec que n'he escrit sobre tots algun article, a excepció d'un sobre el qual ho faré un altre dia. Tot va començar quan vaig escriure en un «full diocesà» que, si un dia disposava d'un terreny en propietat, hi plantaria, per a gaudi personal, un jardí bíblic. Com que no en tenia cap, el vaig sembrar simbòlicament a través de comentaris. Avui dia, a qui li interessi aquest tema, li resultarà molt fàcil aconseguir-lo: introdueix el nom del vegetal o de l'animaló juntament amb la paraula Bíblia i espera que el Google inefable respongui. La dificultat és pretendre llegir tots els arxius que hi apareixen. Les meves col·laboracions, però, no volen ser només una informació enciclopèdica senzilla.

En aquells temps llunyans de la meua infantesa, la meua mare sempre posava safrà a la paella, però jo no li vaig preguntar mai per què. Viví a Burgos i anava a missa als Carmelites. Per algun motiu fútil, segurament quan em vaig oferir per ajudar a missa, va començar una certa relació personal amb els frares. Cultivava l'hort el Gmà. Rafael. En un racó hi tenia plantes de safrà i, recordo com si fos avui, que en recollia les flors i m'ensenyava els filets que conservava secs per cuinar. Feia aquesta tasca amb molta delicadesa. Això era l'única cosa que coneixia d'aquesta planta.

Es parla i es comenta amb raó i pena que augmenten els divorcis. No seré jo qui ho justifiqui o en sigui observador indiferent. Els estudiosos assenyalen les causes, verídiques sens dubte. No he vist mai que diguin que un antecedent de la separació matrimonial pugui ser la ruptura d'amistats anteriors, si s'han tingut abans. Cal dir que, avui dia, utilitzem la paraula *amic* amb massa freqüència i equivocadament. Seria més exacte, gairebé sempre, anomenar-lo col·lega, company, camarada, soci o fins i tot còmplice. Temo que, si hi ha amistat, no es tracta de cultivar-la ni perpetuar-la. Jo, que vaig triar el celibat, em prenc molt seriosament qualsevol relació amical, que s'hi assembli o que en pugui ser l'inici. Potser hauran passat 50 anys, però si em trobo algú amb qui hi vaig tenir un tracte cordial, el rebo com si fes pocs dies que ens haguem vist. Estic convençut que la meua fidelitat a l'amistat és un testimoni, un esperó exigent, per a la lleialtat mútua dels que han triat el matrimoni.

Però, hi ha una alguna cosa que també crec que estic obligat a ser: fidel a les meves experiències, a les meves vivències i als meus records. Ningú no pot ser fidel als altres, si no ho és amb ell mateix. Pensava tot això quan l'altre dia un amic veí em va dir que, a mitjans d'octubre, li floria el safrà. Em vaig sentir obligat a anar-lo a veure i fotografiar-lo. Mentre ho feia, recordava aquell bon frare llec, la meua mare i a mi mateix, que, de petit, el confonia amb tantes flors semblants que abunden pels nostres prats, però que algunes fins i tot són tòxiques. Mirava aquelles plantes, de les quals només se n'aprofiten tres filets, els rojos estigmes florals, que contrasten amb el groc ben viu del pistil i el violeta de la corol·la. Em vaig sentir satisfet perquè havia estat fidel a mi mateix, ho sóc ara pensant que quan comparteixo aquestes reflexions d'alguna manera estableixo vincles d'amistat amb els lectors.

He llegit que calen 250.000 flors per aconseguir un kg de safrà, per això se l'anomena l'or roig. El preu supera avui el del preciós metall groc. A la Bíblia hi apareix només una vegada i és al Càntic. En aquells temps no es considerava espècia culinària, es feia servir com a preuat cosmètic. El seu nom científic és *Crocus sativus*.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Crear empatia no és tan difícil

Hi ha dues coses importants a l'hora de crear empatia entre les persones que tractem, i ho tinc comprovat en la meua vida diària. L'una és cridar pel nom i l'altra és fer un petit esforç per respectar la llengua de l'altre. Sempre que arribo a la presó m'agrada saludar els marroquins amb el típic «*salam aleikum*». Aquest desig de pau sempre m'ha semblat molt adient per entrar en contacte amb les persones.

L'altre dia el meu amic va respondre com sempre a la meua salutació amb un gran somriure, però de seguida vaig veure que la fórmula no corresponia a la seva situació anímica. La presó sovint crea actituds bel·ligerants per coses ben petites. I no són precisament aquestes les causes veritables de les baralles entre ells, sinó les preocupacions i les angoixes que els fa perdre els nervis i sovint els porta a reaccions desmesurades. Aquell dia li havia arribat un *parte* per una cosa de la qual no se sentia culpable. Deixant de banda que tingués o no tingués raó, el vaig escoltar. Després d'una sèrie d'explicacions, em va demanar que li redactés el recurs perquè ell no hi veia gaire bé i no podia omplir el paper de la sol·licitud. Aleshores em va donar la raó de la seva manca de visió. Feia quatre mesos que havia demanat unes ulleres perquè les seves se li havien trencat, i encara les estava esperant. I és que les retallades arriben a tot arreu...

Després d'ajudar el meu amic, em vaig trobar un xinès arraconat, assegut en una cantonada del pati, i que estudiava castellà amb un llibre bilingüe. No acostumo a veure gent d'aquesta ètnia a la presó i em va sobtar. M'hi vaig acostar i el vaig saludar. Em va respondre amb un somriure. Em va ensenyar el llibre i em va dir que estava aprenent pel seu compte. Li vaig demanar que em digués com es deia bon dia i adéu en la seva llengua. Com que el to i les paraules em resultaven difícils de pronunciar, li vaig demanar que m'ho escrigués amb caràcters llatins que jo ho pogués llegir. Ho va fer i va repetir la pronunciació d'aquelles paraules i d'aquells sons dues o tres vegades. Gràcies a la meua oïda fonètica vaig repetir la salutació imitant-ne els sons i el to. No hauria imaginat mai l'alegria que vaig donar a aquell home solitari. Es va aixecar, em va dedicar el millor dels seus somriures i em va donar les gràcies diverses vegades.

Vaig admirar que una cosa tan senzilla com acostar-me a la seva cultura pogués fer feliç una persona. Hem quedat per veure'ns cada setmana. Ell té il·lusió d'aprendre castellà i català. I jo tinc il·lusió d'aprendre a fer feliços els altres amb les coses senzilles que tinc al meu abast. Perquè, per arreglar situacions complicades com les dels meu amic marroquí o la de tants i tants que esperen una vida millor, sóc absolutament impotent.

Zoom

Eduard Brufau

La mort violenta de Moammar al-Gaddafi ha posat fi a més de quaranta anys de dictadura i a mesos de guerra. Si bé hauria estat desitjable que hagués estat jutjat per un tribunal, la seva desaparició marca el començament d'una nova Líbia, plena d'incògnites i d'esperança. La majoria de països ja han reconegut com a legítim el nou govern libi, inclòs el Vaticà, que ha expressat el desig que el país conegui aviat la pau i la justícia.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Sense preguntes no hi ha respostes

Finals dels anys 90. Un grup d'esplai d'una parròquia de Barcelona passa uns dies de colònies a Quatre Vents, casa que pertany al monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, a prop de Balaguer. Un dels monitors del grup, de vint anys i escaig d'edat, parla amb una parella, també jove, responsable dels serveis culinaris. El cuiner, veient com tracta els infants i s'hi relaciona, li diu: «No has pensat mai a fer-te germà marista?» El monitor se sorprèn perquè aquesta possibilitat no li ha passat mai pel cap. Esbossa un tímid «no». Anys més tard, recorda que la pregunta li va quedar a dins. La llavor va caure en terra bona.

El dia del Pilar, a dos quarts de sis de la tarda, la parròquia de la Sagrada Família d'Igualada ofereix un ple festiu. El germà Eduard Olivé Onderka professa a perpetuïtat la seva consagració religiosa a través dels vots de castedat, pobresa i obediència segons les Constitucions dels Germans Maristes. Per arribar a aquest moment, el seu itinerari personal ha estat llarg i fecund. Fill de català i alemany, la seva mare va ser professora del col·legi alemany, on ell mateix estudia per aprendre a fons la seva llengua materna. Molt dotat intel·lectualment obté la llicenciatura universitària en Pedagogia i estudia Teologia. Després de la pregunta que li van fer a Quatre Vents, inicia un temps de reflexió i un procés de discerniment. Participa amb gent de la seva parròquia a la Pasqua de les Avellanes. Abans d'entrar al noviciat marista, afronta una operació quirúrgica de sobrepès, que el converteix en un home nou. El seu tremp interior es nodreix d'una espiritualitat profunda, arrelada en la fe cristiana, i una passió per l'educació d'infants i joves. Maneja com ningú les xarxes socials i té una relació excel·lent amb els seus alumnes. La seva tutoria es prolonga a través d'Internet i el seu lliurament es converteix en estímul de maduració i esforç. En una litúrgia, participada i serena, es consagra a Déu a perpetuïtat. El seu pare, la seva àvia i el seu germà, així com altres familiars, hi són presents. La seva mare el contempla des del cel. Molts germans maristes, famílies, joves, professors... l'acompanyen a Igualada, perquè és el lloc de la seva comunitat actual. La parella responsable de la pregunta, feliçment casada i cristianament compromesa, assisteix amb els seus fills a la cerimònia. S'han elaborat moltes hipòtesis per explicar el descens de vocacions a la vida religiosa, fet extensible a la vida sacerdotal i laïcal. Totes ofereixen elements de reflexió. No obstant, el fenomen resulta complex. El terme *vocació* prové del llatí i significa *crida*. Als evangelis, observem que Jesús crida diferents persones. No sempre obté una resposta afirmativa, però sense preguntes no hi ha respostes. Avui Déu continua cridant, però necessita gent que faci arribar les preguntes als seus destinataris. Sense imposar, com una llavor, que al seu temps pot donar fruit; però sense callar, per fals respecte humà. El germà Eduard Olivé, al final de l'eucaristia, dirigeix unes paraules breus a l'assemblea. Recorda la pregunta inicial que li van formular i destaca que l'hi va quedar a dins i que no la va poder oblidar.

En pedagogia s'afirma que de poc o de res serveix aprendre respostes a preguntes que no ens hem formulat mai. En la vida de fe, sense la pregunta, sense la crida, només queda espai per als somnis personals i es perd de vista la voluntat amorosa de Déu.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA

PROVÍNCIA ECLESIASTICA DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: **934 092 810** Fax: **934 092 775**,
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catalunyacristiana.cat

Des del monestir

Una bufetada a la dignitat

La setmana passada un diari econòmic publicava que un directiu de la banca cobrava l'esgarrifosa xifra de 800.000 euros l'any. Es tracta del directiu d'una entitat bancària que es va haver de fusionar per aguantar els impactes de la crisi fent fora una gran quantitat de treballadors: uns amb opció a prejubil·lar-se i altres sense dret a protestar. Una entitat bancària que va rebre una injecció de diners per part de l'Estat per salvar-se.

Aquesta notícia puntualitzava que en l'operació d'assignació de sou hi havia hagut un blindatge d'aquest directiu per part del govern, de forma que quan aquest *mister* es jubili cobrarà 650.000 euros, si és que abans no li apugen el sou, cosa que faria que la seva jubilació encara fos més gran. Una notícia que em sembla obscena, un sou escandalós, i una realitat que és una bufetada a la dignitat dels treballadors i de tantes persones que pateixen l'amenaça de desallotjament de casa

seva per part d'entitats financeres per la impossibilitat de pagar unes hipoteques trampa creades als escriptors dels qui avui són premiats amb sous d'escàndol. Tot plegat és un insult a la societat que es debat a mort per superar una crisi provocada precisament per les entitats financeres.

Som a punt d'una explosió social. La gent no té menjar, i en aquest primer món del desenfrenament i del progrés, molta gent comença a viure de forma infrahumana.

Estem indignats, però del fet d'haver-nos indignat tan tard. Cal una revolució social pacífica perquè no hi ha lloc per a la impunitat quan fets com aquest clamen al cel.

Cal que algú escolti el clam per la justícia, i que el compromís amb aquesta sigui allò que validi o no els qui aspiren a governar el país.

Des de la fe, i instada per Jesús de Natzaret, que va venir a instaurar un nou ordre, en el qual s'anuncii

la bona nova als pobres i l'alliberament dels que estan oprimits, crec que és inajornable que se celebri un judici demanant responsabilitat als polítics que ho han permès, i que com aquest directiu, ara, un cop perdudes les eleccions, es retiraran amb jubilacions d'or, deixant-nos una herència en la qual les víctimes són persones privades de la seva dignitat.

Avui no puc, en nom de l'Evangeli, més que demanar, suplicar, cridar i reclamar: sentit comú, compromís amb les persones, i que d'una vegada per totes s'acabi amb la farsa d'una crisi que un cop més és pagada a preu de sang, la dels més pobres que sempre acaben pagant els errors, les infàmes i les estafes d'aquells «lladres de torn» que amb guants blancs i tots els honors, cada dia ens roben: els diners, les oportunitats i el dret a la justícia social. Que el Déu de la vida toqui els cors i que la pau acampi a casa nostra.

Lucia Caram

Religiosa dominica de Manresa

La sal de la terra

Indignació i Regne de Déu

Vaig considerar oportú de participar a la marxa del 15-0, la manifestació «global dels indignats». L'amalgama de lemes, denúncies o àmbits de rebuig formaven tot un calidoscopi molt plural. El lent i llarg trajecte també va ser motiu d'observació i de reflexió. Diversitat de persones, crispació profunda, ferides en molts fronts i, també, frases fàcils o xiulets a dojo contra algunes institucions o persones —al meu parer— sense gaire consciència de la complexitat del nostre món. En un moment determinat, tal vegada motivat per la gentada, vaig preguntar-me si Déu podria estar també «indignat». El qüestionament em va produir una certa esgarripança. Era massa agosarat?

Em sembla que no m'equivoco si afirmo que la progressiva percepció i interiorització que el poble d'Israel va realitzar de Déu a través de l'Antic Testament integrava la concepció i experiència d'un Déu amb voluntat de sortir a l'encontre de la humanitat i d'estimar-la i, a la vegada, la d'una divinitat que ocasionalment es manifestava ober-

tament enfadada i molesta, és a dir, «indignada» amb l'home per les seves malifetes o per les seves infidelitats.

Amb tot, la nota «major» es pot recollir en molts passatges, com el Salm 8,4-7, on el poble reconeix el Senyor com a sobirà ben pròxim i preocupat i, a la vegada, es lloa la creació i el propi rang humà. En efecte: «Quan miro el cel que han creat les teves mans, / la lluna i els estels que hi has posat, / jo dic: "Què és l'home, perquè te'n records? / Què és un mortal, perquè el tinguis present?" // Gairebé n'has fet un déu, / l'has coronat de glòria i dignitat, / l'has fet rei de les coses creades, / tot ho has posat sota els seus peus»

Aquell rostre «no gaire amable» de Déu però coherent amb la idea de la «justícia humana» anirà migrant vers un to més propositiu amb l'adveniment del Regne i l'esperança del Messies. Vet aquí uns temes clau i ben actuals: esperança i futur. He de confessar que des de la meua racionalitat em costa molt no pensar en un Déu «indignat». Però

aquesta temptació, com la d'un Déu «intervinent» en la història d'una manera antihumana, va quedar trencada amb l'Encarnació.

I avui què n'hem fet de la dignitat? I del futur? La dignitat i el futur formen part del nucli del Regne de Déu, la primera entesa com a reconeixement i respecte de la imatge de Déu en cada persona i, el segon, com a esperança en una plenitud que ha de manifestar-se ja avui i aquí.

La situació actual difícilment capgirarà a base de pures contraposicions o alternatives. Necessitem líders amb una gran categoria ètica i, alhora, recuperar la cultura d'uns principis sòlids per fer-los concretar en la realitat actual. En aquest sentit, a més de totes les accions dutes a terme amb els necessitats, la tasca educativa i la doctrina social de l'Església continuen sent profètiques. Per això, a la llum de la situació actual em sembla molt bé sumar-me al col·lectiu «d'indignats per la causa del Regne», que ha de servir *ad intra* i *ad extra* per revifar el compromís en el món.

Andreu Ibarz

Director general de Blanquerna-URL i professor de la Facultat de Ciències de l'Educació Blanquerna-URL

Mirada al món

Un pelegrinatge compartit

A vint-i-cinc anys de distància de la històrica trobada interreligiosa de pregària per la pau convocada per Joan Pau II a Assís l'any 1986, la ciutat de sant Francesc ha tornat a acollir el 27 d'octubre d'enguany representants eminents de les diverses confessions cristianes i de les principals tradicions religioses del món per transcórrer amb el Sant Pare una diada de reflexió, diàleg i pregària per la pau i la justícia en el món. «Pelegrins de la veritat, pelegrins de la pau» ha estat el lema escollit per Benet XVI, que ha volgut així indicar que la pau i la concòrdia poden ser assolides quan tots ens posem sincerament en camí a la recerca de la veritat. Com a fet significatiu d'aquesta «cimera religiosa», entre els convidats també hi han figurat alguns intel·lectuals sense cap afiliació religiosa específica, però oberts i respectuosos envers la dimensió espiritual de la persona i el Misteri de Déu. A

diferència de la trobada del 1986, que es va definir i organitzar com a trobada de pregària per la pau, l'actual ha subratllat l'aspecte del pelegrinatge comú envers un destí compartit: la recerca de Déu com a fonament últim i definitiu de la Veritat en la qual tots els camins genuïnament humans conflueixen.

Per a nosaltres cristians, la Veritat no és un concepte abstracte ni una ideologia, l'hem reconeguda en una persona que per a nosaltres s'ha fet Camí per mostrar-nos-la: Jesús de Natzaret. I sabem que ens acostem més i més a la Veritat en la mesura que vivim com Ell, servint i acollint els nostres germans sense exclusions ni imposicions. La fidelitat a la Veritat, doncs, no és un obstacle a l'entesa entre persones de conviccions religioses diverses, sinó que és precisament allò que la fa possible. Tots som pelegrins encaminats cap a una plenitud

més gran de Vida que ens és contínuament oferta per part de Déu. On hi ha autèntica experiència de Déu, no hi caben intransigències ni autosuficiències. Ni tampoc relativitzacions aplanadores de la Veritat. Les diverses vies religioses són respectables i legítimes, sempre que condueixin cap al bé i la bondat, però no tots els camins són iguals ni porten exactament al mateix lloc.

L'Església anuncia Jesucrist com a Revelació i com a Revelador de la Veritat plena de Déu i de l'home. I això ho fa no menystenint o ignorant les experiències religioses alienes al cristianisme, sinó posant-s'hi en diàleg. La missió evangelitzadora de l'Església es realitza en diàleg constant amb les cultures i amb les religions del món. Anunci i diàleg no es contraposen ni se substitueixen l'un a l'altre sinó que es complementen. Ambdós són necessaris per pelegrinar cap a Déu seguint les petjades de Jesús.

Cinto Busquet

Capellà i teòleg

Una televisió intel·ligent

Ha arribat el moment que en benefici del nostre equilibri i salut mental hem de fugir dels mitjans de comunicació, siguin diaris o televisió. Totes les notícies, de guerres o terrorisme, catàstrofes naturals, assassinats, revolucions, fam, etc., les veiem en primera fila. Gent que crida i s'insulta, pel·lícules d'humor mancades d'humor, ja que són vulgaritats de mal gust, paraules grogues, etc.

Jo demanaria que també publicassin alguna notícia sobre bones accions, gent generosa, que fomenti l'amabilitat. Cròniques rosa que siguin de parelles amb il·lusió per conservar el seu amor i el dels seus fills encara que sigui amb sacrifici. També humor amb ironia, amb respecte. Més reportatges culturals, artístics o científics.

És que no hi ha res d'això que valgui la pena emetre o publicar? De debò que ens relaxarà molt.

M. TERESA DELÁS
Barcelona

Al Cèsar el que és del Cèsar

Moltes vegades hem escoltat i comentat la resposta de Jesús als que li pregunten si és lícit pagar impostos al Cèsar: «Pagueu al Cèsar el que és del Cèsar, i a Déu el que és de Déu», deixant clara l'obligació que com a ciutadans tenim d'aportar el nostre esforç per a la construcció del bé comú.

És una responsabilitat de tots els ciutadans, siguem creients o no. I aquesta és una llei que hem de complir inexorablement. El mal ve quan el Cèsar de torn al qual devem tribut en forma d'impost i respecte institucional decideix pel seu compte que ell està exonerat de complir al seu torn amb aquesta llei que regeix per a tothom.

Sens dubte, el lector reconeixerà a la seva pròpia comunitat autònoma algun governant —el Cèsar modern— que prescindeix de les lleis superiors quan no convenen als seus interessos partidistes. És obscè que qui ocupa un càrrec de responsabilitat en un govern —autonòmic, en aquest cas— pensi que pot saltar-se la llei vigent i tingui la indignitat d'exigir als altres el fidel, exacte i religiós compliment de les lleis iníquies que ell promulga.

FINA MILLÁN-HITA
Barcelona

Dades que ens identifiquen

En qualsevol document d'identificació ja sigui DNI, passaport, carnet de conduir, o quan emplenem impresos de matrícules i sol·licituds, després del nom i cognoms hi ha la casella corresponent al sexe amb les opcions V o M (en castellà). És comprensible, ja que avui dia hi ha noms que es fan servir indistintament per a noi i noia, i no diguem quan es tracta de noms en un altre

Escàndols?

A vegades, potser massa sovint, veig notícies a la televisió que m'esgarripen i fins i tot m'escandalitzen. No fa gaire temps, emetien la notícia que les autoritats havien detectat un cas de frau que era un escàndol. Espavilats com són. Es tractava de persones que cobraven el PIRMI i al mateix temps intentaven trobar alguna feineta per anar tirant. Algú ha provat de passar el mes amb 400 euros? El que sí que trobo escandalós és abocar els diners de tots a entitats financeres i que els seus administradors, que han gaudit del que se'n diu una bona vida, no tinguin cap responsabilitat i a sobre es jubilin o els acomiadin amb indemnitzacions milionàries. Això sí que és un escàndol.

Avui m'he assabentat que la guàrdia urbana, a qui paguem tots el sou, es dedica, no a ajudar els ciutadans, sinó a «caçar» gent necessitada que recull els papers del contenidors abans no passi el camió de recollida. Papers que són meus i teus, que hem llançat, que paguem una taxa a l'ajuntament perquè retiri la brossa que a sobre ens fa triar... i la guàrdia urbana denuncia aquests necessitats per fet de «robar a l'ajuntament».

A partir d'avui deixaré els meus papers i cartrons a terra, al costat del contenidor. Així, si algú els agafa no podran dir que roba a l'ajuntament i, per tant, no podran denunciar-los.

JAUME VALERO
Barcelona

idioma que bé podrien posar-se a una mascota.

A Austràlia, al passaport ja es pot marcar a la casella del sexe una tercera opció: la X, o sigui que ni V ni M. Sens dubte, a qui marqui aquesta tercera opció no li coincidirà amb la dada que figura al registre civil, amb la qual el van inscriure els progenitors en néixer. Com podien saber l'opció preferida pel nadó quan arribés a adult? Em faig mil conjectures amb tot aquest relativisme encobert que se'ns vol imposar, prescindint del que ha establert la natura.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Jesús, sempre radical

Jesús no és aquell de les mitges tintes. Et diu que si estimes ho facis de veritat. Et diu que si vols ser cristià ho siguis cada minut de les 24 hores. Et diu que si no et corregeixes i esmenes els teus pecats, per petits o justificables que siguin, no sabràs el que és l'amor profund, no seràs feliç, no arribaràs a la meta preparada per tu.

Mons. Xavier Novell parla de l'acompanyant en el segon capítol del llibre *Carta a los jóvenes*. Tots necessitem un «confessor», una persona a qui poder explicar els problemes o els desitjos. Però, a més, necessitem que una persona ens animi quan estem desanimats i ens faci ser prudents quan estem eufòrics. També nosaltres podem ser o hem de ser «confessors» d'algú. L'amor ens

ho fa descobrir. Tots ens necessitem els uns als altres. I per això, si volem ser bons amics de Jesús, és bo que passem pel confessional de tant en tant. Podem rebre el perdó de Déu i és extraordinari.

No tot es pot explicar a tothom, però hi ha coses que s'han d'explicar a algú. I Jesús és aquell que ens salva. Sí, ens adverteix des de la seva radicalitat però també des de la seva misericòrdia més profunda.

Us recomano *Carta a los jóvenes*, del bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell. Un llibre escrit des de la proximitat, des de la pròpia experiència i des de l'amor apassionat per Crist.

JOSEP ÀNGEL COLOMÉS i SERRA
Solsona

Soledat ve de ruptura

L'apologia del divorci és si més no una incongruència. Diuen les estadístiques que el divorci és la principal causa de pobresa femenina de la UE. Ens estem envoltant de soledat i la soledat ve massa sovint de la ruptura. Primer trenquem amb nosaltres mateixos, amb les pròpies conviccions, amb les pròpies creences, amb el propi jo.

No sabem on som, no ens acceptem com som, potser perquè volem ser com un altre, un «altre» de pòster d'anunci, producte de *photoshop*. Després trenquem amb els més propers perquè no ens donen la raó, perquè no ens comprenen, no afluixen, no encoratgen, van a la seva: mirall de la pròpia actitud davant la vida.

Sens dubte, és terra de conreu per a la soledat, la tristesa i la frustració. Simplement caldrà preguntar-nos: «Com podem arreglar aquest embolic?», en lloc de subratllar: «No hi ha res a fer», «Això està trencat». El derrotisme destrossa qualsevol, però l'optimisme, la capacitat de tornar a començar, les aprenem a casa i a l'escola. Però si la família es trenca, qui ho ensenyarà?

M. LLUIÇA COLL COLOM
Esplugues de Llobregat

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Funerals

M'agradaria que opinés sobre el següent cas: fa poc va morir una persona que entre les seves amistats era força coneguda per les seves opinions contràries a l'Església. Se li va fer el funeral a la parròquia com un més. No hauria estat més coherent que aquesta persona que no s'identificava amb la comunitat cristiana hagués estat enterrada sense cerimònia religiosa? Com dir en aquestes circumstàncies que el difunt «es troba a la casa del Pare»?

Em demana vostè la meua opinió. Com a rector amb força experiència en funerals (crec que n'oficio uns vuitanta l'any de mitjana), li diré que en aquestes qüestions cal procedir amb molta cautela i gran esperit d'acollida pastoral. El moment de la mort d'una persona sol ser un gran contratemps per a una família. És un moment de dolor i la comunitat cristiana s'hi ha de fer propra amb gran caritat, sent portadora de la fe i l'esperança que ens ha de caracteritzar. De vegades em trobo amb famílies que per un motiu o altre estan distanciades i, fins i tot, dividides. En les circumstàncies tristes de la mort d'un membre de la família el seny sol imposar-se i els mateixos familiars diuen: «A l'hora de la mort cal passar moltes coses per alt.» I si aquesta actitud és pròpia de famílies assenyades, molt més ho ha de ser per a la família eclesial. Qui sap el que ha passat a l'hora de la mort? Qui pot entrar en la consciència d'aquella persona? Moltes vegades diem coses que no les sentim veritablement o que no les hem rumiades prou. Crec que si no consta una declaració escrita fidedigna d'una persona en què manifesti de manera prou raonable que no vol de cap manera unes exèquies cristianes, cal procedir al funeral cristià d'un batejat a l'Església catòlica. Fins i tot, en aquest darrer cas, m'he trobat en situacions en què existia aquest document però els familiars m'han assegurat que el difunt havia canviat d'opinió en els darrers moments i m'ha valgut el testimoni dels familiars, tot procedint a les exèquies cristianes. Finalment, aprofito la consulta per recordar que les exèquies cristianes tenen com a primera finalitat resar per l'ànima del difunt i encomanar-lo a la misericòrdia de Déu. També per anunciar als fidels (i nombrosos infidels que solen acudir als funerals) l'esperança cristiana. En cap circumstància cap celebrant, tret del Papa en un acte solemne de canonització, no està autoritzat a dir que un determinat difunt «es troba a la casa del Pare». Podem expressar la nostra confiança que així sigui però hem de limitar-nos a oferir el sufragi de la nostra pregària sense pretendre canonitzar ningú indegudament.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les *vint línies* mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

La dimensió positiva de la mort

Hermenegildo Pedro Larrad Pérez
Diac. Pastoral, tanatori de Les Corts
(Barcelona)

Els camins dels cementiris seran les sendes que ens portaran a visitar els nostres difunts.

L'endemà de la festa de Tots Sants, l'Església recorda tots els homes i dones que han arribat al terme de la vida i demana per les seves ànimes en el dia dels Fideles Difunts. Fonamenta aquesta tradició en dues creences que tenim els cristians.

Tots formem un sol cos: el Cos de Crist (Cf. 1Co 12,12-31), per la qual cosa no ens podem desentendre dels membres que ja ens han precedit en la mort; i ressuscitem un dia d'entre els morts, de la mateixa manera que Crist ha ressuscitat. La fe en la resurrecció descansa en la fe que Déu «no és un Déu de morts sinó de vius» (Mc 12,27).

La commemoració dels Fideles Difunts, popularment anomenada Dia dels Morts o Dia dels Difunts, és una celebració cristiana que té lloc el dia 2 de novembre, que té com a objectiu pregar per aquells fideles que han acabat la seva vida terrena i, especialment, per aquells que es troben encara en estat de purificació al Purgatori.

L'Església primitiva acostumava a celebrar l'aniversari de la mort d'un màrtir al lloc del martiri. Sovint els grups de màrtirs morien el mateix dia, cosa que va dur naturalment a una celebració comuna. En la persecució de Dioclecià, el nombre de màrtirs va arribar a ser tan gran que no se'ls podia assignar un dia. Però l'Església, sentint que cada màrtir hauria de ser venerat, va assenyalar un dia comú per a tothom. La primera mostra d'això es remunta a Antioquia el Diumenge, abans de Pentecosta.

Gregori III (731-741) va consagrar una capella a la basílica de Sant Pere a tots els sants i va fixar l'aniversari per a l'1 de novembre. Gregori IV va estendre la celebració de l'1 de novembre a tota l'Església a mitjan segle IX.

La mort

A tots ens preocupa la mort, però per als cristians no ha de ser motiu d'angoixa i desesperació. A través de la mort, l'home aconsegueix arribar a la seva finalitat última, que és tornar a Déu, de qui procedeix. Sabem que un dia ressuscitem amb Crist, però per això hem d'«emigrar del cos i anar a viure amb el Senyor» (1Co 5,8).

La mort és el final de la vida terrenal. Les nostres vides estan sotmeses al temps, en el qual canviem,

envellim i, com tot ésser viu, tenim un terme, que és la mort. Davant d'aquesta realitat, hem de pensar que comptem amb un temps, limitat, per dur a terme la nostra vida i viure d'acord amb la voluntat de Déu.

La mort va ser transformada per Crist. Jesús, Fill de Déu, també va patir la mort, pròpia de la condició humana. La seva obediència va transformar la maledicció de la mort en benedicció i promesa de resurrecció (Cf. Rm 5,19-21).

Gràcies a Crist, la mort cristiana té un sentit positiu. La novetat consisteix que pel Baptisme el cristià ja està sacramentalment mort amb Crist, per viure una vida nova; i si morim

«En la mort Déu crida l'home cap a ell»

en la gràcia de Crist, la mort física consuma aquest «morir amb Crist» i perfecciona la nostra incorporació a Ell en el seu acte redemptor.

En la mort Déu crida l'home cap a ell. És la fi del pelegrinatge terrenal de l'home, del temps de gràcia i de misericòrdia que Déu li ofereix per realitzar la seva vida terrenal segons el disseny diví i per decidir el seu últim descans. El cristià que uneix la seva pròpia mort a la de Jesús veu la mort com un camí cap a Ell i l'entrada a la vida eterna.

Esperança en la resurrecció

Ressuscitar vol dir tornar a la vida encara mort. L'esperança en la resurrecció corporal dels morts es

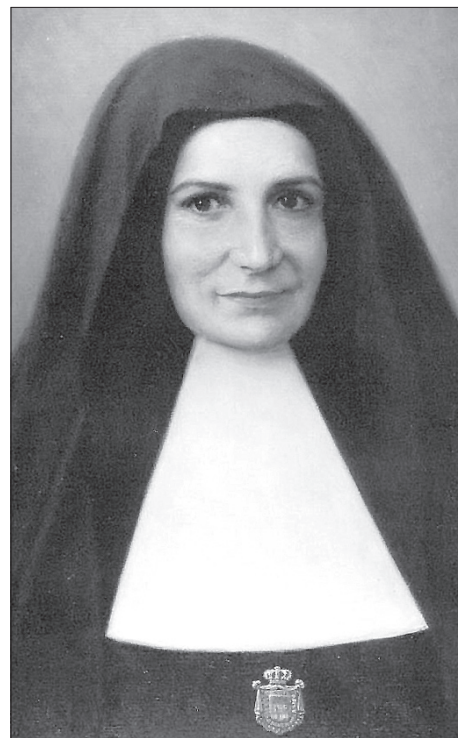
va imposar com una conseqüència lògica de la fe en un Déu creador de l'home tot sencer, ànima i cos. Esperar la resurrecció és un altre misteri de la vida cristiana, que es fonamenta en les promeses fetes per Déu en la seva Paraula.

El més antic que es coneix és una celebració celta a les Illes Britàniques, anomenada *Samhain*, que tenia com a objectiu donar culte als morts (segle I aC). La religió que tenien es deia druidisme, celebraven a començament de novembre (a la meitat de l'equinocci d'estiu i el solstici d'hivern) i, amb la festa del Samhain s'iniciava l'any nou celta. Els sacerdots druides servien de mitjans per comunicar-se amb els seus avantpassats esperant ser guiats en aquesta vida cap a la immortal; creien que aquesta data els seus esperits venien a visitar les seves antigues llars. Amb l'evangelització el druidisme va acabar per desaparèixer en la majoria de comunitats celtes a finals del segle II de la nostra era.

S'han d'aprofitar aquestes tradicions per il·luminar amb la fe cristiana la pena que ens deixa la mort d'un

ésser estimat, per pregar en família per la seva ànima i per reflexionar i ensenyar, sobretot als més petits, fent-nos algunes preguntes: on són ara els nostres difunts?, hem d'estar sempre tristos per aquells que estimem i que són morts?, què ens pot consolar?, què ens espera després d'aquesta vida?, què ens va donar Déu per mitjà d'aquesta persona a qui estem recordant? Els cristians creiem en la resurrecció, així que: com hem de viure?

És sobretot molt important dedicar les nostres bones obres i pregàries per les ànimes dels nostres éssers estimats i de tots els fideles difunts perquè assoleixin el perdó de les seves culpes i puguin gaudir de la presència del Déu al cel.

Beatificació de la Mare Janer

Ramon Gené Capdevila
Cervera

Les campanes de la torre, de Santa Maria de Cervera, criden joioses, amb un toc nou,

És el toc de beatificació, per Anna Maria Janer Anglarill, filla del Carrer Major.

Cervera et veié créixer, et veié néixer, i escoltà, vostre primer plor, i és on començareu a socórrer, calmant el sofriment i el dolor, sense importar-vos a qui, sols per amor.

Després fundàreu, nova Congregació, les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell, i és per això, que la beatificació, tingué lloc, tot just ahir, a la Seu.

Ahir us proclamaren: Beata, Mare Janer, avui tenim Missa de Gràcies, per Vós, per haver fet el bé.

Per haver ajudat a tothom, sempre amb joia, admirablement, estant al costat, del dèbil i el malalt, servint sempre Jesucrist ben fidelment.

Que vostra vida, de pobresa i d'obediència, sempre atenta i servicial, sigui model també, Mare Janer, en la societat actual.

Paraula i vida

La comunió dels sants

En la nostra cultura i en les nostres tradicions són molt presents dues festes cristianes que celebrem ben unides. Es tracta de Tots Sants i els Difunts. Són dues solemnitats riquíssimes de contingut teològic i espiritual. Es tracta de l'Església dels sants i de l'Església que és purificada, respectivament. La solemnitat de Tots els Sants dóna el to d'entrada a totes les altres festes. És la solemnitat de l'assemblea celestial. Martimort, expert en litúrgia, deia que l'Església no té una edat d'or històrica a la qual, com en les literatures per exemple, sigui normal referir-se com a clàssica. L'edat d'or de l'Església és celestial. En qualsevol època de la història, l'Església terrenal porta en ella la presència del Regne de Déu.

Des del segle V es fa memòria dels sants en les pregàries eucarístiques i el seu culte es desenvolupa progressivament. Va començar-se fent memòria dels màrtirs de l'Església diocesana i dels màrtirs més cèlebres de les altres diòcesis. Una festa de Tots els Sants ja és coneguda en el segle V en unes quantes Esglésies d'Orient, d'on passà a Roma. El 13 de març de 610, el papa Bonifaci IV transformà

en església el Panteó romà i el dedicà a Maria i els màrtirs, i féu d'aquest dia la festa de Tots els Sants, que, l'any 835, el Papa Gregori IV passà al dia 1 de novembre.

La festa de Tots Sants posa en relleu la vocació universal dels cristians a la santedat. Aquesta és la primera i fonamental vocació dels batejats i és expressió de la seva gran dignitat.

La pregària pels difunts és una de les pràctiques cristianes que ens ve dels orígens mateixos, i d'alguna manera podem dir que és una pràctica amb arrels religioses profundes, encara que en la fe cristiana adquireix una nova dimensió totalment pròpia. El sentit cristià d'aquesta pregària pels difunts rau en la comunió amb aquells que han mort i en l'experiència de la condició pecadora que ens correspon. Amb aquesta pregària encomanem els difunts a la misericòrdia de Déu. El fonament d'aquesta pregària d'intercessió és la fe i la comunió cristianes en la força de la mort i de la resurrecció de Crist.

La comunió dels sants consisteix en el fet que entre tots els cristians que integren l'Església en

qualsevol de les seves tres etapes —pelegrina, purgant i triomfant— existeix una veritable comunicació espiritual de béns, com a conseqüència de la unió de tots els creients amb Jesús i en l'Església, que és el seu Cos. Els cristians gaudim d'un patrimoni comú format pels mèrits de Crist i les bones obres i la pregària de la Verge Santíssima i dels sants.

La nostra fe cristiana és culte a la Vida i proclamació que la mort no té la darrera paraula en la història humana, perquè el nostre Déu és un Déu de vivents i, per l'Esperit, ens dóna la Vida en Jesucrist ressuscitat. Aquestes festes donen el sentit autèntic a la mort, realitat profundament humana. És ben evident el que diu el Concili Vaticà II quan afirma que la mort «és l'enigma més gran de la vida humana». Tanmateix, Jesús il·lumina aquest enigma amb les seves paraules: «Jo sóc la resurrecció i la vida; qui creu en mi, encara que mori, viurà.» La mort, per a un creient en Crist, és certament el punt final de la vida terrenal, però és també l'albada d'una vida nova i feliç en la possessió de Déu per tota l'eternitat.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Els cristians davant les urnes

En primer lloc deixeu-me dir que per als cristians la democràcia, amb el seu mecanisme del vot universal, sembla el millor sistema polític, i malgrat qualsevol deficiència, el que millor reflecteix la idea cristiana de la dignitat per igual de tots els fills de Déu. Cada persona és cridada a dipositar un vot, sense que ningú no es consideri superior ni inferior en aquest moment d'intervenció en la vida pública. Podria no ser lògic des del punt de vista de la raó, però ho és des del cor. I el resultat és que és el sistema que funciona millor.

Per aquest motiu, i per la responsabilitat de ciutadans, tenim el dret i el deure de votar quan es convoquen eleccions. És cert que el vot en blanc i l'abstenció conscient són alternatives vàlides, però l'habitual serà que examinem la ideologia i els programes dels partits polítics i les conductes dels seus líders, i que votem en consciència el que ens sembla millor, i si no n'hi ha cap, recordem-nos de

la doctrina del mal menor.

Dit això, com a arquebisbe no m'atreveria a ser més concret. L'Església no està vinculada a cap partit polític, no és d'esquerreres, ni de dretes, ni de centre, perquè els seus fins es mouen en un altre pla, el de l'evangelització i la recerca de la santedat, que no es redueixen a una activitat política. Totes les persones són objecte de la seva atenció, amb preferència de les més necessitades. No hi ha una altra regla de conducta.

És cert que hem de donar testimoniatge de la veritat, però, com ho feia veure Romano Guardini, la veritat ha de ser dita oportunament per no ferir innecessàriament ningú que se'n senti afectat. Cal parlar clar, però no hi ha veritat sense caritat. I, sobretot, no hi ha veritat si hi ha fanatisme i rebuig dels altres.

Això no vol dir que no s'hagin de denunciar les lleis o les decisions inhumanes dels governs. L'any 1931,

poc després de l'adveniment de la República, el cardenal Vidal i Barraquer i tots els bisbes espanyols van signar una carta col·lectiva en la qual es deia que un catòlic ha de ser el millor ciutadà i deu submissió a la jurisdicció de l'autoritat legítimament establerta, sigui quina sigui la forma de règim, però advertia que una cosa és el «poder constituït» i una altra la «legislació», és a dir, les decisions que prenguin el Govern o el Parlament.

El resultat electoral, sigui quin sigui, no autoritza als qui arriben al poder a saltar-se drets humans com el dret a la vida, el d'expressió, el de religió o el d'associació. Cal tenir clars els principis per votar amb encert. I en els llargs períodes entre eleccions, no es pot fer desistiment de la nostra consciència. En tot moment ens assisteix el dret, i tenim l'obligació d'intervenir, d'acord cadascú amb les seves possibilitats, en el debat públic per a influir en bé de la societat.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

OCTUBRE

30. DIUMENGE

XXXI de durant l'any, Verd. Lectures: Malaquies 1,14b-2,2b.8-10 / Salm 130 / 1 Tessalonicencs 2,7b-9.13 / Mateu 23,1-12
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel, Claudi, Rupert i Victori, mr.; Santes, Eutròpia, mr.; Zenòbia, mr.

31. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 11,29-36 / Salm 68 / Lluc 14,12-14
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Alfons Rodríguez, rel.; Quintí, mr.; Wolfgang, b.; Santes, Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. DIMARTS

Tots Sants (S), Blanc. Lectures: Apocalipsi 7,2-4.9-14 / Salm 23 / 1 Joan 3,1-3 / Mateu 5,1-12a

2. DIMECRES

Tots els fidels difunts, Morat. Lectures:

3. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 14,7-12 / Salm 26 / Lluc 15,1-10. O bé: **Sant Martí de Porres** (ML), Blanc. Urgell i Solsona: **Sant Ermengol** (S), Blanc; Vic: **Sant Pere Almató** (ML), Vermell.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Innombrables màrtirs de Saragossa, mr.; Malaquies, b.; Santes, Sílvia.

4. DIVENDRES

Sant Carles Borromeu (MO), Blanc. Lectures: Romans 15,14-21 / Salm 97 / Lluc 16,1-8
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Vidal i Agrícola, mr.; Santes, Modesta, vg.

5. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Romans 16,3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluc 16,9-15. Sant Feliu de Llobregat: **Beata Maria Ràfols** (ML), Blanc.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Zacaries i Elisabet; Magne, b.; Santes, Bertil·la, ab.; Àngela de la Creu, rel. i fund.

Leccionari «de difunts». Per exemple: Isaïes 25,6a,7-9 / Salm 129 / 2 Corintis 1,6-10 / Joan 14,1-6

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista

Massa pares i guies i directors espirituals

Comentem avui (Mt 23,1-12) la lliçó que Jesús impartí alhora «a les multituds i als seus deixebles» i que continua tenint validesa tant per a les nostres comunitats cristianes com per als seus dirigents. És una denúncia pública de la conducta dels mestres d'Israel que Mateu reproduceix en una llarga diatriba tractant d'evitar que es repeteixi en les seves comunitats de Síria. A nosaltres ens correspon de veure'ns-hi retratats... Amb pocs trets descriu tota una situació. «A la càtedra de Moisès s'han assegut els escribes i els fariseus.» Primer els menciona per separat (doble article); a continuació, en la diatriba (23,13-33), es referirà a ells sis vegades conjuntament, «escribes i fariseus», i els titllarà d'«hipòcrites», de «guies cecs», «necis i cecs». Instal·lats en les seves càtedres magisterials, tanquen a la gent l'entrada al regne de Déu, i ni entren ells ni deixen entrar-hi els qui voldrien formar-ne part. Jesús ens adverteix: «Tot allò, doncs, que *diguin, feu-ho* i compliu-ho..., però no ho feu d'acord amb les seves obres, *perquè* diuen i no fan, *car* lliguen fardells pesats i insuportables i els carreguen a les espatlles dels altres, mentre que ells amb el seu dit no volen moure'ls.» En comptes d'alliberar la gent amb el mateix «dit» amb que Jahvè inscriví les taules de la Llei, carreguen sobre la consciència de la gent lleis i més lleis, fins a reduir-la a l'estat de la dona encorbada que no podia redreçar-se (vegeu Lc 10,1-17). Seguidament descriu el capteniment altiu dels mestres de la Llei: «Es posen cintes amples al front i grans borles al mantell; els encisen els primers llocs en els banquetes i els seients d'honor a les sinagogues, les reverències pels carrers i que hom els anomeni “Rabí, *rabí*”.» Capteniments semblants es donen encara avui dia. Però la lliçó més important és la darrera: «Vosaltres, però, no us deixeu anomenar “rabí”, perquè un de sol és el vostre *guia*, mentre que tots vosaltres sou germans; ni doneu a ningú el nom de “pare”, perquè un de sol és el vostre Pare que està en els cels; tampoc no us deixeu anomenar “guia”, perquè el vostre guia és un de sol, el Messies.» Doncs, mira si en tenim de gurus, pares i guies espirituals i directors de consciències... Jesús inverteix la piràmide: «El més important de vosaltres serà el vostre servidor: el qui s'enlaira, serà humiliat, i qui s'humiliï, serà enlairat.» En el regne de Déu s'inverteixen tots els nostres «valors».

Lectures bíbliques

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera MI 1,14b-2,2b.8-10

Heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat

Lectura de la profecia de Malaquies:

Jo sóc el rei dels reis, diu el Senyor de l'univers, i tots els pobles reverencien el meu nom. I ara, sacerdots, us adverteixo que si no feu cas de mi, si no esteu atents a honorar el meu nom, us trauré el poder de beneir. Vosaltres heu abandonat el camí dret i, en veure com jutjàveu, molts s'han allunyat. Heu violat l'aliança que jo havia fet amb Leví, diu el Senyor de l'univers. Per això, jo faré que tot el poble perdi l'estima i el respecte que us tenia, tal com vosaltres ho heu fet amb mi, per no haver seguit els meus camins i haver jutjat amb parcialitat.

No tenim tots un mateix pare? No ens ha creat el mateix Déu? Per què som deslleials els uns amb els altres i violem així l'aliança dels nostres pares?

Salm responsorial 130

El meu cor no és ambició, Senyor,
no són altius els meus ulls;
visc sense pretensions de grandeses,
o de coses massa altes per a mi.

R. Guardeu-me en pau als vostres braços, Senyor.

Em mantinc en una pau tranquil·la,
com un nen a la falda de la mare,
tot esperant els vostres dons. R.

Israel espera en el Senyor
ara i per tots els segles. R.

Lectura segona 1Te 2,7b-9.13

No solament us volíem fer participar de la bona nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins i tot les nostres pròpies vides

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, entre vosaltres ens férem amables com les mares quan acaronen els seus fills. Així, amb el desig de guanyar-vos, no solament us volíem fer participar de la bona nova de Déu, sinó que us hauríem donat fins

i tot les nostres pròpies vides, de tant que us vau fer estimar. Ja recordeu, germans, com era el nostre esforç i el nostre cansament: per no ser una càrrega a ningú, treballàvem nit i dia, mentre us anunciàvem la bona nova de Déu. I ara no deixem mai de donar gràcies a Déu, recordant que, quan rebéreu de nosaltres la paraula de Déu, l'acollíreu com allò que és de veritat: no paraula d'homes, sinó paraula de Déu, que treballa eficaçment en vosaltres, els qui heu cregut.

Al·leluia Mt 23,9a,10b

De Pare, només en teniu un, que és el del cel;
de Guia, només en teniu un, que és el Crist.

Evangelí Mt 23,1-12

Diuen i no fan

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué a la gent i als deixebles: «Els mestres de la Llei i els fariseus us parlen des de la càtedra de Moisès: compliu i observeu tot el que us manen, però no feu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen farcells pesadíssims i els carreguen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure'ls amb el dit. En tot obren per fer-se veure de la gent. Per això es fan ben grosses les filacteries, i les borles, ben llargues; els agrada d'ocupar els primers llocs a taula i els primers seients a les sinagogues, i que la gent els saludi a les places i els doni el nom de rabí, o sigui 'mestre'. Però vosaltres no us heu de fer dir mestres, perquè, de mestre, només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni heu de donar a ningú el nom de pare aquí a la terra, perquè, de pare, només en teniu un, que és el del cel; ni us heu de fer dir guies, perquè, de guia, només en teniu un, que és el Crist. El més important de vosaltres ha de ser servidor vostre. Tothom qui s'enaltirà serà humiliat, però tothom qui s'humiliarà serà enaltit.»

Una pregària oberta a tot el món

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Pregària d'intercessió

La missa és, tota ella, pregària cristiana; això és, relació explícita i amorosa amb Déu, per Jesucrist, en l'Esperit Sant. Però hi ha dimensions diverses d'aquesta pregària. Com en les relacions humanes, no sempre diem les mateixes coses, ni amb les mateixes intencions. A la missa hi ha pregària de lloança i d'acció de gràcies, pregària de penitència i de confessió, pregària de súplica i de petició, pregària en silenci i de contemplació, pregària d'intercessió. Encara que de vegades aquestes dimensions quedin una mica barrejades, tanmateix cadascuna d'elles té un moment propi prou significatiu com perquè l'assemblea en prengui consciència.

A la litúrgia romana, la pregària d'intercessió té dos moments propis: un, a l'interior de la pregària eucarística, en els «Recordeu-vos...» (*Memento*); l'altre és la pregària universal o dels fidels, entre la litúrgia de la Paraula i la litúrgia de l'Eucaristia. El primer és fix en cada pregària, el segon, en canvi, varia normalment en cada celebració. A les litúrgies orientals, les pregàries lletàniques d'intercessió són més freqüents durant la missa, i sempre amb els textos fixats. Això, però, és el menys important; ho és molt més el contingut d'aquestes pregàries.

Es tracta de textos que repassen tota la realitat creada, per presentar-la a Déu en un acte d'intercessió sacerdotal de l'Església. Es prega per

l'Església amb tot el que ella és i els qui la formen; es prega pel món sencer, perquè progressi tot allò que és bo i és just, i perquè es purifiqui tot allò que és negatiu; es prega, finalment, per l'assemblea reunida i per les intencions dels presents. Aquest programa de pregària és essencial. Encara que algunes vegades s'accentui un tema sobre els altres, aquests no poden faltar-hi. Per això, si alguna vegada es fa una redacció particular de la pregària dels fidels, s'ha de tenir cura que la formulació de les intencions que es proposen per la pregària no es quedi en particularitats.

La temptació de la rutina

És un fet —poc lloable— que la pregària dels fidels passa com de puntetes per la celebració de la missa, sense que, sovint, obtingui el relleu i l'eficàcia espiritual que mereix. Pot haver-hi diverses causes. Una, potser la més íntima, la manca de conscienciació en la pregària d'intercessió. Si pensem en la litúrgia del Divendres Sant, tenim ben present que, entre la litúrgia de la Paraula i l'adoració de la creu, hi ha una solemne pregària d'intercessió: les «oracions solemnes». Aquell dia, tots ens adonem del que significa pregar per tot el món des del peu de la creu «on morí el Salvador del món»! En cada missa, aquesta referència és la més justa per la pregària universal.

Una altra causa és la confusió entre la proposta

d'intencions i la pregària pròpiament dita. Sovint, amb prou feines es fa intel·ligible la intenció que es proposa, sense temps perquè l'assemblea la faci seva, i pugui pregar realment en aquella direcció. Caldria una revisió de la manera com es fa aquesta pregària. Després de la proposta de la intenció, i abans de la invitació a la pregària, seria bo un moment de pausa, perquè cada fidel pogués assumir mentalment l'objecte de la pregària, i tots alhora fessin la súplica d'intercessió. Per això la formulació de les intencions ha d'ésser breu i concreta, sense dispersió d'idees. La pregària pròpiament dita, la súplica comuna, ha de tenir més relleu del que té moltes vegades; no perquè hagi d'ésser més llarga, sinó perquè es canta, o, almenys, es pronuncia en veu alta i no com un murmurí.

La pregària universal es diu «dels fidels» no pas identificant «fidels» amb «laics», sinó distingint entre «fidels» i «no fidels». És pregària de tota l'assemblea cristiana: la inicia i la clou, amb la col·lecta, el sacerdot que presideix, però pertoca a tots participar-hi. És un moment de pregària intensament educatiu per als que hi participen. Ens és fàcil la inclinació a pregar per coses immediates, particulars, emocionals; i no és pas negatiu fer-ho. Però quan ens reunim, cada diumenge, per l'Eucaristia, hem d'agrair de ser invitats a intercedir per la universalitat, no pas en abstracte, certament, però sí més enllà del que són les nostres necessitats particulars.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Santa Àngela de la Creu

- ✓ Nascuda el 1846 a Sevilla
- ✓ Fundadora de les Germanes de la Companyia de la Creu
- ✓ Va atendre materialment i espiritualment pobres i malalts
- ✓ Va morir l'any 1932
- ✓ Canonitzada el 2003 per Joan Pau II

Aquesta santa andalusa va néixer en una família molt pobre. Des de ben petita va saber què eren el dolor i les penalitats, perquè dels catorze germans que eren, només sis van arribar a l'edat adulta. La jove Àngela de la Creu no va poder gaudir d'una escolarització completa i per ajudar l'economia familiar, als dotze anys es va posar a treballar en una sabateria. Sempre l'havia posseït un gran sentiment religiós, i des d'adolescent va tenir un director espiritual que li va fer veure la seva vocació d'esdevenir religiosa. Santa Àngela de la Creu va intentar en dues ocasions ingressar en alguna congregació, però problemes de salut li ho van impedir. No obstant això, la seva vocació continuava ben viva, de manera que el 1875 ella i tres companyes més es van unir per fundar la Companyia de la Creu, que ben aviat es va dedicar a ajudar els pobres, els malalts i els més desfavorits de la societat. En poc temps s'hi van afegir noves germanes i al cap d'un any van tenir un paper molt important en l'epidèmia de verola que va afectar Sevilla. A partir d'aquell moment la congregació va gaudir d'una gran expansió amb la fundació de diverses cases, i va ser finalment aprovada pel Vaticà el 1904.

L'ARQUEBISBE DE TARRAGONA PRONU

Certamen Marià en honor de la patrona de Guissona

Jordi Curcó / Lleida

Fotos: Josep Manel Prada
(MCS bisbat de Lleida)

El diumenge 2 d'octubre, la ciutat de Lleida va celebrar en plenes Festes de la Tardor, la festa de la seva patrona, la Verge Blanca de l'Acadèmia. Ho va fer, com és ja tradició arrelada, amb la celebració del Certamen Marià que cada any convoca i organitza la Pontifícia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida i que enguany ha arribat a la seva 144 edició. L'advocació convidada i lloada ha estat en aquesta ocasió la de la Mare de Déu del Claustre, patrona de Guissona i comarca.

Els actes s'iniciaren a primera hora de la tarda, amb la celebració d'una solemne Eucaristia a la catedral nova, presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i el bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris, concelebrada pel capítol catedral, l'actual director de l'Acadèmia Mariana, Mn. Antoni Agelet, el rector de Guissona, Mn. Ramon Balagué, i altres preveres d'Urgell i Lleida.

A la celebració va assistir-hi la corporació municipal de Lleida, amb les Pubilles de la ciutat, així com les primeres autoritats de Lleida i Guissona, alhora que el govern de Catalunya va ser representat pel conseller d'Agricultura, el lleidatà Josep M. Pelegrí.

Finalitzada la celebració, tothom va traslladar-se fins a l'auditori municipal Enric Granados, on va tenir lloc el Certamen Marià. Com a pròleg, la Coral Maristes Montserrat, sota la direcció de Gerard Riu, va oferir un extraordinari concert que va cloure amb el cant del *Violai*, cantat també pel públic posat dret, que omplia de gom a gom l'auditori.

Tot seguit i sota la presidència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol; del bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris; dels alcaldes de Lleida i Guissona, dels directius de l'Acadèmia i altres autoritats; s'inicià la segona part de l'acte amb el certamen pròpiament dit, amb les paraules d'obertura del director honorari de l'Acadèmia i promotor del Certamen Marià, Mons. Salvador Gené.

Va destacar que l'Acadèmia Mariana de Lleida és una de les cinc acadèmies marianes que hi ha al món i l'única que organitza aquests jocs florals en honor de la Mare de Déu. També es va

referir a l'antiguitat de la institució, que el proper any celebrarà el 150è aniversari. En aquest sentit va destacar que la Generalitat ha catalogat l'Acadèmia Mariana com a Patrimoni Cultural de Catalunya.

Discurs de Mons. Jaume Pujol

Tot seguit va prendre la paraula Mons. Jaume Pujol, que en qualitat també de fill de Guissona va fer el discurs com a mantenidor del certamen dedicat a la patrona del seu poble natal.

L'arquebisbe i president de la Conferència Episcopal Tarraconense va iniciar la intervenció referint-se a les advocacions del Claustre que es veneren a Catalunya: «Dos d'elles les tinc molt properes: la Mare de Déu del Claustre de Guissona i la patrona de la catedral de Tarragona, que també s'anomena Mare de Déu del Claustre, perquè està en una capella del claustre de la catedral i precisament aquest any celebrem el centenari de la seva coronació. La tercera és la que es venera a la catedral de Solsona i també patrona de la ciutat. Vaig tenir el goig de presidir per dues vegades la celebració de la seva festa, el 9 de setembre: la primera el 2005 i la segona l'any següent, ja que va ser el meu predecessor com a arquebisbe de Tarragona, el cardenal Benjamín de Arriba y Castro, qui, el 7 d'octubre del 1956, la va coronar. Per tant, són tres imatges molt estimades. De la mateixa manera, hem d'estimar totes les imatges de la Mare de Déu, com estimem les diferents fotos de la nostra mare de la terra. Us puc dir que aquestes tres imatges són molt diferents, però totes elles estan plenes de la tendresa d'una Mare que té als braços el Fill, Jesús.»

L'arquebisbe va evocar amb emoció records personals i familiars a l'entorn de la patrona de Guissona: «Recordo amb quina il·lusió anàvem la setmana abans del 8 de setembre a la capella del Claustre a resar el Rosari, la novena i el cant dels goigs i tot seguit amb la colla d'amics cap a les fonts del poble a fer un trago d'aigua acompanyada d'uns anissets. Era el pòrtic obligat i joïós de la Festa Major de Guissona.»

Va recordar també la coronació canònica el 17 d'agost del 1952: «La meva mare, Carme Balcells Esteve, en va ser la padrina. La imatge va ser

Mons. Jaume Pujol, en el moment de pronunciar el discurs.

Jordi Pàmias va rebre la Flor Natural del Certamen.

Els poetes guardonats, amb el mantenidor del Certamen, les Pubilles de Lleida i les primeres autoritats de Lleida i Guissona.

UNCIÀ EL DISCURS DE MANTENIDOR

onor ssona

coronada pel bisbe d'Urgell, Ramon Iglesias, acompanyat del rector, Mn. Ramon Sumalla, i l'alcalde del poble, Ramon Pujol Oliva, el meu pare. Tres Ramons per honorar aquest sant tan estimat a la Segarra», va dir Mons. Pujol, per fer seguidament una detallada evocació històrica de la veneració dels fills de Guissona a la imatge romànica, de pedra, de la seva patrona, datada entre finals del segle XIII i principis del XIV.»

El mantenidor va dir: «La devoció a la Mare de Déu es fonamenta en la fe cristiana i neix en la història del poble.» I va afegir: «Les dues condicions per atansar-se amb goig a la Mare de Déu i pregar són el silenci i l'amor.» Mons. Pujol va cloure el discurs amb aquestes paraules: «Espero que els guissonencs continuem i augmentem la nostra devoció a la Mare de Déu del Claustre.»

Lliurament de premis

Tot seguit es va fer el lliurament de premis als tretze poetes de Lleida, Guissona i d'arreu de Catalunya guardonats. En primer lloc el bisbe de Lleida lliurà la Flor Natural i els 900 euros del premi al poeta lleidatà i fill de Guissona Jordi Pàmias i Grau, per la seva poesia presentada sota el lema *Noia Jueva* i amb el títol *Amorosa Mare de Pedra*.

El poeta, com és costum, va dipositar els tres lliris de la Flor Natural als peus de la imatge de la Verge Blanca de l'Acadèmia, que, juntament amb la Mare de Déu del Claustre, presidia el certamen. Es va prosseguir amb el lliurament dels premis a la resta de poetes guardonats: Maria Terrades i Compte, de Peralada (Girona); Joana Camprubí Arqué, de Vinaixa; Albert Pera, de Mataró; Lluís Castany Vilaseca, de Guissona; Eduard Boada, de Tarragona; Manuel Pal Casanovas, de la Seu d'Urgell; Ramon Gené Capdevila, de Cervera; Montserrat Casanoves Monmany, de Viladecans; Maria Teresa Roca Capell, de Lleida; Maria José Sánchez Montlleó, de Barcelona; Rodrigo Larios Navarro i Joan Bellmunt Figueres, tots dos de Lleida.

Les intervencions del bisbe Piris i dels alcaldes de Guissona, Xavier Casoliva, i Lleida, Àngel Ros, van coincidir en la conveniència de donar més importància a la Verge Blanca de l'Acadèmia com a patrona de la ciutat.

Els bisbes de Tarragona i Lleida van presidir la missa a la catedral.

SALVADOR GENÉ, DIRECTOR HONORARI

«L'Acadèmia Mariana és el pulmó del cristianisme a Lleida»

Durant gairebé 50 anys Mn. Salvador Gené Giribet ha estat el director de l'Acadèmia Mariana de Lleida. Actualment n'és el director honorari i continua estretament vinculat a la institució, com a promotor de certàmens marians.

Com va néixer en vós la devoció a la Mare de Déu?

Va néixer al si de la família. Nosaltres vam ser quatre germans, tots nois. Afortunadament a casa, cada dia, abans o després de sopar resàvem tots plegats el Sant Rosari. Posteriorment al Seminari, ens portaven cada mes a fer una visita especial a la patrona de la ciutat, la Verge Blanca de l'Acadèmia. Un altre fet que ha marcat la meua devoció a Maria va ser quan dos dies després que el papa Pius XII proclamés el 5 de gener de 1946 la Verge Blanca de l'Acadèmia com a patrona de Lleida, el 7 de gener d'aquell mateix any, vaig ser nomenat ajudant del director de l'Acadèmia, Mn. Borràs.

Què representa l'Acadèmia Mariana per a Lleida?

L'Acadèmia Mariana és en l'actualitat el pulmó del cristianisme a Lleida. En primer lloc perquè la patrona ho protegeix tot i en segon lloc perquè després de la restauració i ampliació de la seva seu, amb l'ajuda de tot Lleida, l'Acadèmia acull els principals organismes i entitats apostòliques del bisbat que hi tenen la seu. Alhora les seves instal·lacions acullen també diverses trobades de moviments, arxiprestats, parròquies, etc., i moltes celebracions.

Quin ha estat l'origen i el misticisme de la continuïtat dels certàmens literaris de l'Acadèmia Mariana?

El 12 d'octubre de l'any 1862 Mons. Josep Maria Escolà va fundar l'Acadèmia Mariana i, amb els estatuts

d'aquesta nova institució cultural i mariana, s'institueix també la celebració dels Certàmens Marians o Jocs Florals de Lleida en honor de la Mare de Déu, dedicats cada any a una advocació mariana distinta. El primer es va celebrar l'any 1863 en honor de la Mare de Déu del Pilar. Cal dir que han tingut una

continuïtat mai estroncada, a excepció feta del període de 1936 a 1940 com a conseqüència de la guerra civil. L'any 1941 es recupera de nou el certamen, fins a arribar a aquest any 2011, en què s'ha celebrat la 144a edició.

Després de 144 certàmens marians, l'Acadèmia deu conservar un compendi poètic dedicat a la Mare de Déu molt important, oi?

Certament és així. No hi ha dona al món a la qual se li hagin dedicat tants versos, ni hagi estat tan lloada, cantada i admirada com la Mare de Déu a través d'aquests certàmens. Amb 144 anys el compendi poètic marià és incomparable. Aquests darrers anys procurem editar una petita publicació de cada certamen, on apleguem les poesies premiades. També enguany publicarem les poesies guardonades dedicades a la Mare de Déu del Claustre de Guissona.

Són aquests els únics Jocs Florals d'aquest caire que es conserven avui a Catalunya?

No se'n fa cap més. El nostre certamen conserva l'estructura clàssica dels Jocs Florals de la Renaixença Catalana. La reina lloada i cantada no és en aquesta ocasió una dona, sinó la Verge Maria, a la qual lloen els poetes. És ella també l'amfitriona i la que presideix els Jocs Florals. En el Certamen de l'Acadèmia i en els Jocs Florals té també molta importància el discurs del mantenidor.

Cal dir que, després, el certamen té continuïtat amb l'organització de dos recitals més, on els poetes llegeixen les poesies guardonades. Un té lloc a l'Oratori de l'Acadèmia Mariana, als peus de la nostra patrona, i l'altre a la població de l'advocació mariana convidada. Enguany anirem a fer-lo a la parròquia de Guissona, als peus de la Mare de Déu del Claustre.

Sant Feliu de Llobregat

Nova aventura educativa de l'associació Saó-Prat

L'entitat cristiana inaugura un nou equipament per millorar la seva atenció sociolaboral

Samuel Gutiérrez
El Prat de Llobregat
Fotos: Agustí Codinach

Una nova etapa en l'encara curta història de l'associació Saó-Prat es va iniciar el 14 d'octubre passat amb la inauguració d'un nou equipament que permetrà augmentar i millorar l'atenció als joves del Prat de Llobregat que, després de no reeixir en els estudis reglats, es troben en greu risc d'exclusió social. El nou centre, que ha estat arranjat per l'empresa d'inserció creada l'any 2007 per la mateixa associació, acollirà la línia de formació i treball de l'entitat, centrada inicialment en dues especialitats: manteniment i reforma d'edificis, i disseny gràfic.

«Aquest moment és per a nosaltres —afirmava la Gna. Cata González, directora de Saó-Prat, en la inauguració— motiu d'agraïment però també de compromís públic per continuar lluitant per les oportunitats de tots aquells infants i joves que necessiten especialment de la nostra creativitat i de la nostra empena per tenir més oportunitats.» Tot citant la *Gaudium et spes*, la directora de l'entitat va recordar que «les institucions humanes, privades i públiques, s'han d'esforçar per estar al servei de la dignitat dels homes i dones, han de lluitar amb energia contra qualsevol esclavitud social i política i han de respectar sempre els drets fonamentals de les persones.»

L'acte oficial d'inauguració dels nous equipaments (Av. del Canal, 110), que han estat cedits per l'ajuntament del Prat de Llobregat, va comptar amb la presència, entre altres, de l'alcalde del Prat, Lluís Tejedor; el conseller de Benestar Social i Família de la Generalitat,

Josep Lluís Cleries, i el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés. Tots tres es van congratular per l'empenta i il·lusió que rep l'entitat amb el nou centre. «Necessitem entitats com Saó —va dir l'alcalde Lluís Tejedor—, que fan una tasca magnífica i que demostren amb fets que si hi ha voluntat i hi ha compromís es pot fer molta feina i bona, encara que modesta.» I va afegir: «Aquest projecte és un projecte que compromet positivament l'ajuntament del Prat amb una entitat que fa una feina positiva i que crec que té encara molt recorregut per endavant. L'entusiasme de Saó ens compromet a tots! Aquest equipament que avui inaugurarem és només un pas més endavant en aquest objectiu d'ajudar molts i molts joves que tenim al Prat, molts de famílies amb dificultats, que no estan en condicions, si no els donem un cop de mà per incor-

«Les veritables oportunitats d'integració passen per tenir la possibilitat de participar en el món laboral»

porar-se al mercat laboral i fer el seu camí i el seu projecte de vida.»

També va mostrar la seva satisfacció el conseller Cleries, tot i que durant la seva intervenció va haver de suportar la xiulada insistent d'un grup de persones que es manifestaven per les retallades en els serveis socials. De manera particular, Josep Lluís Cleries va incidir en la

importància d'entitats que promoguin valors sòlids: «En els temps que corren és molt important aquesta voluntat de créixer amb uns valors sòlids, que donin qualitat humana a la vida... Vivim temps de dificultat, i les volem afrontar com a país mirant la gent a la cara i dient les dificultats que tenim. Ens en sortirem i exemples com aquests són la manera de sortir-se'n: voluntat de sumar tots plegats... Treballarem per preservar l'estat del benestar en la Catalunya del futur.»

Al servei de la persona

Des d'una perspectiva més antropològica, el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, va destacar en el seu breu parlament, citant la *Laborem exercens*, que «l'element fonamental de tot procés productiu és el subjecte humà, el treballador, molt més que el capital, que les eines, que l'estructura... tot ha d'estar al servei de la persona humana que treballa perquè el principi subjectiu és més important que el producte. És voluntat de Déu que tothom treballi i trobi en el treball el seu propi desenvolupament humà, no només psicològic, sinó en tots els sentits, també en la seva dimensió humana i espiritual». El prelat va agrair la convicció amb què viuen aquestes paraules els germans i germanes que encapçalen aquest projecte. «Hem d'agrair la vostra col·laboració —va dir també— i la vostra caritat concreta que passa per la justícia i per la promoció humana.»

El mateix bisbat de Sant Feliu ha fet també una significativa aportació econòmica en aquest nou equipament, no només pel fet de tractar-se d'una obra d'Església, sinó perquè es tracta

JOSEP GALLEGÓ, 17 anys

Durant sis mesos ha participat com a auxiliar de manteniment en la reforma del nou equipament de Saó-Prat. Ha estat per a ell una experiència «molt forta», en la qual ha pogut fer una mica de tot. «Aquest edifici estava pràcticament destrossat i l'hem deixat com si fos nou», afirma satisfet el Josep, que curiosament va estudiar el preescolar en aquest mateix lloc. De l'experiència realitzada amb Saó valora molt positivament l'am-

bient de treball, l'empatia de tots els educadors i la bona disposició de tothom. «He après molt», reconeix aquest jove de 17 anys, «ara sé el que representa treballar en una empresa, aquesta experiència m'ha servit molt per créixer com a persona». Després dels sis mesos de formació a Saó-Prat, Josep s'està formant ara com a pintor professional, tot i que de cara a aquest curs té pensat també reprendre els estudis d'ESO que va abandonar en el seu moment.

SEBASTIÁN SANTAMARÍA, 18 anys

Fa dues setmanes que va començar el curs de disseny gràfic que s'ofereix per primera vegada des de l'associació Saó-Prat. La primera impressió ha estat realment bona. «Estic molt il·lusionat i tot el que vist fins ara m'ha interessat molt», explica, una mica tímid, el Sebastián. L'equipament tècnic és esplèndid, amb equips de primera categoria per al treball del disseny. Des

de l'entitat és té molt clar que es vol oferir la millor formació possible. De moment els usuaris del curs comencen a familiaritzar-se amb els programes de disseny i amb la maquinària de reprografia. «El que més m'agrada del disseny és el retoc de fotografies —afirma el Sebastián—. Tant de bo em pogués dedicar al disseny gràfic en el futur!» La nova línia de formació, que també vol esdevenir productiva, acull una desena d'estudiants, la majoria noies, un col·lectiu menys sorollós que els nois, però que també es troba en situació de risc.

d'una iniciativa que aporta un creixement objectiu a la societat». «Valorem molt l'ambient educatiu que s'ha creat a Saó —assegura Mons. Cortés— treball conjunt, diàleg intern, fer l'esforç per entendre's, col·laboració... Virtuts educatives.» Un altre tret que es valora positivament és el fet que es tracti d'un projecte intercongregacional. «Això manifesta una comunió interna i una sintonia molt important per nosaltres —va acabar dient el bisbe de Sant Feliu—. Avui tots els problemes socials es redueixen, al cap i a la fi, a problemes personals, i l'objectiu d'aquesta obra és la formació de les persones en hàbits, rutines, valors... Crear personalitats capaces d'anar endavant.»

Curta història però molt intensa

Saó-Prat és una entitat sense ànim de lucre constituïda per tres congregacions religioses (concepcionistes, maristes i teresianes) l'any 2004 per oferir acompanyament i oportunitats a infants i joves en situació de risc. En els primers anys l'activitat principal va ser la posada en marxa d'un centre obert i de reforç educatiu, així com un casal i colònies per a l'estiu. Es tractava sobretot d'intentar oferir respostes a l'absentisme,

al fracàs escolar, a problemes d'inserció social i laboral a infants i adolescents, especialment dels barris de Sant Cosme i Sant Jordi.

Des del 2007 l'associació ha apostat també molt clarament per la integració laboral. «Tenim la convicció —explica el germà marista Marcelo Montori, coordinador de l'àrea socioeducativa de Saó-Prat— que les veritables oportunitats d'integració passen per tenir la possibilitat de participar en el món laboral, però també som conscients que

per accedir a una feina i mantenir-la, cal preparació tècnica i habilitats personals que molts dels nostres joves no han tingut l'oportunitat de viure.» Actualment l'entitat forma laboralment 20 nois i noies en manteniment i reforma d'edificis i disseny gràfic. Tots ells provenen derivats de serveis socials, tant per part de l'ajuntament local com de la Generalitat. «Som conscients —afegeix Montori— que en sis mesos no sortiran paletes ni dissenyadors gràfics, però almenys els donarem competències

i habilitats per gestionar el món del treball.» Per això s'insisteix en aspectes molt bàsics i es procura sobretot motivar els nois i noies assistents. «L'experiència ha estat molt bona —reconeix el coordinador de l'àrea socioeducativa—. L'èxit no el mesurem tant pel fet que es col·loquin a treballar, sinó pel fet que retornin al món formatiu. Això per a nosaltres és el més important. Sense formació, aquests joves estan abocats al fracàs laboral.»

Una altra de les novetats de la nova aposta de Saó és la seva voluntat que les línies de formació puguin esdevenir també productives, i finançar així noves línies d'actuació. «Això significa implicar les administracions i sobretot el món empresarial. Necessitem que ens diguin quin tipus de formació els cal, les línies d'activitat que puguin ser més interessants des del territori, i que ens ajudin a llançar-nos en aquesta línia de productivitat», afirma Montori. El somni de l'entitat és que amb el pas del temps, cada línia d'activitat pugui sostenir amb els beneficis altres accions formatives i que l'oferta pugui ampliar-se de mica en mica. Juntament amb els 20 joves que es formen actualment, el centre acull també altres joves i persones adultes, al voltant d'una cinquantena, als quals acompanya en projectes d'inserció laboral.

GNA. CATALINA GONZÁLEZ, DIRECTORA DE L'ASSOCIACIÓ SAÓ-PRAT

«Als joves d'avui els manca motivació»

Què representa per a Saó-Prat aquest nou equipament?

Per a nosaltres és una aposta decidida pels joves que tenen més difícil el seu camí cap a la dignitat, que en el fons és el camí que tots volem recórrer. És una aposta per part de l'ajuntament i per part nostre, que ens hi hem deixat tots els estalvis que teníem. Hem volgut fer un equipament el millor possible perquè aquests nois surtin endavant. No volem les engrunes, sinó el millor per a ells.

Podem parlar de l'inici d'una nova etapa?

Sí, amb aquest nou equipament volem avançar

en una nova concepció de les obres socials no com a subsidiàries d'ajudes, sinó com a partícips de la vida social. Nosaltres i els nostres usuaris han de participar de la vida econòmica i social de la ciutat. És un nou plantejament. No volem ser només receptors de les ajudes, sinó participar activament de la societat. En aquest sentit, l'empresa d'inserció es va posar en marxa l'any 2007 per atendre aquells joves que a part de la formació, necessiten un acompanyament en la seva incorporació al món laboral. Nosaltres som aquesta etapa d'acompanyament, amb el que es diu «empresa protegida». Després hauran de passar a l'empresa no protegida, i participar plenament de l'activitat social i econòmica del nostre entorn.

En molts casos, fins i tot, els nois tornen a reprendre els estudis...

Exactament, el que descobrim és que als nois i noies els manca motivació. Estan tan convençuts que no poden fer bé les coses que ja no esperen res d'ells mateixos. Quan tenen una bona experiència és quan comencen a somiar el que realment poden fer i molts d'ells acaben estudiant una altra vegada. Per a nosaltres aquest és el millor i més gran èxit que es pot tenir.

Saó-Prat és una iniciativa intercongregacional. Què voleu aportar de diferent com a religiosos?

Tenim una creença profunda que tots som iguals, perquè tots som imatge de Déu. Això mou muntanyes. Quan tens aquesta convicció, que realment tots som iguals davant de Déu, amb la mateixa dignitat, tot és possible.

Com ha estat el treball conjunt de tres famílies i carismes diferents?

Ens entenem molt bé. No hi ha hagut cap problema. La diversitat està molt bé. Tots tres instituts ens dediquem a l'educació i el que aportem són matisos diferents que enriqueixen: un des de la senzillesa, un altre des del coneixement propi... És un mateix objectiu abordat des de diverses perspectives, i això enforteix.

CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscriviu-vos-hi per 120 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

- ☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

- ☐ Únic pagament de 120€ per any
☐ Xec nominatiu que adjunto
☐ Dos pagaments semestral de 60€
☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat	Oficina	DC	Compte	Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Tarragona

Setanta imatges i un sol missatge

Una exposició sobre el Domund commemora els 85 anys de la Jornada Missionera

Joan Boronat
Tarragona

Una exposició sobre el Domund commemora els 85 anys de la Jornada Missionera, al pati del palau de la Diputació de Tarragona, i es pot visitar fins aquest diumenge 30 d'octubre. Es tracta d'un recorregut per tots els cartells dissenyats amb motiu del Diu-menge Mundial de les Missions, des de l'any 1941 fins a l'actualitat.

La inauguració oficial d'aquesta mostra va tenir lloc el capvespre del dimecres dia 19 d'aquest mes, presidida per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, i pel president de la Diputació, Josep Poblet, on el director nacional de les Obres Missionals Pontificies, Mn. Anastasio Gil, va presentar el llibre que la Delegació Diocesana de Missions ha editat sobre l'exposició.

Aquest llibre «és una edició de record, limitada, que es ven al preu de 10 euros com a donatiu», va explicar Ana González, delegada diocesana de Missions de l'arquebisbat de Tarragona. L'opuscle, que es pot trobar a la llibreria de l'arquebisbat i a la Delegació de Missions, inclou reflexions i comentaris del missioner Mn. Josep Pascual.

Durant la seva intervenció, D. Anastasio va glossar el significat d'alguns dels cartells exposats. Va recordar que al final d'una vida missionera, el que queda en el record de la gent és el testimoni personal del missioner, per damunt de les realitzacions materials realitzades; la bondat, la comprensió

L'exposició fa un recorregut pels cartells dissenyats amb motiu del Domund.

i l'afecte. Prèviament a la presentació, Anastasio Gil, acompanyat del P. Agustín Arteche, provincial dels Missioners d'Àfrica (Pares Blancs) i missioner, van atendre la premsa. El director nacional de les Obres Missionals Pontificies va recalcar que el Domund s'ha d'entendre com «una convocatòria que l'Església fa a tots els fidels per tal que sentin i visquin la cooperació missionera».

Així mateix, va insistir en la importància del compromís i la implicació per part de tots, un compromís que ha d'afavorir la tasca missionera arreu del món, consistent en «l'eradicació de la pobresa, la lluita a favor de la dignitat de les persones i l'anunci de l'Evangeli».

Per la seva part, el P. Agustín Arteche va posar l'accent en el do de la fe que ha

rebut el missioner i «amb aquesta convicció porta la bona nova de l'Evangeli a la gent, amb el màxim respecte per la persona humana», complint la proclama de Jesús, «També jo us envio».

D'altra banda, va fer un petit repàs a la seva experiència missionera de 20 anys a Burkina Faso, on va ser nomenat secretari de la Conferència Episcopal d'aquell país, per les seves relacions amb l'islam i els seus deu anys d'estada al Sudan. Va palesar les dificultats que allí es van donar per establir el diàleg «en una situació d'opressió i d'injustícia legalitzada». El pare Arteche va deixar clar que el diàleg «és una premissa missionera» i manifestà haver-se sentit útil per «humanitzar i cristianitzar una petita part dels nostres germans».

Memòria 2010

Com és habitual, uns dies previs a la celebració del Domund, la Delegació diocesana de Missions de l'arquebisbat de Tarragona ha editat i distribuït la Memòria Anual, en aquest cas, corresponent a l'any 2010.

La publicació relaciona, a bastament, les aportacions i donatius que han fet els fidels i institucions; les que s'inclouen en els apartats corresponents a Obres Missionals Pontificies, com el mateix Domund, Infància Missionera o les Beques per al Clergat Nadiu; els recursos obtinguts en l'apartat Tarragona i Missionera i d'altres. La quantitat recaptada ascendeix a un total de 183.607,58 euros.

El Vendrell nomena Fill Adoptiu Mn. Josep Maria Barenys

J. B. / El Vendrell

Ho va acordar per unanimitat el Ple municipal del 6 d'octubre passat, a petició d'un conjunt de ciutadans i ciutadanes del municipi. Mn. Josep Maria Barenys Capellades és des del dimarts 11 d'octubre Fill Adoptiu del Vendrell, en reconeixement a la seva tasca pastoral i social a favor de la capital del Baix Penedès.

L'acte protocol·lari del lliurament de la insígnia d'or i del títol que acredita l'adopció va tenir lloc a la sala de Plens de l'ajuntament del Vendrell, del tot insuficient per donar cabuda a la quantitat de ciutadans que no es van voler perdre l'emotiu esdeveniment.

Mn. Josep Maria Barenys ha estat durant 43 anys rector i arxiprest de la parròquia de Sant Salvador del Vendrell, càrrec que ha deixat enguany per jubilació, una responsabilitat «que mai cap altre rector havia ostentat durant tant de temps», va puntualitzar l'alcalde del Vendrell, Benet Jané.

Mn. Josep Maria Barenys va néixer a Maspujols, poble de la comarca del Baix Camp, i va ser ordenat l'any 1957. Li fou encomanada la parròquia del Vendrell l'any 1968 després d'exercir el

seu ministeri pastoral a Bràfim, poble que també el va fer fill adoptiu.

Tal com es va dir en l'acte institucional, des de la seva arribada al Vendrell, Mn. Josep Maria va aplicar «un criteri de fermesa i prudència, fer i deixar fer», considerat com «un home de pau, de consell i d'acció, sempre disposat a ajudar qui ho necessita, sigui quina sigui la seva condició», a més d'erigir-se en defensor del concepte que l'Església és la casa de tots, sense exclusions.

Així mateix, es va posar en relleu la seva emprenedora empenta, impulsant la restauració del temple, les dependències parroquials o la restauració de l'orgue barroc del segle XVIII, entre d'altres obres, amb la col·laboració de les institucions.

Integrat en la societat vendrellenca ha participat i col·laborat amb el teixit sociocultural de la ciutat, sense oblidar la celebració, amb gran solemnitat, dels 700 anys de la fundació de la parròquia.

Mn. Josep Maria Barenys va agrair vivament la distinció, tot afirmant que continuarà vivint al Vendrell, «on em sento estimat, i és per aquest motiu que vull compartir la meua vida amb vosaltres».

Club⁺amics

et proposa un concurs:

L'any 2012 és l'Any europeu de l'envelliment actiu.

Aquest serà el tema de les imatges del calendari de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana.

T'agrada la fotografia? Doncs ara pots enviar-nos la teua foto apaisada per correu electrònic a info@clubmes.cat o per correu postal a Comtes de Bell-lloc 67-69 - 08014 Barcelona.

Tens temps fins al 6 de novembre i podràs guanyar un lot de llibres, un lot de CD i un lot dels calendaris perquè ensenyis la teua foto publicada a aquells que més estimes.

Què esperes?

Per a més informació 934 092 770.

Barcelona

Solidaritat amb els joves a l'atur

Com a regal en les seves noccs d'or sacerdotals, el cardenal demana que la gent doni els diners al projecte Joves a l'Atur

Redacció
Barcelona

El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, ha celebrat les noccs d'or sacerdotals perquè va ser ordenat el 17 de setembre del 1961 a Cornellà de Llobregat. En solidaritat amb tantíssimes persones i famílies que pateixen de forma punyent els efectes de la crisi econòmica, el cardenal ha volgut que les persones que tenien pensat fer-li arribar un obsequi, en comptes de regals, destinin l'import al projecte Joves a l'Atur de Càritas diocesana de Barcelona: cc 2100-0965-51-0200163608.

Diumenge 6 de novembre, l'arxidi-

òcesi de Barcelona celebrarà el primer aniversari de la dedicació de la basílica de la Sagrada Família, que va presidir el Sant Pare Benet XVI el 7 de novembre de l'any passat. Aquell mateix dia, i en l'eucaristia a la basílica de la Sagrada Família que presidirà el cardenal Lluís Martínez Sistach, se celebrarà el 50è aniversari de la seva ordenació sacerdotal. La celebració començarà a les 17 h.

Per poder assistir a la celebració de l'eucaristia, és imprescindible la presentació d'una invitació gratuïta, sense la qual no es podrà accedir al temple, perquè l'aforament és limitat per les exigències establertes per les normes de seguretat. Les invitacions es

«Per poder assistir a la celebració de l'eucaristia, és imprescindible la presentació d'una invitació gratuïta»

Lliuraran a la sala de visites de l'edifici del Seminari Conciliar de Barcelona, al carrer Diputació, 231. Es poden obtenir els dies i en l'horari següents: del dimecres 2 al divendres 4 de novembre (matí de 10 a 14 h, tarda de 16 a 20 h), i dissabte 5 de novembre (matí de 10 a 14 h).

Sentit comiat a Lluís Maria Vericat

Redacció / Santa Coloma de Gramenet

El 15 d'octubre passat es va celebrar a la parròquia de Santa Rosa de Santa Coloma de Gramenet, la missa de comiat per qui ha estat el seu rector durant quinze anys. Una església plena de gom a gom, des de primera hora, deixava entreveure l'homenatge que rebria Lluís M. Vericat a tota una vida dedicada als altres. Les mostres d'agraïment es van succeir al llarg de tota la cerimònia, l'emotiva entrada a espatlles del grup de joves de la parròquia de Santa

Rosa, el ressò dels tambors de la Casa d'Aragó, les paraules del cardenal arquebisbe de Barcelona i els diferents parlaments de condol al final de la missa, varen quedar com a testimoni. Igualment emotiu va ser el moment en què els seus companys capellans el varen conduir fins la sortida de l'església.

A la tarda va tenir lloc la missa de comiat al seu poble natal, Ulldecona, on una vegada més es va ressaltar la seva personalitat entregada, a través de la fe, l'esperança i la caritat. Finalment va ser enterrat al costat dels seus éssers estimats.

Manuel Irurita (6)

Precioses relíquies salvades

La senyora Emeteria Almandoz havia portat (amb temps i sens dubte per ordre del seu cosí, el bisbe) al seu segon domicili a Barcelona la Creu Pectoral i una relíquia notable de la Santa Creu encastada sobre un cuir repujat de valor artístic. Avui podem venerar aquests objectes a la sagristia de la Capella Sixtina. S'hi accedeix per la porta de bronze mitjançant la solemne escalinata. En aquest lloc es troben objectes de valor espiritual, especialment vinculats amb el Summe Pontífex. És el «tresor pontifici» que custodien amb gran amor un pare i un germà agustins.

Com van arribar-hi? La senyora Emeteria aviat va sentir parlar el seu estimat idioma, l'euskera, pels carrers de Barcelona i va cercar contacte amb la delegació que s'havia instal·lat a la ciutat. Deixem que ens ho expliqui el tantes vegades esmentat canonge Onaindia, a la pàgina 60 i següents del seu llibre *Hombre de paz en la guerra*: «Quan el ministre Irujo cercava ansiós les passes del bisbe Dr. Irurita, es va valdre de la col·laboració del seu compatriota Germán Erauskín a qui la cosina del prelat va manifestar que posseïa una Creu Pectoral i un Lignum Crucis del seu il·lustre parent, però que desitjava dipositar-los en mans segures on no

corressin cap risc. I amb aquest objectiu, German Erauskín els va lliurar a D. Manuel de Irujo, el qual, al seu torn, els va fer dipositar al president d'Euskadi, José Antonio de Aguirre. Queia Barcelona en poder de les tropes franquistes i confirmada la desaparició de monsenyor Irurita, jo vaig rebre una carta del senyor Irujo des de Londres, datada el 16 de març del 1939, demanant-me que lliurés al cardenal Verdier, arquebisbe de París, els objectes sagrats esmentats de la Creu Pectoral i el Lignum Crucis. (...) Als pocs dies vaig escriure jo a Londres, a Manuel de Irujo: "He visitat aquest matí el cardenal Verdier, a qui he lliurat la Creu Pectoral i el Lignum Crucis que van pertànyer a Mons. Irurita. El cardenal m'ha dit que els farà arribar el més aviat possible a mans del Sant Pare. Sa eminència s'ha mostrat molt commogut, i m'ha demanat que li agraeixi de la seva part, aquest gest."

»Mons. Irurita havia estat una ànima humil i senzilla fins a l'extrem, sempre va procurar passar inadvertit, i així va ser també la seva mort, envoltada del misteri més gran. Va ser Pastor de la diòcesi de Barcelona, una de les més difícils en aquella època, pels greus problemes que s'hi plantejaven, problemes socials d'una agudesa extraordinària, proble-

mes polítics d'un fort apassionament, problemes religiosos i de pastoral que estaven embolcallats en un ambient fortament marcat per l'anarcosindicalisme i una esquerra políticament d'accentuat signe laïcista. He pogut llegir més tard el Quadern Diari d'aquest noble prelat, i vaig veure i palpar la senzillesa gairebé infantil del seu autor. Vivia en la seva atmosfera d'espiritualitat que semblava que no estava afectada per les borrasques ideològiques dels seus diocesans, en completa pau, gairebé excessiva. Tenia molta confiança en els escrits de la Mare Ràfols, en les seves premonicions, i potser aquesta visió de les coses el va privar d'adonar-se de la ruda realitat que emmarcava la seva vida i acció pastoral. Va ser sens dubte l'anyell sacrificat, la víctima innocent i el bon pastor que va donar la vida per les seves ovelles. Descansi en pau!»

Així acaba la narració del canonge Alberto Onaindia. En un altre dels nostres articles hem narrat com va ser treta de la foguera que cremava a la plaça Nova aquell 21 de juliol del 1936 la llibreteta o Quadern Diari del bisbe, i lliurada a la Generalitat, a la Conselleria de Propaganda de la qual s'havia situat el sacerdot P. Carlos Vilar, protegit pel conseller Jaume Miravittles.

P. Antonio
Sospedra
Buyé,
cp.cr.

Girona

La bibliografia diocesana s'enriqueix

S'han presentat els llibres «El tapís de la creació» i «La comunicació catòlica a la diòcesi de Girona»

Víctor Gay
Girona

En pocs dies de diferència la bibliografia de la diòcesi gironina, ja prou important i notable, s'ha enriquit amb dos nous títols de temàtiques diferents, però que evidencien les possibilitats que tenen els investigadors i estudiosos a l'entorn d'aquest patrimoni i el pòsit històric dels segles de presència i testimoni cristià.

Cronològicament primer es va presentar el llibre *El tapís de la creació*, del Dr. Manuel Castiñeiras, professor d'art medieval de la Universitat Autònoma de Barcelona. L'obra ha estat editada per iniciativa del Capítol Catedral i se n'han fet versions en mitja dotzena d'idiomes. L'acte va tenir lloc al Casal Bisbe Cartaça i el va presidir el bisbe Francesc Pardo, acompanyat del degà del Capítol, Mn. Jaume Julià, i el delegat episcopal de Patrimoni Artístic, Mn. Joan Naspleda.

El treball del professor Castiñeiras permet apuntar alguns aspectes que van més enllà de la mateixa tècnica, que ja es coneixia, és a dir un brodat de tres fils, i que situarien l'autoria femenina i que per la datació de l'obra (finals del segle XI o primers anys del següent) s'hauria fet a la comunitat benedictina de Sant Daniel.

També aclareix que es devia fer servir com a catifa que se situaria al presbiteri en les celebracions solemnes. El treball estableix i documenta gràficament un seguit d'elements comparatius d'aquesta obra, una de les poques d'estil romànic amb tècnica tèxtil, amb altres de contemporànies en mosaics, il·lustracions i orfebreria, per assenyalar que es tracta d'una temàtica freqüent

Tapís de la Creació.

«Com transmetre el missatge de Crist emprant les noves tecnologies? Aquest és ara el nostre repte»

a l'època. El bisbe, en la seva intervenció, va assenyalar que «la Creació és la primera carta d'amor de Déu a tota la humanitat», igualment es va referir a la centralitat de la figura de Jesucrist en el tapís, ja que amb la seva vinguda «Crist és una nova recreació per la redempció». Finalment es va felicitar d'aquesta iniciativa que ajudarà a difondre i facilitar el coneixement d'una obra cabdal en l'art romànic a Catalunya i també del seu sentit catequètic i evangelitzador.

La segona obra presentada fa referència a una temàtica directament relacionada amb la nostra feina. Es tracta de *La comunicació catòlica a la diòcesi de Girona*, del Dr. Àngel Rodríguez i

Vilagran, editada per l'Institut d'Estudis Gironins, a partir de la tesi doctoral del mateix títol defensada per l'autor ara fa un any, a la Universitat Autònoma de Barcelona. L'acte es va celebrar a la llibreria Empúries de Girona i va anar a càrrec del Dr. Lluís Costa, professor titular de Comunicació de la Universitat de Girona. La cloenda la va fer el bisbe Francesc Pardo.

El presentador va fer una trajectòria dels treballs a l'entorn de la història de la comunicació a Catalunya que arrenca a les acaballes del segle XIX i ha conegut etapes actives i d'altres de silencis, segons la situació política general del país.

L'autor va agrair les aportacions de persones i institucions que han fet possible el seu treball i també es va referir a la utilització que l'Església que és a Girona ha fet i fa dels diferents mitjans de comunicació per difondre doctrina, activitats i acció pastoral, des de les primeres publicacions impreses fins a les noves tecnologies. En la cloenda de l'acte, el bisbe Francesc va recordar com ja el poble d'Israel i també l'Església, des dels seus inicis, s'han servit de la comunicació, que va dir que «està inscrita en l'ADN de l'Església i del Poble de Déu».

Fent memòria de la seva participació al setmanari *Tothom* de Vilafranca del Penedès, quan servia en aquella vila, assenyala el paper que l'Església catalana va tenir en la promoció de mitjans de comunicació en l'etapa franquista. «Com transmetre el missatge de Crist emprant les noves tecnologies? Aquest és ara el nostre repte», afirmà el prelat, que va felicitar l'autor, que és el responsable de Departament de Ràdio i Audiovisual de la Delegació episcopal de Mitjans de Comunicació del bisbat de Girona.

Tortosa

El bisbe Novell explica el treball amb els grups Alpha

Víctor Manuel Cardona
Jesús-Tortosa

El 17 d'octubre, a la casa d'espiritualitat Enric d'Ossó de Jesús-Tortosa, va tenir lloc una de les jornades de formació permanent del clergat diocesà de Tortosa. Aquesta vegada el tema estava centrat en una nova proposta evangelitzadora: els grups Alpha, una eina per a la nova evangelització a les parròquies. El ponent va ser Mons. Xavier Novell, bisbe de Solsona, qui a més de potenciar-ho i animar-ho ha participat directament dirigint algun curs.

El bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, va presentar el bisbe de Solsona, que va ser l'encarregat de dirigir aquesta jornada de formació destinada a presentar al clergat de la diòcesi tortosina aquesta eina per l'evangelització.

En les seves paraules, Mons. Novell va centrar la proposta en el seu camí com a «propòsit d'apropar Crist tot remouvint l'interior dels que hi participen». «Els grups Alpha no tenen la pretensió d'en-

senyar ni de dirigir, senzillament d'ajudar a fer-se preguntes per apropar-se al Senyor, que és l'únic que pot respondre i ha d'orientar la vida dels cristians.»

Des d'aquesta perspectiva el bisbe solsoní va articular el seu discurs en tres àmbits. Primer va fer un poc d'història. Aquí va mostrar la inquietud dels cristians i preveres en veure que «cada cop ve menys gent a missa» i no només a missa, sinó la manca de fidels en els grups de formació i en tot el que està relacionat amb l'Església.

Enmig d'aquesta inquietud un grup de sacerdots de Tortosa intenten motivar i animar una proposta de primera evangelització i aquí és on es va conèixer els grups Alpha. Per assabentar-se millor del seu funcionament i de la seva estructura alguns sacerdots i laics es desplacen a Londres, a la parròquia anglicana on es va iniciar aquest estil de primera evangelització.

El segon àmbit de la xerrada va estar centrat en els límits evangelitzadors de l'actual estructura parroquial i en l'auge

dels nous moviments, amb les seves llums i ombres. Aquí és on Mons. Novell presenta la proposta del curs Alpha com a eina d'articulació d'una parròquia evangelitzadora, relatant alguna de les experiències que desenvolupen a la seva diòcesi.

El tercer i darrer punt de la xerrada va ser la presentació concreta dels cursos Alpha. Què són, a qui van adreçats, el contingut, l'estructura... Sempre tenint en compte que és una realitat emmarcada en la parròquia i en la diòcesi que pretén presentar Crist i apropar-lo als allunyats. Aquests cursos, que poden fer molt de bé per als que ja intenten viure cristianament, estan adreçats sobretot als qui no coneixen bé la proposta cristiana o la desconeixen absolutament.

El clergat tortosí va quedar molt animat davant d'aquesta proposta ja que la situació que el bisbe Novell va descriure a la seva diòcesi és la que també, d'alguna manera, es viu a la diòcesi tortosina i a totes les diòcesis amb seu a Catalunya.

El consiliari diu...

Llegint l'evangelí de Marc... amb alegria

Miquel Bada, pvre.
Consiliari de Catalunya

Aquest curs estem contents perquè llegim l'evangelí de Marc en els nostres treballs i reunions de grup i, a més, serà aquest mateix evangelí el que ens servirà de pauta dominical en el nou any litúrgic que començarem, si Déu vol, a finals del mes de novembre.

Jesucrist inicia la seva vida pública lluitant contra el mal en els posseïts, contra la situació d'esclavatge que viuen tots aquells que es deixen dominar per l'orgull, l'egoisme, el poder, el materialisme, el consumisme, etc. I immediatament després Jesús es busca uns companys de camí, uns deixebles, disposats a deixar-ho tot i a seguir-lo.

D'entrada, doncs, formen una petita comunitat, per viure junts experiències enriquidores, amb Jesús, per observar com actua, què diu, i, una vegada assimilats, anar per tot arreu i, assumint el tarannà del Mestre, anunciar el missatge salvador, construir comunitats i lluitar contra tot mal, i així seran «pescadors d'homes».

Que esplèndid que pot ser passar una estona, cada

mes, participant en una reunió i poder aprofundir tot això i veure, entre tots, quines idees surten per aplicar-les a la nostra vida. Quina preparació més excel·lent pot significar per a la missa dominical aquesta

Marc, amb alegria —és Bona Notícia—, ens ha de portar a viure, amb alegria, la nostra fe cristiana; i amb responsabilitat joiosa, anunciar-lo amb el nostre testimoni alegre i festiu.

reflexió periòdica.

Pot ser tot un objectiu que concorda amb el Pla Pastoral Diocesà de Barcelona, que, en primera instància diu: «L'anunci de Jesucrist als qui no el coneixen», i també als qui no el coneixen com cal. Ajudem-nos a descobrir la veritable figura de Jesucrist, a donar-ne testimoni i a deixar-nos impulsar per l'Esperit de Déu.

Ha de ser engrescador sentir-nos tan propers al Senyor, sentir-nos seguidors i deixebles d'Aquell que ha vingut per salvar-nos a tots i a tothom.

Llegir l'evangelí de

Bisbat de Tortosa

La tardor de la vida: entre el temor i l'esperança

Juan Manuel Bajo Llauredó
Consiliari diocesà de Tortosa
Màster en Gerontologia Mèdica i Psicosocial

Aquest estiu vaig coordinar i participar en un curs sobre la reflexió ètica de la gent gran com a element de millora de la seva qualitat de vida dins dels cursos d'estiu de la URV de les Terres de l'Ebre. I, recent estrenada l'estació meteorològica de la tardor, tot veient el que comporta: colors apagats, ocre, groc, gris, nua dels arbres, fruit recollit després de l'esforç de la primavera i l'estiu, del xardorós treball, el meu pensament em porta a reflexionar sobre la tardor de l'ésser humà, que, com l'estació del cicle vital, es mou entre el temor de la vivència present i l'esperança que tornarà la primavera.

La nostra opinió pública està seduída per la joventut i els «cossos Danone» que representa la primavera, d'això no hi ha cap mena de dubte. Però, certament, ningú no llença un eslògan que digui «que reeixit és ser gran» (tardor de la vida humana), arribant a un perill social i ètic: un estès ateisme, acceptat resignadament.

Certament, ningú no qüestiona una ètica de l'autenticitat ni una ètica de la justícia. L'autenticitat exigeix entrega, donació, que l'autorealització de l'home reclama un horitzó de reflexió i significació amb el qual poder afrontar la fragilitat, la vulnerabilitat i la inseguretat que acompanyen la tardor de l'ésser humà.

No és suficient fer de la necessitat una virtut. Cal fer un pas més. Cal estimar, apreciar i valorar la gent gran. A la tardor de la vida, encara podem aportar molt a la comunitat social i de fe. Si hi ha una veritable integració, com passa amb les estacions del cicle vital, és perquè la societat espera

qualcom de la gent gran i perquè ells troben valor al seu present, malgrat que estigui molt amortit. La integració es converteix així en la condició de fe en el futur (nova primavera) i, per consegüent, de qualsevol forma d'esperança.

La persona gran ha de poder fruir dels drets humans i llibertat fonamental, a la llar o a les institucions on resideix. Ha de poder viure amb dignitat i seguretat i protegit de maltractaments de qualsevol mena. La sola pertinença al gènere humà genera un deure de respecte vers la persona humana, en tots els estaments de la societat que n'han de tenir cura. La resposta que s'espera de la societat passa pel repte de reforçar el món vital de la persona gran. En el fons, es tracta de la creació d'una cultura alternativa a la dels «cossos Danone» basada en la solidaritat, no pas construïda sobre el mite de la productivitat o la competitivitat (la tardor, encara que sigui una estació tristoia, és necessària per recollir i preparar la terra, durant l'hivern, per tornar a rutllar a la primavera). La tardor de l'ésser humà és l'aposta per cultivar la relació empàtica, l'escolta atenta i respectuosa de qui té alguna cosa important a dir. Apropar-se a la història de vida de la gent gran, suposa conèixer, respectar i promoure'n els valors.

Una societat humanista com la nostra ha de ser una societat que vol promoure un clima veritablement humà i de qualitat per a la seva gent gran i per això ha de destinar tots els esforços

per humanitzar aquesta etapa de la vida humana que nosaltres mateixos hem contribuït a crear.

L'Església tampoc no és aliena a aquesta contribució, i sempre porta la seva preocupació i compromís a favor de la gent gran. Ells han estat els destinataris de la seva missió i de la seva atenció pastoral a través de la història de l'Església i dins de les circumstàncies més variades. La situació actual —com abans hem apuntat— interpel·la l'Església perquè tingui en compte, si s'escau, una revisió de la Pastoral de la Gent Gran. La recerca de formes i mètodes nous correspondran a millorar les seves necessitats i expectatives espirituals i l'elaboració de plans pastorals arrelats en el millorament de la qualitat de vida, del seu significat i el seu destí, condicions imprescindibles per estimular la gent gran perquè donin la seva pròpia aportació a la missió de l'Església i per ajudar-los a aconseguir un especial benefici espiritual gràcies a la seva participació en la vida.

No em cansaré de repetir que el gran repte en l'atenció i la cura de la gent gran és l'esforç perquè siguin reconeguts i estimats. En molts ambients això passa de manera espontània; en d'altres, sembla obligat un canvi de tendència perquè els que avancen en anys puguin envellir sense temor de quedar reduïts a persones que ja no compten per a res. Ciceró ja observava que «el pes de l'edat és més lleu per al que se sent respectat i estimat pels joves» (*De senectute*, 8,26). A pesar de les limitacions que poden sobrevenir amb l'edat, tots nosaltres hem de conservar el gust per la vida; i els altres ens hi han d'ajudar. Perquè sempre, després de la tardor i l'hivern, torna un altre cop la primavera. Després del temor sempre torna l'esperança.

Visita a la Sagrada Família

El 13 de setembre passat vam fer una visita guiada a la basílica de la Sagrada Família. Va ser una visita per a tots els bisbats de Catalunya, organitzada per la Comissió interdiocesana. La idea era bona: la Sagrada Família ha tingut sempre un poder de convocatòria entre tots els catalans (i els que no ho són), i ara, després de la visita del papa Benet XVI, encara la feia més atractiva. Les obres estan ja molt avançades, la part interior del temple està acabada i podem gaudir de la bellesa de les formes gaudinianes, dels espais, dels contrallums. I com s'eleva l'esperit amb aquells arcs que sembla que van directes al cel!

La visita la va fer Mn. Bonet, rector del temple. No cal dir que va ser magnífica. Mn. Bonet ha viscut de prop i, per vincles familiars (l'arquitecte de les obres és el seu germà, Jordi Bonet), tota l'evolució d'aquestes obres, i a més es notava que és un enamorat d'Antoni Gaudí. Va fer un recorregut molt complet, que no es va fer gens pesat. Tothom va passar una estona immillorable.

Després de la visita vam anar a dinar. Necessitàvem reposar forces i també tenir un canvi d'impressions de tot el que havíem vist.

Gràcies per la idea i per fer-la possible!

AGENDA

NOVEMBRE

Dijous 3: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a, aula 1. Tema III: «Cinc escenes reveladores» (Mc 2,1-3,6 [I]).

Dijous 10: reunió de animadores. A las 5 de la tarde, en Rivadeneyra, 6, 3ª, aula 1. Tema III: «Cinco escenas reveladoras» (Mc 2,1-3,6 [I]).

La Roser Bofill i les seves grans fidelitats

Josep Urdeix

Director del Centre de Pastoral Litúrgica

En més d'una ocasió m'he preguntat com és que tantes vegades, a l'Escriptura, es diu que només Déu coneix l'interior de cada home, només ell en coneix veritablement el cor, i només ell pot escrutar què hi ha al cor i als ronyons de l'home i conèixer el que s'hi troba amagat als ulls de tothom. I encara actualment, ja des de l'elecció de Maties per completar el nombre dels dotze, l'Església ho va recordant en el context de les ordenacions. No cal allargar-ho amb cites, perquè aquí només calia revifar el concepte.

De fet, això m'ha vingut a la memòria quan em disposava a escriure aquestes ratlles sobre la bona amiga Roser Bofill, finada fa pocs dies. Ho he recordat, no precisament perquè la Roser tingués coses amagades als ulls de tothom o secrets que no volia que ningú li conequés. No. La Roser no era així. Ella més aviat era franca i de bon tracte, amb poc en tenia prou, no li calien llargues disquisicions.

Dues coses més, però, m'han fet recordar el que deia al començament. D'una banda, perquè quan has d'escriure sobre algú, com que s'ha de tenir present i recordar la seva fesomia més personal, resulta molt difícil fer-ho atinadament. De l'altra, perquè aquests mateixos dies n'he sentit algun parer que, tot i estar fet amb la màxima simpatia i amb to de lloança envers la Roser, m'ha semblat que no era ben exacte.

La qüestió era dir que, tot i que l'època de formació de la Roser, tenint present el moment històric en què va tenir lloc, era una època de seguretats, de tenir totes les coses clares i indiscutibles, després va passar lúcida a preguntar-se el perquè de totes les coses, sense menystenir cap dubte, amb el que això pot comportar d'exercici de l'esperit crític.

Amb un cop d'ull fet a corre-cuita sobre la vida de la Roser, potser sí que pot semblar així. Però penso que en aquesta opinió es barrejava qui va ser la Roser amb el context on va dur a terme el seu treball periodístic. Semblava que es parlés d'ella, quan en realitat es parlava del segon.

A parer meu, si es fa un repàs de la seva vida, sense fer-lo exhaustiu, però sí per ordre, tot és més senzill i, sobretot, si es ressegueixen els fets amb una línia que li dona continuïtat: la Roser Bofill va saber ser fidel al que se li demanava en cada moment de la vida, al mateix temps que hi va haver fidelitats que va mantenir tota la vida.

La Roser va rebre l'educació que li corresponia en una família amb significatiu estament a Barcelona. En aquest context, a més d'aprendre de lletra, aprèn a ser una bona cristiana (de bon cristià se'n pot aprendre a ser a l'època que sigui). Aquesta és una de les fidelitats de tota la vida. Amb un o altre estil aquesta fidelitat la va marcar.

Al costat d'aquesta fidelitat, que live de petita, n'hi ha una altra que no es pot oblidar. L'àmplia nissaga dels Bofill compta amb personatges de renom. Citem només Jaume Bofill i Mates, conegut com a poeta amb el nom de Guerau de Liost, que cantà el Montseny fent-ne La Muntanya d'Ametistes, i Jaume

Bofill i Bofill, catedràtic de Metafísica a la Universitat de Barcelona molt valorat. Això també té el seu pes en l'entorn familiar. Cal, però, encara, assenyalar l'arrelament dels Bofill a Viladrau, amb el mas El Noguer (on hi ha la capelleta on sant Antoni Maria Claret havia dit missa), la finca i la casa dita de ca l'Herbolari, cenacle de poetes i d'erudits, les casetes que es troben ben a prop de la mitificada Font de Les Paitides. Aquí tenim la segona fidelitat de la Roser: el seu estimat Viladrau. Sense Viladrau, la Roser no hauria estat la mateixa.

«La Roser Bofill va saber ser fidel al que se li demanava en cada moment de la vida, al mateix temps que hi va haver fidelitats que va mantenir tota la vida»

Després ve el fet de casar-se amb en Llorenç Gomis. Aquí neix per a ella una altra fidelitat. Plena i total. Però, amb en Llorenç, mesurat en la paraula, artífex en l'art de saber donar voltes a cada paraula i a cada concepte i ben sovint amo dels seus silencis, amb ell, i amb el conjunt d'amics que inicien la revista *El Ciervo*, aprèn una altra cosa, aprèn a no tenir-ne prou amb una primera mirada de les coses, cal mirar-les de lluny i de la vora, amb tanta atenció al que ja ha estat dit com al que encara es pot dir d'una qüestió. Alguns, d'això, n'han dit tenir «esperit crític». Però no és el mateix. Recordem que els fundadors d'*El Ciervo* són persones formades pels jesuïtes, i els jesuïtes, més que crítics, que prou saben fins on en poden ser, temptegen sempre camins que no avancen pas pel dubte sinó pel risc de mirar fins on es pot estrènyer, amb llibertat de pensament, la capacitat d'un concepte. Ella s'afegeix amb fidelitat a aquesta manera de fer i de pensar, que marca *El Ciervo* de bon començament. Després vindrà la revista *Foc Nou*, però que, en els darrers anys, formen un sol «paquet».

Aquí tenim, molt esquemàticament, les quatre grans fidelitats de la Roser: la fe, és a dir, la fidelitat a la vida cristiana, la fidelitat a aquesta terra, marcada per Viladrau i la bellesa del Montseny, la fidelitat a en Llorenç i, amb ell, a la família, i la fidelitat a un estil de pensar, d'escriure, de contemplar el món i l'Església.

Encara caldria afegir a aquestes ratlles el seu amable sentit de l'amistat, la seva manera de patir pels altres, sense dir-ho amb veu alta, la seva cortesia i el fet de saber estar amb tothom sempre que calia. Però tot seria afegir detalls al que hem anat dient abans.

Confiem que el Senyor, que coneixia bé el seu cor, li hagi fet bon pes de misericòrdia per tot el bé que sabem que ella va fer amb nosaltres, i també per tot el bé que no sabem, pel que només sap el qui ho ha de saber.

Valenta i tranquil·la

Lluís Foix / Periodista

Ens ha deixat Roser Bofill després de molts anys d'esforços per practicar un periodisme valent, tranquil i humanista. La Roser era inseparable de Llorenç Gomis, poeta, periodista i escriptor, amb qui es casà l'any 1958 quan la revista *El Ciervo* ja portava set anys publicant-se, «sense permís ni calaix».

Roser Bofill era una creient inconformista que creia en Déu i en les persones. Procedia d'una família culta i burgesa que coneixia tots els amagatalls del Montseny que el poeta Guerau de Liost, pseudònim de Jaume Bofill i Matas, ens havia transmès en la seva obra. A Viladrau els Bofill hi tenien la gran casa per on havien passat els personatges més cultes i més destacats de la Barcelona de començaments del segle passat.

Roser Bofill escrivia habitualment a *El Ciervo* i a *Foc Nou*, les dues publicacions que han portat el segell inconfusible de la família Gomis-Bofill. Una de les característiques de la Roser era el respecte que tenia per les opinions dels altres, de les seves maneres particulars de viure la fe, encara que no les compartís. Era una persona integrada, oberta, amb unes ganes de viure molt notables, també quan la malaltia li havia assenyalat que el dia era ja molt curt i la nit molt llarga.

He tingut el privilegi de parlar moltes vegades amb la Roser,

especialment des del dia de Cap d'Any del 2005, en què l'amic Llorenç Gomis moria de forma inesperada i silenciosa. La Roser era una persona oberta que parlava de les seves inquietuds intel·lectuals, espirituals i humanes de forma molt natural. Et parlava de la vida i de la mort, de les seves estades recents a la Cova de Sant Ignasi de Manresa, de com editar els articles de Llorenç escrits a la tercera pàgina d'*El Ciervo*, una de les peces periodístiques més humanes i lúcides, més ben escrites, del periodisme dels últims cinquanta anys, de les seves quatre filles, gendres i joves, néts i nètes. No volia quedar despenjada de l'actualitat i de les persones amb les quals havia tractat durant anys. Anàvem a dinar sovint amb la companyia sempre entranyable de Jaume Arias, que a les alçades de la seva vida sap relacionar el passat i el present. La Roser s'ho passava molt bé. Respectava els altres, certament, però defensava els seus criteris en tots els àmbits sense cedir en res que ella considerés que entrava en el terreny dels principis. Era una entusiasta del bon papa Joan XXIII, del Concili, de l'obertura de l'Església. Quan estava en desacord en algun tema ho deia sense ferir ningú, expressant el seu pensament i animant que s'obris un debat sobre els temes que ella considerava centrals. No sempre va tenir èxit en aquestes iniciatives. Les seves restes foren traslladades a Viladrau, ben a prop de les del Llorenç, en un racó del Montseny que tant estimàvem i en el qual tantes vegades havíem compartit estones de conversa i d'amistat.

L'In memoriam de la propera setmana estarà dedicat a Mn. Josep Boix i al pare Joan Herrero.

Salvador Giner, el cardenal Martínez Sistach i Armand Puig fullegen l'obra d'Arnau de Vilanova.

El Dr. Josep Perarnau explica els objectius del nou centre.

Inaugurat el Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova

Ubicat al Seminari Conciliar de Barcelona, l'espai vol esdevenir punt de referència mundial

Carme Munté
Barcelona
Fotos: Agustí Codinach

Arreu del món només existeix un centre internacional d'estudis dedicat a Arnau de Vilanova, i aquest centre es troba al Seminari Conciliar de Barcelona integrat en el conjunt de la Biblioteca Pública Episcopal. Encara és només una sala pràcticament buida, on les lleixes esperen contenir l'obra i els estudis sobre aquest teòleg i metge del segle XIII, però el seu objectiu és esdevenir referent mundial per a tots els estudiosos d'Arnau de Vilanova, un dels grans pensadors, intel·lectuals i científics catalans.

La inauguració del Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova, amb la col·laboració del Seminari, de la Facultat de Teologia de Catalunya i de l'Institut d'Estudis Catalans, només es pot entendre tenint en compte la personalitat del seu inspirador i primer director, el Dr. Josep Perarnau. Capellà i eminent medievalista, reconegut

pels seus estudis sobre Ramon Llull i Arnau de Vilanova, el Dr. Perarnau és l'ànima d'aquest centre que cavalca entre l'àmbit de la fe i el de la cultura i la llengua del nostre país.

Així ho va constatar Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, quan va posar en relleu que el Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova és un símbol molt important al nostre país com a pont, d'una banda, entre l'acadèmia nacional del país i, de l'altra, el Seminari de Barcelona i la Facultat de Teologia de Catalunya. «Necessitem símbols com aquest», va afegir.

Salvador Giner va pronunciar aquestes paraules el divendres 7 d'octubre, el dia precisament de la inauguració del Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova. El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, va presidir la inauguració i va donar suport explícit a la tasca del Dr. Perarnau i al seu «treball infatigable».

El nou centre, va constatar el carde-

nal, «contribueix a conèixer i enriquir la nostra història com a poble més que mil·lenari, ens fa valorar el present i construir amb més elements el nostre futur». També va posar en relleu l'oportunitat de recollir avui dia l'aposta per la pau d'Arnau de Vilanova, «el segon gran teòleg català medieval després de Ramon Llull».

La inauguració del nou centre va coincidir amb la celebració de la III Trobada Internacional d'Estudis sobre Arnau de Vilanova a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona. És una trobada impulsada pel mateix Dr. Perarnau que durant tres dies aplega experts en els estudis sobre Arnau de Vilanova i que, a més, en aquesta ocasió ha coincidit amb el setè centenari de la seva mort, l'any 1311.

Cent anys de treball constant

Per fer-se una idea del que el nou Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova esdevindrà en el futur, el

Dr. Josep Perarnau va preparar una mena de tast als assistents a la inauguració i va anar resseguint a través d'alguns llibres «els cent anys de treball constant al nostre país sobre Arnau de Vilanova».

«Un treball constant», va dir el Dr. Perarnau, «que, de fet, comença amb un alemany que va descobrir que l'Arxiu de la Corona d'Aragó era una mina que ningú no havia explotat». Va ser així com l'alemany Heinrich Finke va escriure els tres volums d'*Acta Aragonensia* i va encetar un llarg camí continuat després per historiadors de casa nostra com el franciscà Josep M. Pou Martí, el caputxí Martí de Barcelona, Joaquim Carreras Artau o el jesuïta Miquel Batllori.

Però així com els escrits mèdics d'Arnau de Vilanova es troben actualment recollits en els catorze volums de l'*Opera Medica Omnia*, el Dr. Perarnau va reconèixer que el repte és «reprenre l'edició de les obres doctrinals», és a dir, de l'*Opera Theologica Omnia*. Es calcula que Arnau de Vilanova va escriure una trentena de títols d'obra religiosa fins a l'any 1305.

«De tot el que publiquem, envieu-nos-en un exemplar.» Amb aquesta crida feta en veu alta, el Dr. Perarnau va convidar els assistents a col·laborar en l'objectiu del nou centre: esdevenir un espai de referència per als estudiosos d'arreu del món de l'obra d'Arnau de Vilanova. Es preveu que a partir de la primavera del 2012 el centre ja començarà a funcionar.

Descobrir la Bíblia té premi a «Catalunya Cristiana»

Redacció / Barcelona

Hem iniciat un nou concurs a *Catalunya Cristiana*, amb la col·laboració de BCNmultimedia, per tal d'animar-vos a descobrir la Bíblia d'una manera més divertida. El trobareu un cop al mes al nostre suplement CatcristRecursos, a les pàgines centrals.

A més, participant al nostre espai *Descobrim la Bíblia* podreu guanyar molts regals. Fins a 200 llibres i DVD de l'editorial BCNmultimedia us estant esperant! Participeu-hi i envieu-nos les respostes al c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014, o bé a l'adreça de correu electrònic redaccio@catalunyacristiana.cat

Tercera edició del concurs de clipmetratges de Mans Unides

Redacció / Barcelona

Mans Unides presenta la 3a edició del concurs de clipmetratges *El teu punt de vista pot canviar el món*, una acció solidària 2.0 en què, per mitjà de vídeos d'un minut de durada, els usuaris, que són els que creen els continguts de la campanya, hauran de fer una reflexió sobre les desigualtats que es produeixen a l'Àfrica i sobre la pobresa i les seves causes.

El director de cinema Imanol Uribe, guanyador del premi Goya per *Días Contados*, presideix el jurat.

«L'estàtua de sant Miquel de l'església de les Borges Blanques és patrimoni físic i sentimental»

Josep Domènech, secretari del Consell Parroquial de les Borges Blanques i exalcalde del municipi

Jordi Curcó
Lleida

Què representa per al poble aquesta recuperació?

Disposar d'una figura tan imponent que, segons els tècnics, és més gran que les que coronen els edificis de la plaça de Sant Pere a Roma i pensar que sis o set generacions de borgencs ens contempen impressiona i alhora anima a recuperar el patrimoni físic, però una raó molt important també és la sentimental. Cal recordar que amb motiu d'una agricultura majoritària-

Cal remarcar la recuperació de l'estàtua com a patrimoni en dos sentits: físic i sentimental. És cert que el moment econòmic no és el millor i que la parròquia té necessitats, però també cal dir que l'any 2009 es va aprofitar una línia de subvenció de la Generalitat de Catalunya dedicada a la recuperació de béns mobles, així doncs, la pròpia Generalitat va suportar el 70% de la restauració i la parròquia, el 30%. Així mateix, aquesta despesa no ha comportat descuidar cap afer social de la parròquia per manca de diners, ja que, gràcies a les aportacions dels fidels, s'ha pogut superar.

Quin és el motiu pel qual no es torna a col·locar l'estàtua en el seu indret primitiu?

El fet d'haver estat modelada amb pedra de la Floresta, que és força porosa i a la vegada fàcil de treballar, ha propiciat diferents patologies. En primer lloc, hem de tenir en compte l'edat de l'estàtua. En segon lloc, els hiverns tan crus que tenim, amb boires i gebre. Una petita esclatxa o bé un petit porus fa que la humitat s'hi posi i el gel trenca la pedra. A l'estiu arribem als 40 graus a l'ombra i a l'hivern, als vuit o deu sota zero; aquest contrast de 50 graus de diferència fa estralls a les façanes i als terrats de les cases. En tercer lloc, les colònies d'algues i altres líquens

que s'anaven menjant la pedra. Si bé la recobrien i feia la impressió que la conservaven, era a l'inrevés; minaven i destruïen la pedra en el seu interior.

Tots els factors descrits i altres van ser els motius pels quals els tècnics del Centre de Recuperació de Béns Mobles de Catalunya aconsellaren conservar-la com a peça museística. Malgrat que no sigui de culte, tenim l'avantatge que ara és escanejada i es pot reconstruir amb molta precisió a qualsevol escala. Tinguem confiança, doncs, que en un futur no gaire llunyà sant Miquel Arcàngel torni a coronar la testa de la façana del temple, feta de nou amb materials inalterables al pas del temps.

ment de secà, amb anyades dolentes, sequeres i males collites, a més d'invasions i guerres (del francès, carlines, civil...), els borgencs hem anat perdent tot el patrimoni del nostre passat: el castell, l'antiga església, la presó, el convent de les germanes Carmelites... Avui la recuperació de sant Miquel ha comportat un interès i una gran expectació. La prova és que ja quan va ser descarregada del camió, que la va transportar des de Sant Cugat, una munió de gent va venir a veure-la, ja que la mateixa curiositat despertava un interès extraordinari.

Com a feligrès de la parròquia, creu que ha estat un encert aquesta restauració?

Nou secretari general de «Las Edades del Hombre»

Religión Digital / Valladolid

El Patronat de la Fundació «Las Edades del Hombre», reunit recentment a Valladolid, va acceptar la renúncia voluntària sol·licitada pel seu secretari general, José Ramos Domingo, i va nomenar per al mateix càrrec Gonzalo Jiménez Sánchez, sacerdot de la diòcesi d'Àvila. A més del seu ministeri pastoral en els àmbits parroquial i de l'ensenyament, Jiménez Sánchez és

l'actual director de l'Obra Social de Caja de Àvila.

La Fundació va agrair a Gonzalo Jiménez Sánchez la seva «generosa disponibilitat» per assumir aquest càrrec «tan decisiu», que fa possible a la societat «el gaudi» del patrimoni artístic de l'Església catòlica a Castella-Lleó i afavoreix «la comprensió del seu permanent significat religiós com a expressió plàstica de l'Evangeli de Crist».

Quatre mesos de restauració

L'església de l'Assumpció de les Borges Blanques, capital de les Garrigues, va recuperar el 19 de setembre l'escultura en pedra de sant Miquel Arcàngel, que lluita coronant la cornisa de la seva façana principal.

L'escultura va arribar a les Borges procedent del Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat, després d'haver estat restaurada durant quatre mesos. Tallada en pedra, es va haver de retirar d'urgència ja fa temps, a causa de la seva degradació, que provocava el despreniment de fragments de pedra i el perill conseqüent.

La intervenció s'ha centrat en la consolidació, l'eliminació de les alteracions biològiques, la neteja de la pedra i la unió i adhesió dels diversos fragments de què es componia. La restauració efectuada ha estat important i complexa a causa de les dimensions de l'escultura, d'uns tres metres d'alçada i més de tres tones de pes. També ho ha estat pel seu estat de degradació i pel seu

complicat desmuntatge d'on estava col·locada. En aquesta operació es va retirar també una altra escultura més petita, la de l'arcàngel Gabriel, que serà la propera a ser restaurada i que juntament amb l'arcàngel Rafael, que és encastat a la mateixa façana a la base del campanar, formava una singular trilogia d'arcàngels datades en la mateixa època de construcció del temple, l'any 1750, que distingia l'església de les Borges.

La bona notícia

Als 103 anys conversa amb el Papa

Francesc Gamissans

Ens queden records esporàdics i puntuals de la visita del Papa a Madrid l'agost passat amb motiu de la Jornada Mundial de la Joventut. Un d'ells és la visita que va fer al Sant Pare sor Teresita, una religiosa cistercenca que, als seus 103 anys, és la religiosa més anciana del món.

Sor Teresita, monja de clausura, va sortir per primera vegada en 84 anys del convent per conèixer personalment Benet XVI. La trobada va tenir lloc el 20 d'agost a la Nunciatura Apostòlica. Sor Teresita va pujar al cotxe de Mn. Àngel Moreno, capellà del seu monestir de Guadalajara, acompanyada de la mare abadessa del monestir, sor María. El viatge, va explicar ella mateixa, «va servir per a l'entrevista més important de la meua vida».

El Papa l'esperava, com és lògic, amb cert interès i curiositat per conèixer i parlar amb la monja que ha estat més temps (84 anys) sense sortir del convent, i que va entrar a la clausura justament el dia que va néixer Joseph Ratzinger, més tard Benet XVI. «Reso per vostè cada dia», va dir al Sant Pare, el qual li va agafar les mans i li féu un senyal de la creu al front en forma de benedicció. Després la va obsequiar amb uns rosaris blancs. En declaracions posteriors, el capellà del monestir va comentar que sor Teresita té «un cap clar i una capacitat d'entesa i diàleg tan grans» que es va mantenir sempre serena i tranquil·la en la conversa. D'altra banda, l'abadessa va revelar que sor Teresita estava molt contenta i trasbalsada per la munió d'atencions rebudes a la Nunciatura, no tan sols pel Papa, sinó també per molts bisbes i cardenals.

La influència del beat Joan Pau II en l'Església i en el món

Presentació del llibre «Juan Pablo II. La biografía», d'Andrea Riccardi

Margarita Borrull Puigarnau
Barcelona

El 5 d'octubre passat es va presentar a Barcelona el llibre *Juan Pablo II. La biografía*, escrit pel Dr. Andrea Riccardi, catedràtic d'Història Contemporània i fundador de la Comunitat de Sant'Egidio, i publicat per Editorial San Pablo. L'acte es va celebrar al Casal del Metge. El llibre va ser editat, en italià, amb motiu de la beatificació de Joan Pau II. L'autor del llibre va conèixer el Papa de prop i els unia certa amistat personal. A més, Joan Pau II va donar suport durant el seu pontificat a la tasca de solidaritat amb els pobres, la comunicació de l'Evangeli i la recerca de l'ecumenisme, epicentre d'aquesta associació de laics de l'Església catòlica que va néixer l'any 1968.

S'ha dit que el carisma de Joan Pau II supera el de tota la resta de papes coneguts. Potser, a part del seu caràcter jovial, de la seva mirada pregona que feia estremir els cors, dels quilòmetres recorreguts arreu del planeta i de l'afany per saltar-se els protocols, l'acompanyaven altres qualitats i circumstàncies que van fer que el seu llarg papat contribuís a fer un gir a la història de l'Església i del món actual.

El Papa dels joves

A la taula rodona van participar el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, que va destacar que el beat Joan Pau II no només va convocar multituds en vida sinó també a l'hora de la seva mort, i va ser un líder no només religiós. El van acompanyar Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona; Enric Juliana, director adjunt de *La Vanguardia*, i Xavier Vidal-Folch, director adjunt de *El País*, que, entre altres coses, va apuntar: «Va exercir un papat conservador en el qual també van néixer iniciatives liberals i progressistes.»

A Joan Pau II se l'ha anomenat el «Papa dels joves», el «Papa viatger», que amb el seu esperit i tenacitat era capaç de canviar les situacions més fèrries. I en una part del llibre l'autor descriu com va ajudar al desmantellament del comunisme a Rússia. Enric Juliana va explicar: «L'autor aporta nous detalls i elements desconeguts fins ara en biografies anteriors, sobretot pel que fa a la relació de Joan Pau II amb Rússia, abans i després de la *perestroika*. També del seu paper cabdal en la guerra freda i el perill de desarmament nuclear per part de Rússia.» I va destacar la delicadesa del

Papa quan va evitar que desaparegués, juntament amb el comunisme soviètic, l'esperit i l'essència del poble rus. I és que ell va viure l'experiència terrible de la guerra, present al seu país natal, i les amenaces contra la cultura i la identitat de Polònia en la seva joventut.

Complex i polièdric

Per tota la trajectòria vital anterior al seu pontificat, el beat Joan Pau II s'erigeix com a personatge «complex i polièdric», en paraules de Jaume Castro. Tota la seva biografia travessa els greus problemes del segle XX. Castro va destacar quatre punts cabdals de la seva persona: «La crisi del catolicisme i les seves paraules el primer dia del seu pontificat amb el "No tingueu por!". Va encarnar l'esperit del Concili Vaticà II; també era un home obert però a la vegada reservat perquè vivia una pregària plena d'amor a Jesús i en la tendresa de Maria. Es tractava d'una pregària geogràfica, oberta al món. Finalment, no era un Papa polític, però amb la seva força tocava els cors

i s'oposava a les guerres, fins al punt que va arribar a sacsejar el curs de la història.»

I és que un personatge com Joan Pau II, que va idear i va organitzar les Jornades Mundials de la Joventut, que es va reunir amb líders religiosos i polítics, que va formar tota una generació de cristians des del bressol, que va influir des de la senzillesa i tenacitat en el rumb de l'Església, de la política i de la història, i que fins i tot va completar la tradició mariana de la pregària del Sant Rosari amb els misteris de llum, resumeix els trets de la seva personalitat i treball en la seu de Pere. En una part del seu llibre, Riccardi ens el descriu de diverses maneres: «Home del Concili», «Papa de la tradició», «anticonformista», «amic dels pobres», «esportista», «més que un polític, un polític del Déu».

Xavier Vidal-Folch va manifestar que l'autor de l'obra no amaga la polèmica que va aixecar en vida sobre algunes temàtiques, ni tampoc els elements crítics, però va suavitzar la tensió. I va acabar dient: «Joan Pau II era un home

Sergi Vila

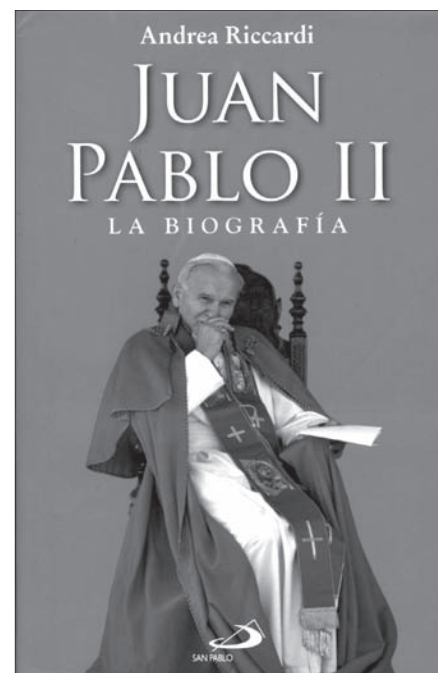

Els quatre ponents van dissertar sobre el protagonista del llibre.

«Va encarnar l'esperit del Concili Vaticà II»

de pastoral i d'acció, un agitador.»

Va ser un home que no va passar desapercebut, ni pel seu caràcter ni per la seva feina. Les obres d'aquest Papa han parlat eloqüentment en aquests gairebé 27 anys de pontificat. Per a Vidal-Folch, va ser un «agitador social»; per al cardenal Martínez Sistach, «un home intrèpid i un gran resistent durant tota la seva vida»; per a Enric Juliana, «un estratega», i per a Jaume Castro, «el Papa que va convertir un funeral global en epifania de la vida». En el seu cas, els dots naturals i el magnetisme que exercia sobre tot tipus de persones es van perfeccionar amb el seu esperit que l'empenyia i la gran fe

Andrea Riccardi, *Juan Pablo II. La biografía*. Editorial San Pablo, 664 pàg.

que tenia. Una fe que creixia pel tracte amb Déu en la pregària i la gran confiança en la Mare de Déu. El lema que va escollir per al seu pontificat (*Totus tuus*) es podia interpretar com un clam que va néixer del cor d'aquest Pontífex que quan es va consagrar a Maria d'aquesta manera total confirmava el gran poder que Déu ha atorgat a la seva mare i la protecció especial que exerceix sobre tots els homes de la terra.

El cardenal Martínez Sistach va argumentar així la seva definició de Joan Pau II com a Papa global: «Ho demostren els seus viatges i el seu magisteri, especialment en l'àmbit dels drets humans i de la pau. En molts moments va demostrar fins i tot intrepidesa.» Aquest coratge i gosadia eren la força de la fe que cremava al seu interior. Un Papa obert a tothom, un Papa modern que no renunciava als avenços tecnològics i als nous descobriments de la ciència. Però a la vegada, un gran defensor dels drets humans, de la vida, dels no nascuts i, en definitiva, dels drets dels més pobres i febles.

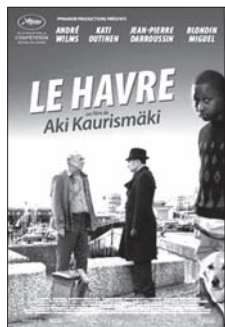
Ple de força

L'arquebisbe de Barcelona va assegurar que «la fe l'empenyia a no donar-se mai per vençut. El Papa deia sovint que les coses es poden canviar, que es poden transformar». I aquí podem rememorar un dels passatges de l'Evangeli en el qual se'ns recorda, a través del mateix Jesús, que la fe mou muntanyes i canvia el curs de les coses, a vegades de les més impensables.

Ens trobem davant de la figura d'un home ple de força que no s'ha acovardit davant dels problemes globals tan importants del segle XX, ni tampoc davant dels personals. Va afrontar un atemptat amb coratge i pau i va arribar a perdonar i estimar la persona que va disparar l'arma. Un testimoni en el qual l'amor d'aquest home esdevé força centrípete que transforma les coses. En paraules del cardenal Lluís Martínez Sistach, «com més gran, malalt i menys imatge oferia, més joves tenia al seu voltant». O com va acabar afirmant Enric Juliana: «L'Esperit Sant va tenir una visió estratègica quan va escollir com a Papa el cardenal Karol Wojtyła.»

VIII Mostra de Cinema Espiritual de Barcelona

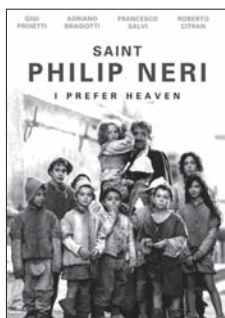
Del 4 al 13 de novembre es projectaran 10 pel·lícules als Cinemes Alexandra i a l'auditori de la Facultat de Comunicació-Blanquerna

LE HAVRE (2011), d'Aki Kaurismäki. Divendres 4 de novembre, a les 19.30 h, a la Sala 1 dels Cinemes Alexandra. 103 minuts. Salutació: Cardenal Lluís Martínez Sistach.

Enginyosa i divertida, és un alè d'optimisme, solidaritat i alegria que reconeix el valor de tota persona, especialment dels marginats socials. A la pel·lícula, Marcel Marx, escriptor i bohemí empedreït, s'ha autoexiliat a la ciutat de Le Havre, treballant d'enllustrador. Ha enterrat el somni de convertir-se en un autor reconegut i viu feliçment dintre d'un triangle format pel seu bar preferit, el seu treball i la seva esposa Arletty. Però el destí fa que es creui amb un emigrant menor d'edat arribat de l'Àfrica negra just quan la seva esposa està molt malalta.

Presentació: Peio Sánchez, director de la Mostra i Setmana Cinema Espiritual.

PREFIERO EL PARAÍSO I Y II (2010), de Giacomo Campiotti. Dissabte 5 de novembre, a les 17.30 h, a la Sala 2 dels Cinemes Alexandra. 100 minuts cadascuna.

«Siate buoni, se potete!» s'ha convertit en l'expressió més coneguda de Sant Felip Neri, un dels sants més populars de la història de l'Església. Interpretat per Gigi Proietti, la pel·lícula va tenir sis milions d'espectadors a Itàlia en la seva estrena a la televisió, en dos capítols. En ella es segueix la vida d'aquest sant que va mostrar una nova dimensió del sacerdot sortint als carrers foscos del segle XVI a Roma a cercar els nois orfes.

Presentació: Gna. Victòria Molins, religiosa de la Companyia Santa Teresa de Jesús.

IL ÉTAIT UNE FOI (2010), de Pierre Barnerias. Diumenge 6 de novembre, a les 19.30 h, als Cinemes Alexandra. 90 minuts.

Què tenen en comú Lijua, que ens rep somrient i amb els braços oberts a les

portes de Mae To, a les muntanyes al nord-oest de Tailàndia, i un home de mitjana edat, senegalès, que tria cantar per explicar el que significa per a ell l'oració? Els uneix una sola fe: són cristians i viuen en llocs on el catolicisme és una comunitat religiosa minoritària, a cops perseguida o distant. Això es van proposar Gabriel i Xerris quan van decidir recórrer amb bicicleta 11.000 quilòmetres per anar a trobar-se amb l'Església, lluny de París, lluny de Roma.

Presentació: Francesc Grané, Facultat de Comunicació Blanquerna-URL.

DUNS SCOTO (2011), Fernando Muraca. Dilluns 7 de novembre, a les 19.30 h, a la Sala 1 dels Cinemes Alexandra. 90 minuts.

Duns Scoto va ser un frare franciscà que va oferir una significativa explicació teològica sobre la Immaculada Concepció de Maria. En la pel·lícula se'ns explica la seva vida en una època, el segle XIV, conflictiva entre l'Església i el rei de França i on el petit Joan desitja ser franciscà. Premiada al Festival Internacional de Cinema Catòlic *Mirabile Dictu* resulta una pel·lícula imprescindible per conèixer la figura d'aquest teòleg.

Presentació: Cinto Busquet, escriptor i teòleg.

EL ÁRBOL DE LA VIDA (2011), de Terrence Malick. Dimarts 8 de novembre, a les 19.30 h, a la Sala 1 dels Cinemes Alexandra. 138 minuts.

Una obra mestra del cinema espiritual que requereix l'aprofundiment i el diàleg per a la seva comprensió. Aquesta sessió vol oferir unes claus als espectadors que la veuen per primer cop i unes pistes d'aprofundiment per a aquells que ja la coneixen i saben que, com totes les grans obres, mereix ser «revisitada». Una ocasió única per descobrir —o redescobrir— l'experiència espiritual a través del cinema.

Presentació: Dra. Claudia Di Giovanni, directora de la Filmoteca Vaticana, i Josep Maria Carbonell, degà de la Facultat de Comunicació Blanquerna de la URL.

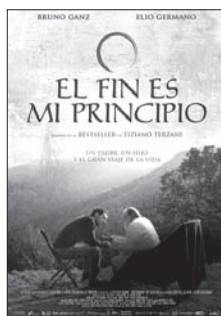
THE HUMAN EXPERIENCE (2008), de Charles Kinnane. Dimecres 9 de novembre, a les 19.30 h, a l'Auditori de la Facultat de Comunicació Ramon Llull (Carer Valldonzella,

12). 90 minuts.

Presentació de la col·lecció *Historia del cine en películas* (Ed. Mensajero).

La història de dos germans que viatgen pel món a la recerca de respostes a les últimes preguntes: qui sóc jo? Qui és l'home? Per què la recerca de sentit? El seu viatge ens duu fins a la vida de les persones sense sostre dels carrers de Nova York, els orfes i els nens amb discapacitat al Perú, i els leprosos abandonats als boscos de Ghana, a l'Àfrica. Allò que aquests joves descobreixen els canviarà per sempre.

Presentació: Norberto Alcover, jesuïta, de la Facultat de Comunicació Universitat Pontifícia de Comillas.

EL FIN ES MI PRINCIPIO (2010), de Jo Baier. Dijous 10 de novembre, a les 19.30 h, a la Sala 1 dels Cinemes Alexandra. 98 minuts. *In Memoriam* al P. Ignasi Salvat.

Tiziano Terzani és un famós corresponsal italià que ha viscut en primera persona els esdeveniments polítics i socials més importants del segle XX. Però, a la fi de la seva vida desitja reunir-se amb el seu fill Folco per deixar-li el testament del seu recorregut espiritual. La pel·lícula es presenta com una petita revelació sobre el sentit de la vida i de la mort. Una ocasió privilegiada per aprofundir en el diàleg interreligiós.

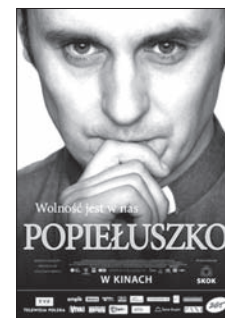
Presentació: Xavier Melloni, jesuïta, Facultat de Teologia de Catalunya.

MONSIEUR LAZHAR (2011), de Philippe Falardeau. Divendres 11 de novembre, a les 19.30h, a la Sala 1 dels Cinemes Alexandra. 94 minuts. Presentació del premi SIGNIS del Festival.

Bachir Lazhar, un immigrant algerià, és contractat per substituir un mestre d'escola primària que ha mort tràgicament. Mentre que a la classe anima tot-hom, ningú a l'escola és conscient de la dolorosa vida anterior de Bachir, ni del fet que s'enfronta al risc de ser deportat en qualsevol moment. Falardeau segueix aquest home humil, disposat a transcendir la seva pròpia pèrdua amb la finalitat d'acompanyar els nens més enllà del silenci i de la mort.

Presentació: Miriam Díez, Facultat de Comunicació Blanquerna URL.

POPIELUSZKO, LA LIBERTAD ESTÁ EN NOSOTROS I Y II (2010), Rafal Wiczynski. Dissabte 12 de novembre, a les 15.30 h, a la Sala 2 dels Cinemes Alexandra. 90 minuts cadascuna.

Mort als 37 anys per la seva proximitat als treballadors del sindicat Solidarnosc, la pel·lícula ressegueix la vida de Popieluszko, cercant les arrels del personatge, avui beat, del qui es va dir que «amb les úniques armes espirituals de la veritat, de la justícia i de la caritat va cercar mantenir i testimoniar la llibertat de la seva consciència de ciutadà i de sacerdot». Una pel·lícula que serveix per comprendre la història recent de Polònia, i per il·luminar la dimensió social del cristianisme.

Presentació: Josep Maria Caparrós, Facultat de Geografia i Història UB.

EL GRAN MILAGRO (2011), de Bruce Morris. Diumenge 13 de novembre, a les 17.30 h, a la Sala 1 Cinemes Alexandra. 70 minuts.

Pel·lícula d'animació mexicana dirigida especialment a les famílies. Construïda des del relat d'una celebració de l'Eucaristia, és una reflexió sobre com la fe pot canviar les persones. Resulta suggeridora a l'hora d'explicar com les nostres expectatives no coincideixen amb allò que Déu ens ofereix, però quan ho descobrim resulta molt millor.

Presentació: Daniel Arasa, Facultat de Periodisme Universitat Abat Oliba.

Exposició de dibuixos de Pilarín Bayés a Vic

S'hi poden contemplar més de cent originals ordenats per dècades

Miquel Àngel Codina
Vic

Amb motiu de la celebració de l'Any Pilarín, la ciutat de Vic acull diverses activitats vinculades amb la cèlebre ninotaire infantil. Per exemple, l'abril passat Pilarín Bayés va rebre la màxima condecoració que atorga l'ajuntament de Vic, la medalla d'Or. Ara, sota el lema *Benvinguts al circ de la Pilarín*, es presenta una exposició antològica de la seva obra. La mostra es pot visitar fins al 8 de gener del 2012 al Museu de l'Art de la Pell de Vic.

Benvinguts al circ de la Pilarín dona a conèixer una part de l'obra de la il·lustradora vigatana des dels seus inicis, com a estudiant de Belles Arts, fins a l'actualitat. L'exposició consta de més de cent originals ordenats cronològicament per dècades: des del 1960 fins al 2011. Al llarg d'aquest recorregut, el visitant pot apreciar la seva evolució, tant pel que fa a la tècnica com a l'estil. De l'estil ingenu, elegant i estilitzat dels anys de joventut ha passat a un estil propi totalment definit, madur i inconfusible.

Agraïment i emoció

L'ambientació de la mostra és el món del circ. La Pilarín explica a *Catalunya Cristiana* el motiu d'aquesta decisió: «Vaig fer un autoretrat per a aquesta antològica i em vaig pintar com a domadora de circ. Vam trobar que era bonic fer servir la metàfora del circ per a l'exposició.» I afegeix: «Em produeix un gran agraïment i emoció que l'any en què m'han atorgat la medalla d'Or de la ciutat es faci aquesta exposició

a Vic.» Segons ella, l'èxit dels seus dibuixos rau en «la sort d'haver tingut una continuïtat».

Així doncs, l'espectador pot endinsar-se dins d'aquest món a través d'una gran carpa de circ, on l'acompanyen diferents personatges característics del circ: l'home forçut, la ballarina, el menjafocs, el faquir, l'equilibrista, les trapezistes... tots ells retallats en plafons de fusta, dibuixats i pintats per la Pilarín.

Cap a la meitat de l'itinerari, el públic entra dins d'una antiga caravana de circ, on està reflectida la part més personal de l'artista. Allà es pot observar, de manera gràfica i

visual, un cronograma de la vida de la veterana ninotaire dins d'un context històric. A la darrera sala hi ha una composició, tipus *collage*, amb més de les 300 portades dels llibres que ha il·lustrat. L'exposició acaba amb una biblioteca infantil, amb tauletes i cadiretes de cartró decorades per la dibuixant, on els infants poden consultar llibres i contes de la Pilarín, cedits per diferents editorials.

Nascuda a Vic l'any 1941, Pilarín Bayés estudia a la Facultat de Belles Arts de Barcelona i allí la descobreix la pedagoga Marta Mata, la qual la introdueix en el món professional. El 1964 publica el seu primer conte per a infants, titulat *El meu pardal*, d'Editorial La Galera, i comença a col·laborar amb la revista *Cavall Fort*. D'aleshores ençà ha publicat més de 765 llibres, ha col·laborat en innumbrables publicacions, exposicions d'obra original i els seus dibuixos s'han aplicat a tot tipus de suports i formats. És una artista compromesa amb el seu país, Catalunya, i això es reflecteix clarament en el gruix de la seva extensa obra. Així mateix, la seva gran qualitat artística i humana li ha permès il·lustrar qualsevol escenari, indret o personatge d'arreu del món i de totes les èpoques. En els últims temps ha treballat en la sèrie d'animació *L'illa del far*, que emet actualment el Canal Super 3, de Televisió de Catalunya, els dissabtes a la tarda.

Més informació: Museu de l'Art de la Pell de Vic, carrer de l'Arquebisbe Alemany, 5 - 08500 Vic, tel. 938 833 279. Els horaris són: dimarts a divendres (d'11 a 14h i de 17 a 20h) i dissabtes, diumenges i festius (d'11 a 14h).

Gent de casa

Pintor Josep Verdaguer, tot un místic

Feia temps que amb Josep Verdaguer ens coneixíem de vista, però fou arran d'una visita seriosa, protocol·lària i oficial que vaig fer al seu estudi quan la conversa ràpidament va anar pel tombant espiritual i veritablement aquell vell pintor d'esglésies se'm revelà com tot un místic.

Hom advertia que les moltes hores de solitud passades dins de les esglésies amb els pinzells a la mà, enfilat dalt de bastides a metres del terra l'havien colpit espiritualment. Però fou sobretot el 1980, quan va visitar l'Índia amb la seva esposa, que va tornar molt canviat.

Havia nascut a Sant Andreu de Palomar l'11 de maig del 1923. Als dotze anys, els mags d'Orient li deixaren el primer estoig de pintures a l'oli. Des d'una visita amb el seu pare a la Sala Parés del carrer barceloní de Petritxol, on exposava Joaquim Mir, quelcom l'havia transformat.

Hi ha dos Verdaguers. El de les exposicions és l'home pintor d'allò efímer, passos a nivell, barraques suburbials i tendals de platja. Un home que ha exposat a les millors galeries de l'Estat i ha triomfat a Estocolm, Montevideo, Viena, Nova York, Chicago, Ottawa, Grenoble... I el Verdaguer dels murals.

El 1956 s'havia acabat de reconstruir l'església parroquial de Sant Andreu de Palomar. Mn. Josep Casanoves li va encarregar les pintures murals de manera que, amb una remuneració simbòlica, i de tant en tant, es passava hores a vint metres d'alçada dibuixant evangelistes de quatre metres, àngels de tres i enormes figures prenent com a models els seus veïns i, si no, algun futbolista del Barça de l'època.

En aquella església de Sant Andreu, la seva, també és va confirmar com a pintor. I arribaren els diferents encàr-

recs: el mural de l'aeroport del Prat el 1962, el santuari de la Salut, a Girona, Sant Jaume de Queralbs, Sant Andreu de Cassibrós, a Estaon, Sant Pere de Lladrós, a la Vall de Cardós, Vallbona d'Anoia, Mostesclado a Vall Ferrera, Sant Adrià de Besòs, Llavorsí o la Coma a Monistrol de Calders.

Verdaguer ironitzava de tenir el rècord Guinness de pintar esglésies catalanes, i potser el del món, almenys al segle XX. Al seu estudi, situat a la confluència dels carrers Gran, de Sant Andreu, amb Llenguadoc (ara un rètol diu que es lloga), va continuar pintant. Fins i tot després que ell i la seva dona ingressessin en la modèlica Casa Asil de Sant Andreu, que fundaren les religioses de la Sagrada Família d'Urgell amb la beata Anna Maria Janer Anglarill.

Fou un moment en què es concentraren els guardons, reconeixements i homenatges, entre ells la medalla

Joan Pallarès-Personat

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

d'Honor de la Ciutat, però ell sempre deia que els que més agraïa eren els dels seus amics pintors de Sant Andreu. Primer va morir la seva esposa. Ell, acompanyant-se amb el seu bastó, continuava anant de l'Asil a l'estudi a pintar, a trobar-se amb l'espiritualitat que li donava la solitud i la pintura. Això ho continuà fent fins als seus darrers dies. Ens va deixar el març del 2008 i diversos centenars d'amics li donaren el darrer adéu a la parròquia de Sant Andreu, admirant aquelles pintures que ell havia creat mig segle abans.

• Per saber-ne més: *Josep Verdaguer, pintor de Sant Andreu*, de Nau Ivanow (2002) i *J. Verdaguer*, de Joan Iriarte i Josep Maria Cadena (1986).

Llibres

El millor de nosaltres

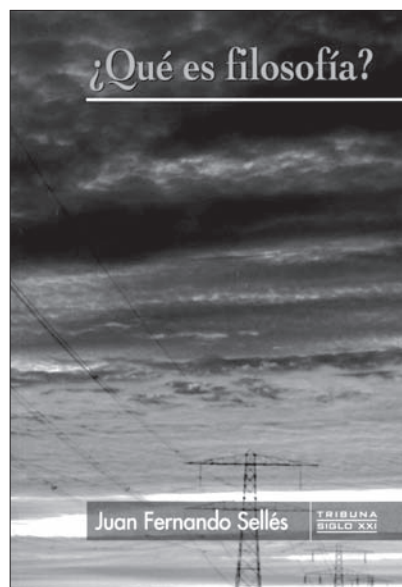
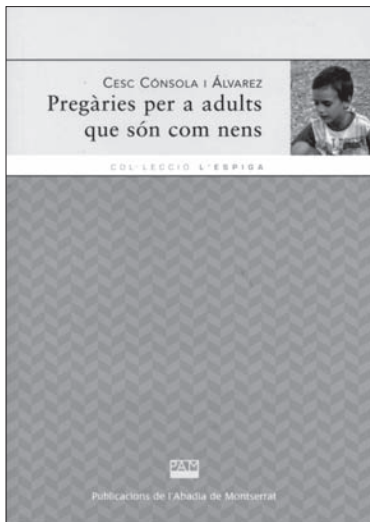
Aquesta obra està estructurada seguint un esquema de deu qualitats o virtuts (sinceritat, paciència, moderació, gratitud, humilitat, perdó...). Segons l'autora, la psicòloga Vivien Reid Ferrucci, són les que més ens poden ajudar a afrontar les diferents proves de la vida quotidiana amb claredat i serenitat. També ens parla de la cortesia espiritual. A la cortesia l'anomenem de forma comuna «saber viure». Aquest és l'objectiu del llibre: aprendre a saber viure.

Vivien Reid Ferrucci, *Saber vivir. La cortesía del alma*. Editorial Paulinas, Col·lecció Candil Encendido, 2011, 176 pàg.

Experiència amb Déu

Al llarg d'aquestes pàgines, l'autor ens ofereix una sèrie de petites oracions destinades al públic adult que són com infants, és a dir, aquelles persones que creuen encara avui «en la bondat originària». Cesc Cónsola explica que «ser com un infant és unir la paraula amb el fet, de manera que no hi hagi distància. Que el sí sigui sí i el no sigui no». Per a ell, resar es basa principalment «en l'autoestima que neix d'una experiència amb Déu».

Cesc Cónsola i Álvarez, *Pregàries per a adults que són com nens*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció L'Espiga, 2011, 78 pàg.

Canals de solució

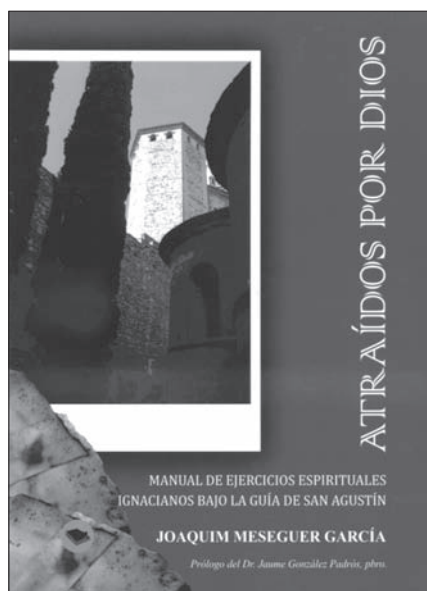
El filòsof i professor Juan Fernando Sellés ha escrit un llibre senzill i agut que tracta amb un estil directe els temes més importants que preocupen tota persona: la veritat, el bé i el mal, els afectes, el sentit personal, el destí... El lector es col·loca davant seu de manera que es veu totalment compromès i, en aquesta mesura, és filòsof. Al mateix temps, intentarà trobar els diferents canals de solució als problemes plantejats.

Juan Fernando Sellés, *¿Qué es filosofía?* Ediciones Internacionales Universitarias, Col·lecció Tribuna Siglo XXI, 2011, 240 pàg.

Un manual original

Els exercicis espirituals són una ocasió per escoltar més atentament la veu divina. Aquest manual d'exercicis espirituals és fruit de la meditació, la pregària i les reflexions de Mn. Joaquim Meseguer durant les diverses estades que ha fet al monestir de Poblet. La síntesi de sant Agustí i sant Ignasi, que han marcat profundament l'espiritualitat del cristianisme i la cultura universal, fa que aquest llibre sigui original i interessant.

Joaquim Meseguer García, *Atraídos por Dios*. Editorial Bubok, 2011, 120 pàg.

Personalitat única

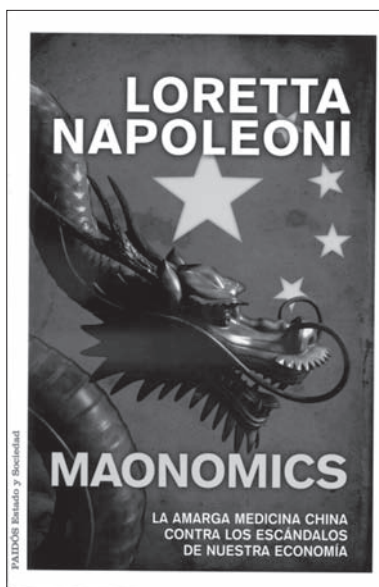
«Viu i deixa viure, aquest és el meu lema.» Cayetana Fitz-James Stuart, duquesa d'Alba, icona de dos segles, narra per primera vegada la seva història. Amb sinceritat, passió i sentit de l'humor, repassa els records en aquesta autobiografia. Des de la infància de nena òrfena fins a l'actualitat, no deixa res per explicar: la relació amb el pare, els grans amors, les tragèdies personals, el treball per la Casa d'Alba, el paper de mare, la increïble vida social...

Cayetana Stuart y Silva, duquesa de Alba, *Yo, Cayetana*. Espasa Libros, 2011, 288 pàg.

Reescriure el passat

A les veus d'Aomame, l'enigmàtica instructora de gimnàstica, i de Tengo, el professor de matemàtiques i escriptor, se suma, en aquest tercer volum de la novel·la *1Q84*, la d'un nou personatge: el detectiu Ushikawa. Després de l'immens èxit obtingut per Murakami amb els llibres anteriors, té lloc el desenllaç de la història d'uns personatges que lluiten per reescriure el passat amb uns mètodes oposats a les dels clàssic de George Orwell.

Haruki Murakami, *1Q84. Llibre 3*. Editorial Empúries, Col·lecció Empúries Narrativa, 2011, 446 pàg.

L'economia del futur

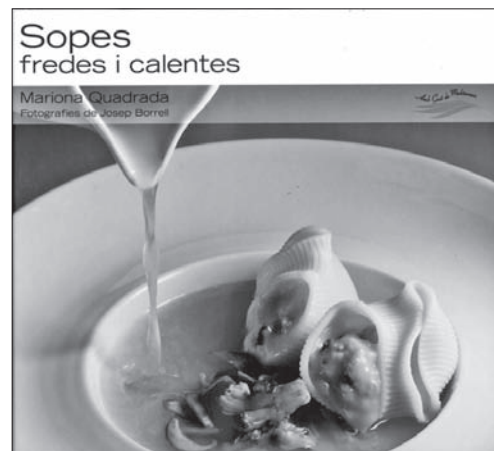
Loretta Napoleoni, periodista i economista italiana experta en terrorisme, analitza sense embuts en aquest volum el paper de l'economia xinesa al món i assenyala els aspectes que Occident hauria d'aprendre del país comunista. Defensa que el model econòmic del futur és el «capicomunisme», que combina elements capitalistes i comunistes. Segons ella, el nostre capitalisme només se salvarà si sabem canviar radicalment els nostres capitalistes.

Loretta Napoleoni, *Maonomics*. Ediciones Paidós, Col·lecció Paidós Estado y Sociedad, 2011, 350 pàg.

Amb cullera

En aquest volum, Mariona Quadrada, que es dedica des de fa gairebé trenta anys a la docència culinària, ens ofereix una guia de propostes d'«àpats de cullera», ja siguin per a l'època d'hivern o d'estiu. Des de sopes, cremes i purés tradicionals (com són escudelles i sopes de pa) fins a plats més recents, com l'atrevida combinació de verdures amb iogurt. Les imatges que acompanyen les receptes són del fotògraf professional Josep Borrell.

Mariona Quadrada y Josep Borrell, *Sopes fredes i calentes*. Cossetània Edicions, Col·lecció Amb Gust de Mediterrani, 2011, 120 pàg.

Crítica literària

Quim Valls: amor i humor com a escola de vida

Heus ací un autor que es dispara: Quim Valls. El seu darrer llibre, *Bona nit i bona sort*, està tenint una acollida excel·lent. Fa preveure un llarg recorregut literari per a aquest professor de prop de 52 anys, que —com ell humorísticament diu— «n'aparenta 51 i mig».

Entre els molts mèrits que atresora Quim Valls hi figura ser un exitós professor de matemàtiques. Però també el fet habitual d'emprar l'amor per la feina i l'humor en la seva execució com a fonaments de la seva escola de vida. Del seu estil i tarannà.

Al seu llibre *Bona nit i bona sort* convida el lector a matricular-se en l'anomenada «universitat nocturna de la bona sort». Es tracta d'imaginar el que vols aconseguir. Creure-t'ho per crear-ho. D'això se n'ocuparà el cervell al llarg de la nit. Com? A través de l'activa col·laboració del subconscient, el ball frenètic de les neurones que sugestionades pels nostres desitjos s'entrecreuen i harmonitzen per afavorir la nostra meta.

És impressionant el poder de la sugestió. Ella pot crear les condicions per assolir allò que volem, sempre que nosaltres ho desitgem intensament i ens

JOAQUIM VALLS
Bona nit i bona sort.
Viena edicions, 2011, 192 pàg.

exercitem a demanar-ho de manera disciplinada i intensa. Com? Escrivint els nostres desitjos dia rere dia... i deixant que el subconscient executi les ordres mentre nosaltres dormim.

En Quim és també un perspicax interpretador de la lletra dels altres, allò que se'n diu grafologia. De fet, d'aquesta habilitat n'ha fet un instrument de transformació professional tal com ens explica al seu anterior llibre *Bon dia i bona lletra*. D'això se'n diu grafotransformació. Segons Quim Valls, la cal·ligrafia reflecteix el nostre caràcter. Així doncs, si canviem la nostra cal·ligrafia, canviem el nostre caràcter. L'efecte n'és alhora una causa.

És el que defensa, per exemple, el budisme a l'hora d'esperonar el fet de somriure. Encara que no ens sentim feliços, si ens entestem a somriure una bona estona, ens acabarem sentint feliços.

Sorprenent? No del tot. Modernament els científics han comprovat la veracitat d'aquesta tesi: que l'efecte es pot convertir alhora en causa d'un nou efecte. Comproveu-ho! Els vostres col·legues us ho agrairan.

Quim Valls ha afegit darrerament a la seva vida la faceta de radiofonista sota el suggestiu títol d'*Escola de vida*, un espai que s'emet cada dissabte de 15 a 16 hores a la programació de Ràdio 4. Un programa que dirigeix i per on passen aquells autors que tenen coses a dir sobre el creixement personal i que ho han reflectit en llibres.

Precisament els llibres són un món extremament pròxim per al bon Quim, empresari i emprenedor de mena. En llegeix un bon grapat cada setmana. La seva és, doncs, una cultura enciclopèdica, d'on brollen amenes síntesis de coneixements aliens que ell alinea

i resumeix amb els seus grans dots de pedagog.

Heus ací el perfil d'un home entestat a fer de l'humor i l'amor la fórmula de l'èxit a la vida. A poc a poc i amb bona lletra, somiant un xic cada nit les noves realitats desitjades. Gaudint-les abans i després.

Crítica cinematogràfica

La generositat dels que tenen un do

ANOTHER YEAR

DIRECTOR: Mike Leigh.

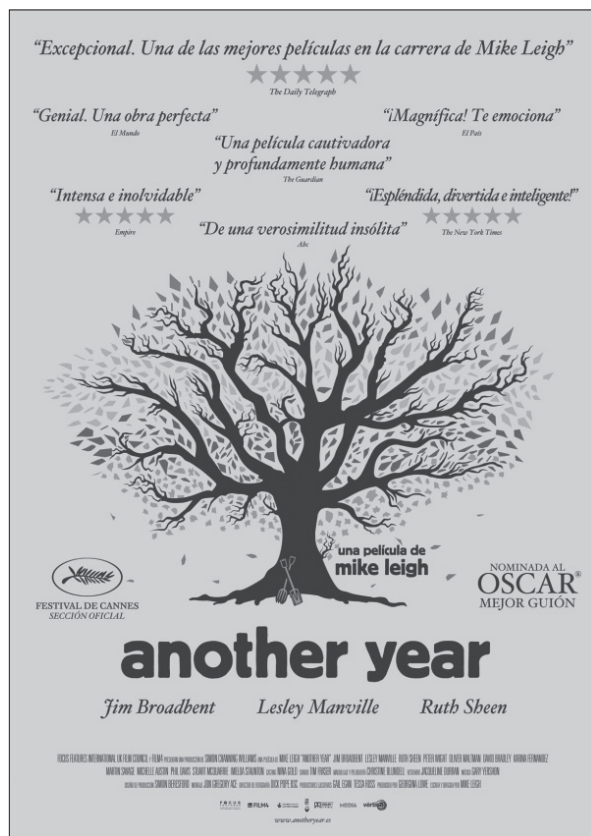
INTÈRPRETS: Jim Broadbent, Lesley Manville, Ruth Sheen, Peter Wight, Oliver Maltman, Karina Fernandez.

Drama. 129 minuts.
Regne Unit, 2010.

Another Year («Un año más») és una mostra nova de l'humanisme de Mike Leigh que fa un elogi a l'amor senzill d'un matrimoni de sexagenaris, curiosament Tom i Gerri, que viuen la seva vida obrint casa seva a tots aquells que s'hi apropen. El film, com és habitual en aquest director en actuacions destacades amb una direcció d'actors fenomenal, és una narració entretallada i sorprenent marcada per una il·luminació que destaca el pas del temps i les estacions. Així, trobem una proposta en la qual arribem a reconèixer el valor de la gent senzilla que ha trobat la pau i la recerca dels que la busquen.

Mike Leigh continua, doncs, aprofundint en les relacions humanes, especialment en les familiars, com va fer en la magistral *Secretos y mentiras* (1996) on una jove negra buscant la seva mare biològica coneix una llar curiosa on juntament amb la limitació i la misèria humana emergeix el desig de trobada i comunicació. Claus que també desenvolupa en la família desestructurada de *Todo o nada* (2002) on els seus membres acaben donant-se suport els uns als altres assumint-ne les febleses i oferint la seva fortalesa.

La narració s'estructura en quatre capítols que responen a les estacions i que fa especialment explícites en les sortides del matrimoni a un hort on veiem

reflectits els matisos de cada temps que a la vegada trasllada a l'itinerari de les relacions personals. El pròleg ens ofereix un avançament temàtic i assenyala la dificultat de la comunicació i el problema de la soledat. Com a contrast ens mostra una llar formada per una parella entranyable —magnífics Jim Broadbent i Ruth Sheen— que acullen un grup d'amics bastant trencats per l'aïllament i el fracàs vital, genials les

interpretacions de Lesley Manville (Mary) i de Peter Wight (Ken). Per si no fos prou en aquesta casa d'acollida s'hi incorpora un adust i sec David Bradley (Ronni) que ha perdut la dona enmig del desastre familiar i el fill de la parella, Joe, interpretat per Oliver Maltman, que acaba de trobar parella en una inspirada Karina Fernandez en el paper de Katie.

El model del matrimoni protagonista és un referent d'experiència d'amor on des de la senzillesa de la quotidianitat —un dinar, la feina junts al jardí o el silenci compartit— se'ns mostra una experiència de comunicació i reconeixement de l'altre. Des de la gratuïtat ells acullen la gent perduda del seu entorn d'amics, conscients del poder de l'escolta. Allà acudeix la històrica Mary, que arrossega la frustració intentant conduir la seva vida cap a un desastre que sembla inevitable. Per allà passa un desarborat Ken, alcohòlic i desesperat d'ell mateix. Però enmig de la ciutat impersonal i deshumanitzant hi ha aquest illot de salvació, on poden asseure's a taula, rebre una abraçada o dormir la borratxera al sofà.

La figura de la parella nova i més jove, Joe i Katie, representa el futur de la família. Quan hi ha una llar darrere, un model, intentar-ho és possible. Ells són un signe d'esperança. Malgrat que la proposta de Leigh no és gens ingènua, coneix bé la fragilitat, els desitjos insatisfets i la tristesa radical. Cosa que representa molt bé Ronnie, el germà vidu de Tom. Acompanyem els personatges en les davallades més enllà de les aparençes, així les imatges retraten el dolor de la seva ànima i les paraules ressalten la deriva del sentit.

Amb tot, hi ha raons per a l'optimisme. No tot està perdut. És possible estimar i ser estimat i, si no és possible, almenys podem trobar una espatlla on recolzar-hi el cap. Per això aquesta tragicomèdia ofereix una dosi bona i veraç d'esperança on els herois podem ser qualsevol de nosaltres.

Miquel Àngel Violan

Periodista i escriptor. Dirigeix i preseta «Les Bones Obres», el suplement de llibres del programa «El Mètode Guardiola: Valors en Joc» que Ràdio Estel emet setmanalment

Peio Sánchez

Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

Per Francesc Nicolau

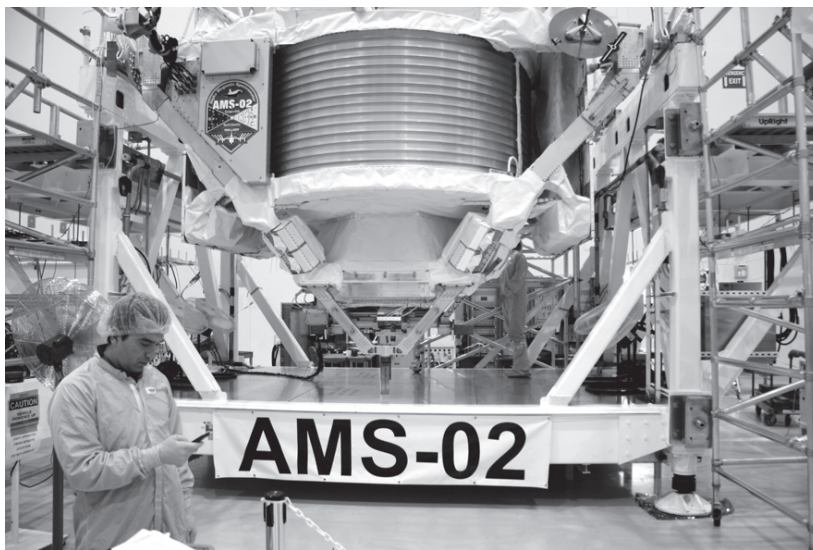
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

A la recerca d'antimatèria primordial

La possibilitat d'haver-se format antimatèria després del Big bang (antimatèria primordial) és molt baixa però no nul·la. L'espectròmetre que es posà en òrbita el 1998 (anomenat AMS, fent les sigles de l'anglès AntiMatter Spectrometer) per detectar-ne donà de resultat que la quantitat d'antiheli respecte de l'heli ordinari, en cas d'haver-n'hi en el cosmos, havia de ser inferior a la milionèsima. Però ara s'ha posat en òrbita, a bord de l'estació espacial internacional, l'AMS-02 que pot precisar fins a la mil·lionèsima part i, a més, ampliarà de molt el volum d'univers que rastrejarà, bo i efectuant mesures de precisió de totes les càrregues components dels raigs còsmics. I és que no es descarta que hi hagin illes d'antimatèria molt llunyanes.

És un aparell d'uns tres metres de llarg que pesa 7,5 tones. La seva missió durarà uns 10 anys. La part més sofisticada és el gran imant cilíndric que per crear superconductivitat es troba refredat a 1,4° K, o sigui, gairebé al zero absolut, mitjançant un flux d'heli líquid superfluid. Tot l'aparell és fruit d'un projecte de fa 16 anys en el qual han col·laborat 60 instituts de 16 països, amb un total de 600 investigadors. El coordinador ha estat Samuel Ting, premi Nobel de Física, que ha tingut per ajudant principal l'italià Roberto Battiston, de la Universitat de Peru-

L'espectròmetre AMS-2.

sa, president de la comissió italiana de la física de partícules còsmiques.

De l'AMS-2 s'esperen respostes a problemes que es troben a la base de la física de les partícules elementals. En particular de la constitució de la

matèria obscura (el 23% de l'univers, mentre que, com ara sabem, només el 4,6% n'és la matèria ordinària que coneixem i el 72,4% restant és l'energia obscura), amb els detectors que té per descobrir partícules rares. A més, les seves mesures dels raigs còsmics ens proporcionaran un coneixement molt precís de les condicions ambientals amb què, per exemple, es trobarien uns eventuals astronautes de camí cap al planeta Mart. I si es descobrís l'existència d'antimatèria tindríem una visió ben nova de l'univers, com també seria molt interessant per als científics conèixer la composició de la matèria obscura.

Això és el que diuen els qui han portat a terme AMS-2. I nosaltres

què hi hem de dir? Que molt ens temem que les despeses no seran proporcionades al valor dels nous coneixements que se n'obtidran. No volem desanimar-los, però, oi que al món hi ha molta fam que encara no s'ha resolt?

L'univers de les galàxies

43. El problema de l'energia obscura

Al capítol 37 vam parlar del problema de la matèria obscura, deixant a part un altre problema, el de l'energia obscura, i ara toca parlar-ne. Com vam dir, la matèria ordinària, visible o observable, és tan sols un 10-15% de tota la matèria existent, però resulta que, a més, hem d'afegir-hi que a partir de 1998 els astrofísics ens diuen que el cosmos té en realitat més d'un 70% d'energia obscura. I, precisant una mica més, se'ns afirma que, segons els càlculs actuals, estaria format, aproximadament, per un 72,4% d'energia fosca, un 23% de matèria fosca i només un 4,6% de matèria ordinària. Com s'ha arribat a aquesta conclusió?

Una troballa de 1998

Gràcies al fet que les supernoves del tipus Ia presenten sempre una mateixa resplendor intrínseca és possible, per la llum que ens n'arriba, calcular les distàncies de galàxies llunyanes, cosa que és d'agrair quan ja no és possible distingir-hi variables cefeides, que, com vam dir, des de Hubble (cap. 22) han estat el mitjà més utilitzat per calcular les llunyanies galàctiques. Amb aquesta base dos astrònoms actuals, Saul Perlmutter i Adam G. Riess, el 1998 feren un descobriment que ha tingut transcendència per a tota la cosmologia. Mesurant les distàncies relatives entre galàxies remotes, tenint en compte el moviment d'expansió còsmica i les distàncies absolutes amb el mètode de les supernoves Ia, es trobaren amb el fet que en el passat la velocitat d'expansió era més baixa i això volia dir que l'expansió s'està accelerant. Aquelles supernoves brillaven menys del que s'esperava.

Quan enunciarren aquest resultat de

moment no se'ls féu gaire cas, pensant que la constatació deduïda d'unes poques supernoves no era suficient per afirmar el que els dos astrofísics sostenien, però noves observacions han anat confirmant que aquella constatació no era equivocada. A la mateixa conclusió arribà John Webb estudiant els quàsars llunyans. Si hi ha acceleració en l'expansió còsmica, quina serà la causa que la provoca?

De moment no hi hagué uniformitat a l'hora de suggerir aquesta causa. Que potser haurem de tornar a introduir la «constant cosmològica» d'Einstein, que ell mateix reconegué com el desencert més gran de la seva vida? S'hauria d'introduir donant-li un valor més alt! Caldrà recórrer a l'existència d'un cert fluid còsmic repulsiu oposat a la força de la gravetat? Així ho aventuraren dos astrònoms de Cambridge, João Magueijo i Andy Albrecht. Digueren que el «buit quàntic» té una densitat d'energia contrària a l'energia gravitatòria i construíren tota una teoria segons la qual, entre altres conseqüències, la velocitat de la llum hauria estat més alta a l'origen del Big bang i també implicaria la no-conservació de l'energia, cosa que feia difícil d'acceptar tota l'explicació que elaboraren. Per això la majoria dels astrofísics s'ha inclinat cap a una altra explicació: la que anomenen «energia obscura» (nom introduït per Michael S. Turner), una mica diferent de la que deien aquells dos de Cambridge.

«La mà invisible de l'univers»

Així titula el seu article sobre el tema, aparegut l'abril del 2007 a *Investigación y Ciencia*, l'astrofísic Christopher J. Conselice per exposar el que se'n sap

i com s'interpreten les dades que fan referència a l'energia que provoca l'acceleració de l'expansió del cosmos. S'ha arribat, diu, a la conclusió que aquesta energia fosca constitueix el 72% de l'univers, o potser el 74%, deixant a la matèria només la resta (i encara amb preponderància de la matèria obscura com ja hem dit).

L'autor de l'article citat considera molt vàlida la introducció de l'energia obscura i diu: «Fins al 1998 no s'ha descobert que havíem estat perdent tres quartes parts del contingut de l'univers: una forma d'energia que ens rodeja i ens empeny amb suavitat. De l'energia obscura depèn el destí del cosmos. I ni ho sabíem.» I afegeix encara: «En honor de la veritat alguns n'havien ja anticipat l'existència, però fins i tot ells ens diuen que la seva detecció es troba entre els descobriments més revolucionaris de la cosmologia del segle XX. No sols sembla que constitueix la major part de l'univers, sinó que, a més, la seva presència, si resisteix el pas del temps, exigirà el desenvolupament de noves teories físiques.» Potser no tothom està plenament d'acord amb aquestes afirmacions, però sí que la gran majoria dels astrofísics admet avui l'existència de l'energia obscura com un fet innegable. Quina explicació donar-hi?

Es considera una energia omnipresent. No n'hi ha acumulacions. Pertot arreu s'estén amb la mateixa densitat, que el càlcul dona que és d'uns 10^{-26} kg/m³, o sigui equivalent a uns pocs àtoms d'hidrogen per m³. Es tracta d'una energia que actua contra l'atracció mútua entre galàxies i fins i tot fa que se separin acceleradament. No cal dir que va intervenir en la formació de l'estructura filamentosa que es veu en el conjunt

còsmic. Sembla que va frenar el creixement dels cúmuls de galàxies fa uns 6.000 milions d'anys. Ha reduït el ritme amb què les galàxies col·lisionen o es fusionen. Si aquesta energia hagués estat més dèbil o més intensa hauria variat el ritme de formació estel·lar en qualsevol galàxia, també a la nostra i els elements que tenim al nostre planeta podrien no haver-se sintetitzat mai...

Tot això s'exposa en l'article de Conselice. Ve a dir que l'energia obscura és «la mà invisible que ha modelat el cosmos», que és com ha titulat el seu article.

Podem donar per certa l'existència d'aquesta misteriosa forma d'energia còsmica? El nostre articulista afegeix a la raó principal ja dita de la descoberta de l'acceleració en el moviment expansiu, altres motius a favor d'ella: les petites irregularitats del fons còsmic que demanen una causa, i l'energia fosca n'és bona candidata, la configuració de les disposicions de les galàxies que no es troben simplement a l'atzar, la manera com les aglomeracions de matèria han crescut amb el temps i la formació dels cúmuls de galàxies que té una bona explicació amb l'energia obscura. La troballa de Saul Perlmutter i Adam G. Riess d'aquesta matèria fosca ha estat reconeguda tan important per la comunitat científica que han estat guardonats amb el premi Nobel de Física 2011, juntament amb el físic australià Brian Schmidt.

Així, doncs, aquesta misteriosa energia seria la causa més pregonada que ho lligaria tot. Ara bé, els càlculs donen que hi va haver una etapa primera de la història còsmica en què la densitat de matèria era tan alta que les forces gravitatòries s'imposaven a l'energia obscura, i no va ser fins més tard, quan la densitat material s'abaixà, que la força de l'energia obscura superà la gravetat i l'expansió passà a accelerar-se, que és el que encara està passant ara. Quan ocorregué aquest canvi que originà l'actual acceleració expansiva? Explicarem el que els astrofísics ens diuen d'això al pròxim capítol.

Aquesta setmana destaquem

Un protocol per a Ràdio Estel

Un cop iniciada la nova etapa de la programació, s'ha fet arribar als seus responsables més directes una sèrie de consideracions l'observança de les quals haurà de permetre unificar determinats criteris d'actuació i aconseguir aprofundir en un estil propi i diferent que la faci identificable fàcilment.

La nostra és una emissora que va néixer per divulgar missatges humanistes i cristians i entre molts altres punts es recorda que l'idioma vehicular de Ràdio Estel és el català i que no és aconsellable prendre posicions a favor o en contra dels temes desenvolupats,

o dels personatges entrevistats. Es recomana també utilitzar sempre un llenguatge clar, planer i molt directe, que permeti ser entès a la primera. En la ràdio, com sí que passa a la premsa escrita, no hi ha l'oportunitat de tornar enrere.

En aquest llarg protocol d'observacions, algunes de les quals són d'obligat compliment, es recorda també la importància de documentar-se bé, la necessitat de fer autocrítica per aconseguir uns resultats cada dia millors. L'excel·lència en la feina hauria de ser un element clau de la nostra manera de fer.

L'Atri dels Gentils

És el nostre espai de diàleg entre creients i no creients. El diumenge dia **30 d'octubre**, a partir de les **8 h** del matí, Mn. Jaume Aymar, director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, entrevistarà el P. Ian Boyd, president de l'Institut Chesterton per la Fe i la Cultura, sobre el gran escriptor anglès Gilbert Keith Chesterton, convers, en el centenari del seu personatge més famós: el Pare Brown.

Ian Boyd és entrevistat pel director, Jaume Aymar.

Enric Frigola
Coordinador de Ràdio Estel

Maria del Mar Bonet va visitar els nostres estudis.

Maria del Mar Bonet, «Escolta'm»

Era el 1989 quan Maria del Mar Bonet i Manuel Camp presentaven el celebrat treball discogràfic *Ben a prop*. Fou la seva primera trobada musical centrada en un repertori fins llavors poc habitual per a la cantant.

Ara, més de 20 anys després, han tornat a treballar plegats en un nou disc només a veu i piano. Es tracta de *Blaus de l'ànima. Més de 20 anys ben a prop*, un magistral treball discogràfic que combina la mediterraneïtat de la seva veu amb la seva vessant més jazzística. Autors catalans, com Bibiloni, Serrat o Toti Soler, i composicions del repertori d'artistes del renom de Gershwin, Barbara, Stones o Billie Holliday.

Maria del Mar Bonet presentarà el seu disc el dia **3 de novembre**, a les **22 h**, a l'espai *Escolta'm*, de Ràdio Estel.

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

★ **Eduardo Paniagua, Peregrinos.**
El camino de la música.
Nuba records

★ **Il Volo, O sole mio.**
Universal Music

★ **Tom Waits, Bad as me.**
Island records

★ **Pedro Guerra, El mono espabilado.**
Mansi Producciones

Cants medievals

Eduardo Paniagua, especialista en la música de l'Espanya medieval, ha enregistrat aquest àlbum dedicat exclusivament als cants dels pelegrins. Es tracta de cançons populars que la gent aprenia d'oïda i amb el timbre de cada llengua. Aquestes melodies xiulades, cantades o ballades anaven acompanyades amb instruments musicals. Entre les peces que s'hi poden sentir destaquen *Las peregrinas de Sigüenza a Jerusalén*, *Clérigo ciego* i *El romero de Santiago*.

Òpera pop

Il Volo és fruit del gran talent vocal de tres tenors adolescents italians: Piero Barone, Ignacio Boschetto i Gianluca Ginoble. Amb el seu primer àlbum, d'òpera pop, ja s'han convertit en un autèntic fenomen musical. Conté tant composicions clàssiques (*O sole mio*, *Smile*, *E più ti penso*) com noves (*La luna hizo esto*, *Hasta el final*). El disc sortirà a la venda el proper 22 de novembre i el grup ha confirmat la seva visita a Espanya l'1 i el 2 de desembre.

Retorn esperat

Després de set anys de silenci, el cèlebre cantautor i actor nord-americà Tom Waits torna al món discogràfic. El vint-i-cinquè àlbum de la seva carrera apareix en dues edicions: una amb tretze cançons i una altra, especial, amb tres temes extres i un llibre de 40 pàgines. El polifacètic artista, segons assenyala la seva pàgina web oficial, «poleix la seva música anterior i apunta cap a una nova direcció», de la mà d'un equip de músics veterans.

Històries diverses

Després de setze anys amb Sony, el cantautor canari Pedro Guerra ha creat el seu propi segell discogràfic, Mansi Producciones, a través del qual ha editat un nou disc. «En altres discos cercava ritmes i sonoritats noves, a *El mono espabilado* parlo de l'ésser humà a través d'històries», explica Guerra. Les cançons s'inspiren en el director de cinema rus Andrei Tarkovsky, descobriments antropològics, tipus de papallones, contes de Perrault, etc.

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

INTERNET

- **CONSELL PONTIFICI PER A LA SALUT.**— Ha llençat una nova web (www.holyseeforhealth.org) per promocionar la difusió i l'actuació del Magisteri en relació amb la Pastoral de la Salut en l'àmbit universal. Inclou agenda, documents i diferents informacions.

BARCELONA

S. I. CATEDRAL BASÍLICA BARCELONA

- **CATEDRAL.**— El cor de cambra Francesc Valls participarà el **diumenge 30 d'octubre** en l'eucaristia de les 10.30: ofertori: *Suscepimus Deus* de Byrd; comunió: *Notas mihi (Thou shalt show me)* de John Goldwin; sortida: *Veni sponsa Christi* de Marcià Albareda; el **dimarts 1 de novembre**, en l'eucaristia de les 10.30: ofertori: *Iustorum animae* de Stanford; comunió: *Timete Dominum* de Trombetti; sortida: *Gaudeamus omnes* de Byrd; el **dimecres 2**, en l'eucaristia de les 19.00: introit de la missa de difunts de J. P. Pujol; ofertori de la missa de difunts de J. P. Pujol; comunió: *Lux aeterna* de la missa de difunts de J. P. Pujol; sortida: *In paradysum* del Requiem de Duruflé.
- **AMICS DEL PARE PIUS DE PIETRELCINA.**— Trobada cada darrer dilluns de mes (pregària i reunió) dirigida per fra Valentí Serra, caputxí. Propera sessió, **dilluns 31 d'octubre**,

a les 18.15. Parròquia de la Concepció, c/ Llúria, 70 – Barcelona, tel. 934 576 552.

- **CEMENTIRIS DE BARCELONA.**— El **dimarts 1 de novembre**, misses a les capelles dels cementiris de Sants, a les 11.00; Sarrià, a les 12.00; les Corts, a les 12.00; Sant Andreu, a les 13.00; Poble Nou, a les 13.00, pels difunts que reposen en aquests cementiris.
- **CERCLE LA SALLE.**— El **dimecres 2 de novembre**, a les 18.30, celebració de la missa de difunts i castanyada. Pl. del Nord, 14 – Barcelona, tel. 932 181 077, mfmagaz@gmail.com, www.cerclelasalle.com.
- **AULA EIXAMPLE.**— El **dimecres 2 de novembre**, a les 19.00, cicle «El buit i el no-res» amb la conferència *Buits de poder, de discurs i d'horitzó: algunes reflexions sobre l'actualitat i la història*, amb Lluís Foix (llicenciat en Periodisme i Dret). Més informació: tel. 935 421 850 i 934 880 888.
- **CEDRE. ASSOCIACIÓ PER A LA PROMOCIÓ SOCIAL.**— El **dimecres 2 de novembre**, a les 19.30, xerrada sobre *La rehabilitació i la reinserció social al sortir de la presó, avui a Catalunya* amb Núria Fabra (consultora de la part social de la Taula de Participació Social); a les 20.30, presentació de la campanya «Obrim la porta a la rehabilitació», a càrrec de Miquel Pongiluppi, voluntari i representant de Cedre a la Taula de Participació Social. Lloc: Centre Cultural Can Fabra, Segre, 24-32 – Barcelona, tel. 933 600 565.
- **COSMOCAIXA.**— El **dimecres 2 de novembre**, a les 19.00, conferència *Un espectacle de química amb productes químics quotidians: les sorprenents reaccions químiques dels productes de cada dia*, amb Josep Coromines (professor de Física i Química a l'Escola Pia

de Sitges); el **dijous 3**, a les 19.00, xerrada de Valentí Fuster sobre *Cor, salut i vida*; a les 19.45, entrevista a quatre bandes; a les 20.30, preguntes del públic. C/ Isaac Newton, 26 – Barcelona, www.laCaixa.es/ObraSocial.

- **CAIXAFORUM.**— El **dimecres 2 de novembre**, a les 19.30, cicle de cinema sobre «Violència laboral» amb *El método*; el **dijous 3**, a les 19.30, conferència de Guillermo de Osma (historiador de l'art i de la moda, i galerista) sobre *Els ballets russos o la moda: de l'escena al carrer*; el **cap de setmana 5 i 6**, a les 17.30 i 12.00 respectivament, espectacle familiar d'arts escèniques *Fet a mà +4*; el **diumenge 6**, a les 19.30, concert del Duet Moreno Gistaín, amb obres de Borodin, Ravel i Stravinski per a dos pianos; el **dimarts 8**, a les 19.30, conferència *La conca del Nil, reflex de les distintes cultures*, a càrrec d'Ayalkibet Hundesa Gonfa (doctor en Biologia ambiental i Biotecnologia). Més informació: av. de Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8 – Barcelona, tel. 934 768 600, fax 934 768 635, www.laCaixa.es/ObraSocial.

- **VIDA CREIXENT.**— El **dijous 3 de novembre**, a les 17.00, reunió d'animadors amb el tema *Cinc escenes reveladores (Mc 2,1-3,6)*. C/ Rivadeneyra, 6, 3r - Barcelona.

- **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— El **dijous 3 de novembre**, a les 19.00, la Fundació Joan Maragall i Publicacions de l'Abadia de Montserrat conviden a la presentació dels números monogràfics (pensar l'art i la conversió) de *Qüestions de vida cristiana*. Serà a càrrec del P. Josep M. Soler (abat de Montserrat) amb la participació de Carles Torner (director de *Qüestions*) i Ramon Pla (antic director de *Qüestions*) a la basílica de la Sagrada Família. És imprescindible confirmar l'assistència: tel. 934 880 888, fjm@fundaciojoanmaragall.org.

- **SANT ERMENGOL.**— El **dijous 3 de novembre**, a les 19.30, presentació del documental *Sant Ermengol, bisbe d'Urgell (1010-1035)*, a la sala d'actes de Golferichs (Centre Cívic de Barcelona).

- **CÀRITAS.**— El **dijous 3 de novembre**, a les 19.30, a la parròquia de Santa Anna de Barcelona, eucaristia per recordar i pregar per totes les persones mortes que han estat vinculades a Càritas per la seva acció voluntària: socis, donants, persones usuàries, treballadors i familiars. La missa l'oficiarà el delegat episcopal de Càritas de Barcelona, Mn. Salvador Bacardit. La coral Bach interpretarà diferents peces.

- **POMPEIA GRUPS.**— El **dijous 3 de novembre**, a les 20.00, *Meditació a través de les imatges de la capella de Sant Miquel del monestir de Pedralbes*, a càrrec d'Anna Castellano, directora del Museu. C/ Riera de Sant Miquel, 1 – Barcelona.

- **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS.**— Seminari sobre *Pau, apòstol universal*, els **dijous 3, 10, 17 i 24 de novembre**, i **1 i 15 de desembre**, a les 19.00, a càrrec d'Anton M. Vilarrubias. Més informació: c/ Rivandeyra, 6, 3r - Barcelona, tel. 933 174 858.

- **GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.**— Celebren el **dissabte 5 de novembre** el seu recés mensual: a les 17.00, meditació a càrrec de Mn. Josep Serra, consiliari dels GOA, formador del seminari i canonge de la catedral de Barcelona; vespres i eucaristia oferta pels difunts dels grups. Obert a tothom. Capella de la Llar Verge de Gràcia, c/ Carolines, 16 – Barcelona, tel. 932 181 005.

- **CARILLÓ.**— El **diumenge 6 de novembre**, a les 12.00, concert *Mestre de mestres: J. S. Bach*. Lloc d'audició: pati dels Tarongers o Galeria Gòtica del Palau de la Generalitat.

- **BASÍLICA DE LA SAGRADA FAMÍLIA.**— El **diumenge 6 de novembre**, a les 17.00, celebració del primer aniversari de la dedicació de la basílica de la Sagrada Família i del 50è aniversari de l'ordenació sacerdotal del cardenal Lluís Martínez Sistach. Per assistir-hi és imprescindible la presentació d'una invitació gratuïta que es podrà recollir a la sala de visites del Seminari (c/ Diputació, 231 – Barcelona) en l'horari següent: del dimecres 2 al divendres 4, de 10.00 a 14.00 i de 16.00 a 20.00, i el dissabte 5, de 10.00 a 14.00.

- **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.**— Proper curs sobre *La vida més enllà de la mort. Teologia i espiritualitat de les darreres realitats*, a càrrec de Joan A. Mateo. Tots els **dilluns**, de 19.00 a 21.00, del **7 de novembre al 16 de gener**. Més informació: c/ Diputació, 231 – Barcelona, tel. 934 514 942, de dilluns a dijous de 19.00 a 21.00.

- **INSTITUT TEOLOGIA I HUMANISME.**— Del **dimarts 8 al dijous 10 de novembre**, curset sobre *La enfermedad y el sufrimiento humanos. Su comprensión y sentido*, a càrrec del P. Evelio José Ferreres Galende, o.p. Més informació: Pares Dominics, c/

足・福莫大於不知
咎莫大於欲得

No hi ha desgràcia pitjor que deixar-se arrossegar pels desitjos.
No hi ha mal major que estar insatisfet.
No hi ha dany més gran que ser cobdiciós.

**MOVIMENT I TERTÚLIA
AMB PETER YANG**

Dissabte 19 de novembre,
a les 18.30 h, tertúlia.
Diumenge 20,
a les 12.00 h, missa.

太 極

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ
«Rincón del Silencio»
c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

ALBA Residència d'Àvies

Torre de 24 places només per a dones.
Estades curtes i llargues. Centre de dia també els festius.

Tel.: 932 039 740 · www.albaresidencia.es · info@albaresidencia.es
Barcelona (Sarrià - Sant Gervasi)

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

EL DR. SEBASTIÀ JANERAS REFLEXIONA A L'ENTORN DE LA SITUACIÓ DE LES COMUNITATS CRISTIANES DEL PROXIM ORIENT

«És vital que Occident no es desvinculi dels coptes»

Víctor Gay

A la Fontana d'Or de Girona, seu del CaixaFòrum, és present, fins al 8 de gener de l'any vinent, l'exposició *Un altre Egipte*, d'acord amb les col·leccions coptes del Museu del Louvre. En el decurs d'aquest mes d'octubre, també s'ofereix un cicle de conferències que coordina Josep Montserrat Torrents i que va encetar el Dr. Sebastià Janeras, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, que, precisament, va tractar el tema *El cristianisme egipci*. La situació que viu, o pateix, aquella comunitat cristiana ha donat una singular actualitat al tema.

Quins són els orígens dels cristians coptes a Egipte?

Egipte és l'únic país que van «visitar» Jesús i la Sagrada Família, la predicació s'atribueix a sant Marc. El cert és que els coptes formen la comunitat cristiana més antiga, juntament amb altres d'aquella part del món i també la més nombrosa, a Egipte, hi ha coptes en altres països propers, deixant de banda els cristians etiops, que geogràficament resten més lluny de nosaltres.

Com s'han mantingut en un entorn islàmic?

L'arribada i conquesta d'Egipte per part dels musulmans va ser acollida com un cert alliberament respecte dels bizantins. L'islam, en els seus orígens, era tolerant amb les altres confessions del Llibre. Fins i tot en l'època de les croades, cristians coptes figuraven en les files dels exèrcits musulmans i, molt més propers a nosaltres, una elit de pilots de combat egipcis la formaven cristians coptes. Certament en els segles de convivència els coptes han viscut moments crítics, de veritable persecució, a voltes marginats de la vida pública, a voltes

acceptats. Recordem que un recent secretari general de l'ONU, Butros Gali, era copte. Però la radicalització de l'islam provoca aquesta situació crítica per a la comunitat cristiana.

Quines conseqüències pot tenir?

S'estima que enguany hauran abandonat Egipte un quart de milió de coptes. El més inquietant, al meu entendre, és la indiferència amb què es contemplen aquests esdeveniments. És vital que Occident no es desvinculi dels coptes. L'Orient cristià viu moments molt difícils, a l'Iraq, a Palestina, a Síria... Al Líban es manté un equilibri delicat...

I les relacions amb Roma?

El procés ecumènic és massa lent. S'ha arribat a un acord que reconeix el punt doctrinal important: tots

constatem que sorgim de la mateixa fe. Però temes com la jurisdicció del Papa es fan molt difícils. Un detall en les trobades ecumèniques, catòlics romans i coptes, pregunten plegats, però no participen conjuntament en l'Eucaristia...

Què es pot esperar de l'evolució de la situació de la comunitat i de l'Església copta?

Cal esperar. Tinc la impressió que Occident, l'Occident cristià, podria fer-hi alguna cosa més. Però una possible desaparició o minva greu de la comunitat cristiana copta, la més important i nombrosa, entre sis i deu milions de fidels, seria molt dur en la vida i testimoni cristià a l'Orient més proper. En qualsevol cas no està gens clar aquest esdevenidor dels coptes.

Rauxa

La pau, més a prop

La renúncia definitiva d'ETA a l'ús de la violència és, sense cap mena de dubte, una bona notícia: per primera vegada la pau apareix com una possibilitat real. Tots els partits polítics, que fins fa ben poc eren incapaços de posar-se d'acord sobre aquest tema, ara semblen disposats a participar en el procés de pau sense mirar pels seus propis interessos. La situació és esperançadora, i s'hi ha arribat gràcies a un gran i perllongat esforç negociador a moltes bandes que va donar lloc a la conferència internacional de pau de fa poc més d'una setmana. Tot i les crítiques infundades que va rebre —se la va arribar a titllar de «pantomima»— va ser un pas indispensable per arribar a on som avui. A partir d'ara cal que les víctimes i els seus familiars siguin plenament reconeguts i acompanyats, i que tothom senti com a propi el seu profundíssim dolor. També cal que la justícia continuï actuant sobre els terroristes per aconseguir-ne la sempre difícil reinserció. El penediment no és cap quimera i en aquest sentit és lloable la iniciativa del lehendakari d'organitzar trobades entre terroristes penedits i familiars de les víctimes. Ara caldrà diàleg, i l'Església, per la seva naturalesa dialogant imbuïda d'amor i perdó, hi hauria de ser present, tal com ha fet en tants altres conflictes.

Eduard Brufau

Pensant-ho millor

Jesús Renau
Jesuïta

Exercici de simpatia

Generalment quan parlem d'una persona simpàtica ens referim al fet que és divertida, té bon humor, explica acudits encertats, etc. Ens agrada tenir amics simpàtics, ens ajuden a veure la vida amb una mica més d'eufòria.

De fet, però, simpatia significa molt més, significa connexió, acollida, valoració, capacitat de comunió. Un amic simpàtic des d'aquesta perspectiva és un gran tresor. La persona simpàtica molts cops ho és per naturalesa, per formació, per cultura familiar. Però si arriba a ser realment simpàtica li haurà calgut exercitar aquesta dimensió de la seva personalitat. Haurà exercitat la simpatia com un valor important de la ment i del cor. Per a la verdadera simpatia el cor obert és fonamental.

La pregària pot ser un profund exercici de simpatia envers els altres, cap a la natura, el món i no diguem quan ens deixem envair per Déu. L'èxit d'aquest exercici de simpatia depèn de la nostra capacitat d'unió. Si amb l'ajuda de l'Esperit aquesta unió va creixent, no hi ha dubte: qui prega tal com Jesús ens va mostrar es va fent cada dia una persona més simpàtica.

A través de la pregària, a mesura que el jo perd protagonisme, se'ns van comunicant els mateixos sentiments de Crist Jesús.

Això ho cantaven ja els primers cristians, la primera generació, i ho constata Pau a la carta que va fer a la comunitat de Filip. Quan la pregària és molt reflexiva i racional potser els sentiments de Jesús es veuen com una realitat modèlica. A mesura que la pregària es va fent més de relació afectiva, es passa del model a la participació. Quan l'Esperit comunica una relació d'unió, els sentiments en un cert grau s'identifiquen.

Jesús té una mirada atenta i simpàtica vers la realitat. És quelcom evident que constatem a l'evangelí. Mirava amb simpatia els infants, els malalts, marginats, endimoniats i aquells que eren insignificants. Tenia una profunda simpatia pels seus amics, homes i dones, apòstols i deixebles, no diguem la seva Mare. De cara a aquells que el perseguïen no els aniquilava, més aviat els excusava, com a la creu quan pregava a Déu que els perdonés perquè «no sabien el que feien». Quan criticava els falsos i mentiders no ho feia mai per venjança, sempre cercant una possibilitat de bé. Jesús sentia simpatia per les flors, els camps, les llavors, el mar, la muntanya, les oliveres... Va ser, i és, un home radicalment simpàtic. Al seu costat s'hi estava d'allò més bé.

Quan la nostra pregària està connectada amb el Crist, i participa dels seus sentiments i de la seva missió, es converteix de retruc, com un regal del mateix amor de Déu, en un excel·lent exercici de simpatia universal.